

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY BOJANÓW

Bojanów, marzec 2018

Dokument został opracowany przez:
Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Promocji Podkarpacia
Ul. Rynek 16/1
35-064 Rzeszów

Spis treści

1. Wstęp	4
I. CHARAKTERYSTYKA GMINY BOJANÓW	5
2. Zarys Gminy Bojanów	5
2.1. Sfera społeczna	7
2.2. Sfera gospodarcza	15
2.3. Sfera środowiskowa	17
2.4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna	19
2.5. Sfera techniczna	21
II. DIAGNOZA ZJAWISK SPOŁECZNO – PRZESTRZENNYCH W GMINIE BOJANÓW	21
3. Wyniki badań ankietowych mieszkańców Gminy	21
4. Metodologia wyboru obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji	32
5. Uwarunkowania społeczne, gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne oraz techniczne gminy	34
5.1 Wskaźniki zjawisk społecznych	34
5.2. Wskaźniki zjawisk gospodarczych środowiskowych, przestrzenno- funkcjonalnych oraz technicznych	52
5.2.1. Wskaźniki zjawisk gospodarczych	53
5.2.2. Wskaźnik zjawisk środowiskowych	56
5.2.3. Wskaźniki zjawisk przestrzenno - funkcjonalnych	57
5.2.4. Wskaźniki zjawisk technicznych	61
6. Wybór obszarów zdegradowanych	68
7. Wybór obszaru rewitalizacji	71
7.1 Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji	91
8. Założenia programu rewitalizacji	94
8.1. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji	94
8.2. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań	95
8.3. Karty podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	97
8.4. Karty uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych	106
8.5. Komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych	107
8.6 Oczekiwane wskaźniki realizacji programu rewitalizacji	121
8.7 Wykaz niezbędnych pozwoleń i opinii	123
9. Opis powiązań programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi planistycznymi dotyczącymi Gminy	124
10. Indykatywne ramy finansowe programu rewitalizacji	127
10.1. Źródła finansowania programu	127
10.2. Harmonogram realizacji programu	129
11. System wdrażania i monitorowania programu rewitalizacji	130
11.1. Struktura zarządzania realizacją programu rewitalizacji	130
11.2. System monitorowania i ewaluacji programu rewitalizacji	132
11.3. System modyfikacji programu rewitalizacji	134
11.4. Mechanizmy włączania interesariuszy w proces rewitalizacji	134
11.5. Ocena oddziaływania na środowisko programu rewitalizacji	136
Spis tabeli	138
Spis wykresów	139
Spis map	141
Załącznik: Lokalizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych inwestycyjnych	141

1. Wstęp

Liczne przemiany społeczno-gospodarcze wywołane procesem globalizacji, transformacją ustrojową czy wyzwaniem gospodarki wolnorynkowej, które miały miejsce na przestrzeni ostatniego ćwierćwiecza spowodowały szereg niekorzystnych zjawisk i procesów na obszarach jednostek samorządu, takich jak degradacja tkanki materialnej oraz narastające problemy w sferze społeczno-gospodarczej. Spowodowało to, że znaczenia zaczęło nabierać planowanie oraz realizacja kompleksowych projektów rewitalizacyjnych, obejmujących sferę przestrzenną, społeczną, gospodarczą, środowiskową i kulturową, a tym samym odpowiadających na indywidualny zestaw zidentyfikowanych problemów danego obszaru.

Na potrzeby projektowania i wdrażania interwencji wspierających rewitalizację współfinansowaną ze środków Unii Europejskiej, rewitalizację należy rozumieć, jako proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania kompleksowe tj. powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe, a także skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji. Udział w takim procesie jest ważny dla wielu osób i podmiotów z obszaru nim objętym – dla samorządu Gminy, którego dotyczy, mieszkańców tego miejsca, organizacji społecznych, przedsiębiorców, zaś w szczególności wszystkich grup społecznych zagrożonych kryzysem na obszarze objętym procesami rewitalizacyjnymi.

Etapem, który inicjuje działania związane z rewitalizacją jest opracowanie diagnozy zjawisk społeczno-ekonomiczno-przestrzennych wraz ze wskazaniem obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Celem diagnozy jest analiza sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno funkcjonalnej i technicznej dla całego obszaru Gminy Bojanów oraz głębsze przedstawienie obszaru rewitalizacji na tym tle. Dzięki niej dokonano pełnej diagnozy problemów i zagrożeń, wskazano obszary o największej koncentracji zjawisk kryzysowych, a w konsekwencji wyznaczono obszary zdegradowane i obszary poddane rewitalizacji. Natomiast dzięki wdrożeniu Lokalnego Programu Rewitalizacji (LPR) zwiększy się atrakcyjność gospodarcza Gminy Bojanów, a co za tym idzie stworzona zostanie szansa do tworzenia nowych podmiotów gospodarczych oraz miejsc pracy. Ponadto wdrożenie działań zaplanowanych w niniejszym dokumencie pozwoli na rozwój kulturalno-społeczny Gminy, a co za tym idzie na przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu mieszkańców Gminy.

Niniejsza diagnoza została opracowana zgodnie z Wytocznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 (MR/H 2014-2020/20(02)/08/2016) z sierpnia 2016 roku oraz Instrukcją przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 stanowiącej załącznik do Uchwały nr 296/5906/17 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 18 kwietnia 2017 (zw. dalej Instrukcją).

I. CHARAKTERYSTYKA GMINY BOJANÓW

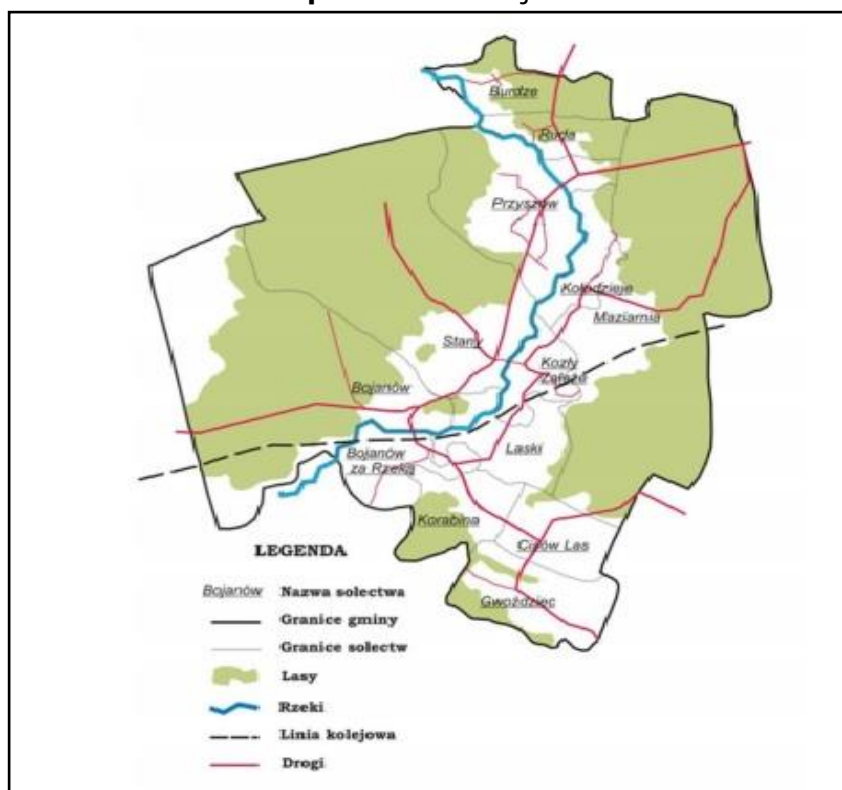
2. Zarys Gminy Bojanów

Na potrzeby Lokalnego Programu Rewitalizacji została przygotowana charakterystyka Gminy Bojanów w pięcioletnim horyzoncie czasowym, tj. dla lat 2011 – 2015. Ponadto, w celu lepszego zobrazowania zjawisk tło analiz stanowią analogiczne wskaźniki dla powiatu stalowowolskiego oraz województwa podkarpackiego, w tym samym okresie. Charakterystyka Gminy składa się z analizy pięciu obszarów wyróżnionych zgodnie z definicją zawartą w *Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020* oraz *Instrukcji*. Obejmują one kwestie:

- ❖ społeczne,
- ❖ gospodarcze,
- ❖ przestrzenno-funkcjonalne,
- ❖ techniczne,
- ❖ środowiskowe.

Gmina Bojanów jest jedną z sześciu gmin powiatu stalowowolskiego, położoną w południowej jego części, oraz jedną ze 160 gmin województwa podkarpackiego – część północna. Administracyjnie gmina podzielona jest na 13 sołectw tj. Bojanów, Bojanów za Rzeką, Korabina, Laski, Cisów Las, Gwoździec, Stany, Maziarnia, Przyszów, Kołodzieje, Ruda, Burdze, Kozły Załęże i graniczy z gminą Jeżowe, Dzikowiec, Majdan Królewski, Grębów, Nisko i Stalowa Wola.

Mapa 1. Gmina Bojanów

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Bojanów na lata 2015-2022.

Powierzchnia Gminy wynosi 179,26 km, co stanowi 21,79% powierzchni powiatu stalowowolskiego oraz 1,02% powierzchni województwa podkarpackiego. Gminę Bojanów w 2015 roku zamieszkiwało 7 322 osób, a średnia gęstość zaludnienia wynosiła 40osób/km², przy średniej dla powiatu 130 osób/km² oraz dla województwa podkarpackiego 119 osób/km².

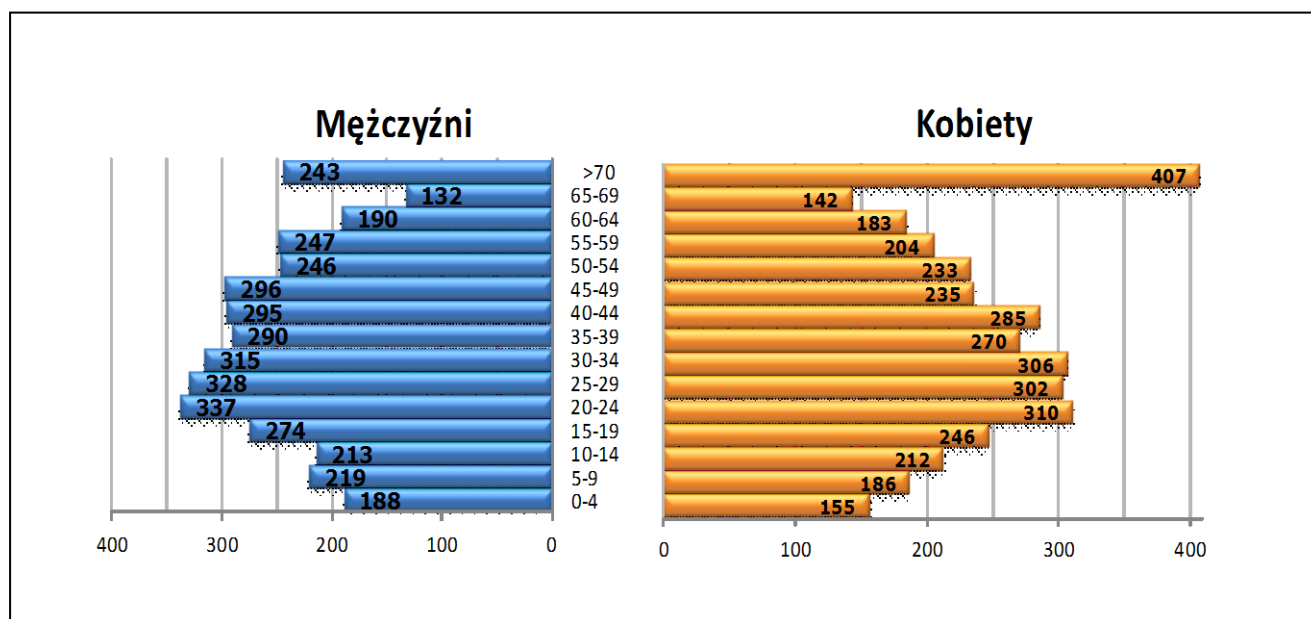
Tabela 1. Powierzchnia oraz liczba mieszkańców Gminy Bojanów w podziale na sołectwa w 2015 r.

Wyszczególnienie	Powierzchnia		Ludność	
	Wielkość (km ²)	Procentowy udział	Liczba mieszkańców	Procentowy udział
Bojanów	32,7	18,2%	781	10,7%
Bojanów za Rzeką	6,25	3,5%	607	8,3%
Korabina	5,83	3,3%	379	5,2%
Gwoździec	8,37	4,7%	626	8,5%
Cisów Las	4,8	2,7%	235	3,2%
Kołodzieje	4,16	2,3%	198	2,7%
Przyszów	15,71	8,8%	1414	19,3%
Ruda	4,5	2,5%	444	6,1%
Burdze	4,1	2,3%	314	4,3%
Stany	39,96	22,3%	1243	17,0%
Kozły-Załęże	3,1	1,7%	308	4,2%
Maziarnia	43,95	24,5%	433	5,9%
Laski	5,83	3,3%	340	4,6%
Suma	179,26	100%	7322	100%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Bojanowie.

Podział ludność ze względu na płeć w Gminie Bojanów w 2015 rozkładała się niemal równomiernie – kobiety stanowiły 49,1% mieszkańców Gminy a mężczyźni 50,9%. Największa różnica pomiędzy liczbą kobiet i mężczyzn została odnotowana w grupie wiekowej 70 lat i więcej.

Wykres 1. Piramida wieku w 2015r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

2.1. Sfera społeczna

Najbardziej istotnymi w kontekście Lokalnego Programu Rewitalizacji, zgodnie z *Wytycznymi* oraz *Instrukcją* są zjawiska społeczne, a w szczególności takie kwestie jak: bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom edukacji lub brak kapitału społecznego oraz niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Ponadto do obszaru społecznego zostały przypisane również zagadnienia z zakresu demografii. Poniżej zaprezentowano syntetyczny przegląd podstawowych danych.

Demografia

Dane dotyczące liczby mieszkańców Gminy Bojanów w latach 2011-2015 wykazują regularny przyrost liczby mieszkańców - w 2015 roku było o około 11% więcej ludności niż w 2011 roku. Jest to tendencja odwrotna niż w przypadku powiatu i województwa, gdzie liczba mieszkańców z roku na rok maleje.

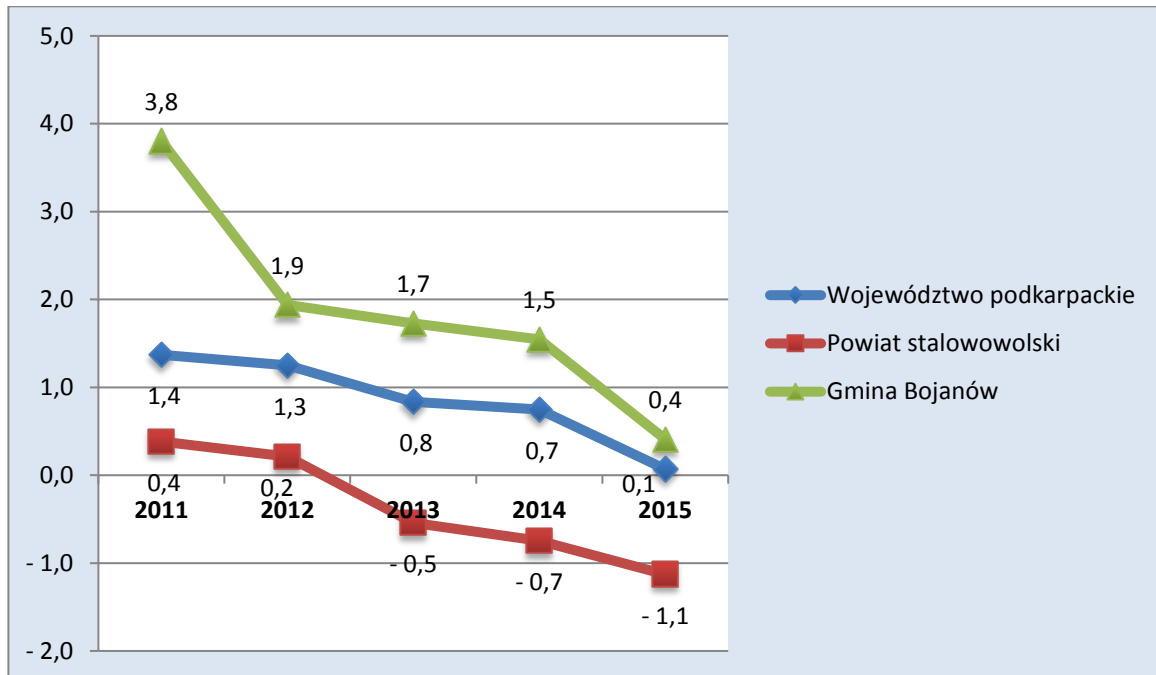
Tabela 2. Liczba ludności w Gminie Bojanów na tle powiatu stalowowolskiego i województwa podkarpackiego w latach 2011-2015

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015
Województwo podkarpackie	2 128 687	2 129 951	2 129 294	2 129 187	2 127 657
Powiat stalowowolski	109 502	109 111	108 664	108 280	107 946
Gmina Bojanów	6 573	6 698	6 938	7 110	7 322

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS oraz Urzędu Gminy w Bojanowie.

Podobnie jak w powiecie i w województwie, przyrost naturalny w Gminie Bojanów ma tendencję spadkową, jednakże jest on wyższy niż w w/w jednostkach administracyjnych i w przeciwieństwie do powiatu stalowowolskiego nie osiągnął wartości ujemnej.

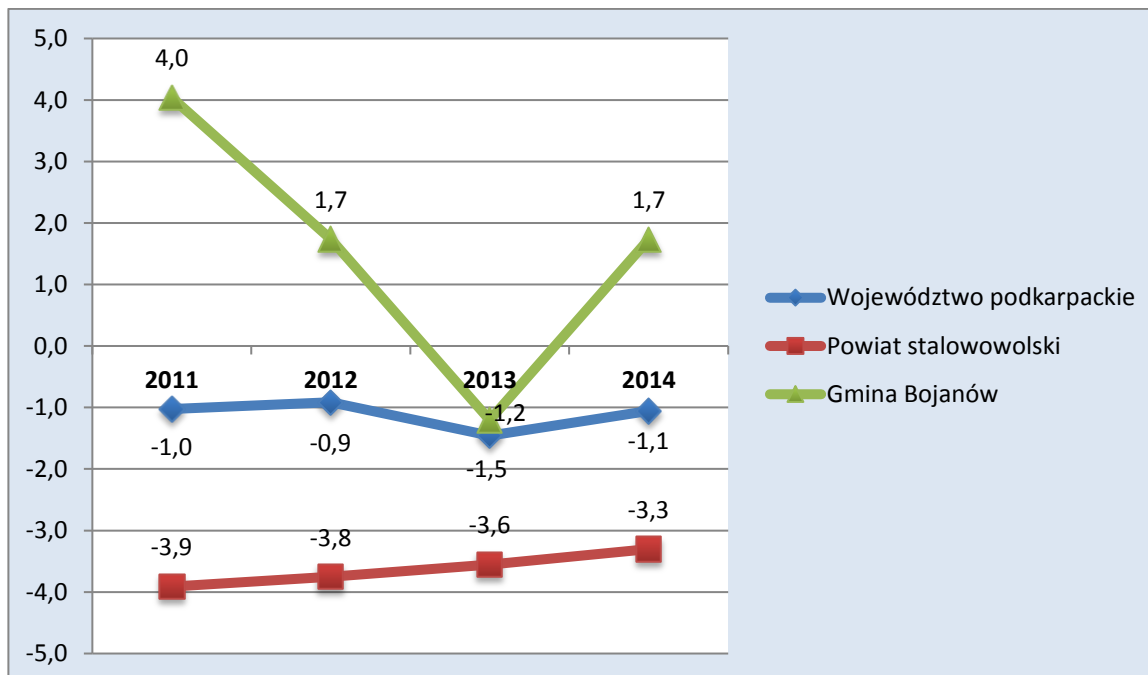
Wykres 2. Przyrost naturalny w Gminie Bojanów na tle powiatu stalowowolskiego i województwa podkarpackiego w latach 2011-2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS oraz Urzędu Gminy w Bojanowie.

Migracje są czynnikiem wywołującym istotne zmiany w poziomie zaludnienia, przestrzennym rozmieszczeniu i w różnorodnych strukturach ludności. W latach 2011-2014 saldo migracji w Gminie Bojanów, czyli różnica pomiędzy napływem a odpływem ludności z jej terenu, przyjmowało zarówno wartości dodatnie jak i ujemne. Największy napływ ludności miał miejsce w 2011 roku, a największy odpływ ludności w 2013 roku. Jednakże wskaźnik ten w analizowanej Gminie prezentuje się korzystnie na tle powiatu i województwa, w których przyjmuje on od 2011 roku jedynie wartości ujemne.

Wykres 3. Saldo migracji na 1 tys. ludności w Gminie Bojanów na tle powiatu stalowowolskiego i województwa podkarpackiego w latach 2011-2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Oświata

Na terenie Gminy Bojanów sieć placówek szkolnych tworzą:

- ❖ 4 szkoły podstawowe - w Bojanowie, w Stanach, w Przyszowie i w Gwoźdźcu,
- ❖ 2 gimnazja - w Bojanowie i w Stanach,
- ❖ 2 przedszkola - w Przyszowie i w Bojanowie za Rzeką,
- ❖ oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych - w Gwoźdźcu i Stanach.

W roku szkolnym 2015/2016 w szkołach podstawowych naukę pobierało 458 uczniów, w gimnazjach – 217 uczniów, a ilość zatrudnionych nauczycieli wynosiła 85. Liczba uczniów w szkołach na przestrzeni ostatnich lat systematycznie spada, wyjątkiem był rok szkolny, 2015/2016 kiedy to nastąpił niewielki wzrost liczby uczniów szkół podstawowych. Natomiast do placówek i oddziałów przedszkolnych w roku szkolnym 2014/2015 uczęszczało 206 dzieci.

Tabela 3. Liczba szkół i uczniów w Gminie Bojanów w latach 2007-2016

Lata szkolne	Szkoła podstawowa		Gimnazjum	
	Liczba szkół	Liczba uczniów	Liczba szkół	Liczba uczniów
2007/2008	6	594	2	368
2008/2009	6	560	2	359
2009/2010	6	539	2	344
2010/2011	6	527	2	337
2011/2012	6	508	2	300
2012/2013	4	471	2	282
2013/2014	4	448	2	250

2014/2015	4	439	2	234
2015/2016	4	458	2	217

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Bojanowie.

W 2015 roku współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych w Gminie Bojanów wyniósł 80,21% i spadł o 5,81 punktu procentowego w porównaniu z rokiem poprzednim. Jest to sytuacja podobna jak w powiecie stalowowolskim i województwie podkarpackim, gdzie również współczynnik skolaryzacji w stosunku do roku 2014 się zmniejszył. Spadek współczynnika odnotowano także w przypadku szkół gimnazjalnych – z 82,39% w roku 2014 do 80,97% w 2015 roku. Jest to jednak sytuacja odmienna niż w powiecie i województwie, ponieważ tam współczynnik w tożsamym okresie miał tendencję rosnącą.

Porównując współczynnik skolaryzacji w latach 2011-2015 w Gminie Bojanów w stosunku do powiatu i województwa, przyjmował on wartości niższe. Największą różnicę odnotowano w 2015 roku w przypadku współczynnika skolaryzacji brutto dla szkół gimnazjalnych pomiędzy województwem a analizowaną Gminą – 14,4%.

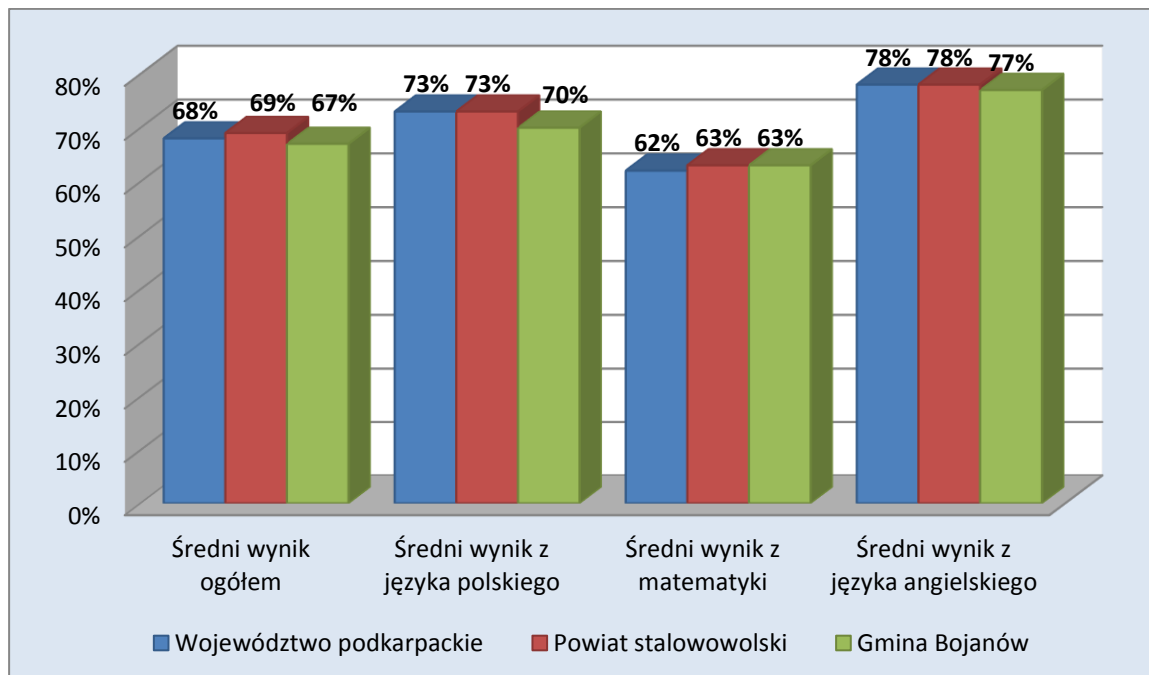
Tabela 4. Współczynnik skolaryzacji brutto (%) w Gminie Bojanów na tle powiatu stalowowolskiego i województwa podkarpackiego w latach 2011-2015

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015
Szkoły podstawowe					
Województwo podkarpackie	96,26	95,85	94,90	91,02	86,66
Powiat stalowowolski	92,51	93,16	92,28	87,76	85,17
Gmina Bojanów	92,53	90,06	90,87	85,16	80,21
Gimnazja					
Województwo podkarpackie	96,31	95,93	95,49	95,01	95,37
Powiat stalowowolski	95,50	94,68	94,44	92,56	93,41
Gmina Bojanów	89,55	88,68	84,75	82,39	80,97

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Średni wynik sprawdzianu w szkołach podstawowych w Gminie Bojanów wyniósł 67%, co jest wynikiem niewiele niższym niż średnia dla województwa - 68% oraz niższym od średniego wyniku w powiecie – 69%. Również średnie wyniki z poszczególnych części egzaminu w szkołach podstawowych na terenie Gminy Bojanów nie odbiegały od średniej dla powiatu i województwa.

Wykres 4. Wyniki egzaminu 6-klasisty w Gminie Bojanów na tle powiatu stalowowolskiego i województwa podkarpackiego w 2015 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE Kraków.

Sport i kultura

Na terenie Gminy Bojanów w 2014 roku wg danych GUS działały 4 kluby sportowe, w których liczba ćwiczących wyniosła 106 osób. Ponadto na terenie Gminy Bojanów znajdują się boiska sportowe przy szkołach podstawowych w Gwoźdźcu i Przyszowie. Przy Zespole Szkół w Bojanowie w 2013 roku powstał kompleks boisk sportowych „Moje Boisko – Orlik 2012” w skład, którego wchodzi boisko piłkarskie o nawierzchni z trawy syntetycznej o wymiarach 30m x 62m, boisko wielofunkcyjne do koszykówki i piłki siatkowej o nawierzchni poliuretanowej o wymiarach 19,1m x 32,1m oraz budynek sanitarno – szatniowy. Również w 2013 roku dobiegła końca budowa boiska wielofunkcyjnego w Stanach przy ul. Szkolnej w pobliżu Zespołu Szkół w Stanach.

W ramach obiektu sportowego wykonane zostały: boisko do piłki ręcznej o wymiarach 22m x 40m, dwa boiska do koszykówki 15m x 24m, boisko do siatkówki 9mx18m oraz kort tenisowy 11m x 23,77.

Głównym centrum kultury w Gminie Bojanów jest Gminny Ośrodek Kultury (GOK) w Bojanowie. GOK obejmuje nadzorem merytorycznym świetlice wiejskie, które działają w Stanach, Przyszowie, Laskach, Korabinie, Maziarni oraz Cisowym Lesie. Ponadto na terenie Gminy funkcjonuje Gminna Biblioteka Publiczna w Bojanowie z filiami w Przyszowie, Stanach, Maziarni i Gwoźdźcu. Zgodnie z danymi GUS na a każdą bibliotekę w 2015 przypadało średnio 1498 osób, a liczba woluminów w Gminnej Bibliotece Publicznej oraz jej filiach wynosiła 50 535. Analizując liczbę woluminów na 1 000 mieszkańców, Gmina Bojanów na tle powiatu i województwa wypada bardzo dobrze - 6 748 woluminów na 1 000 osób. Podczas gdy w ww. jednostkach liczba ta wynosi odpowiednio 3 885 oraz 4 050 woluminów na 1 000 mieszkańców.

Ochrona zdrowia

Mieszkańcy Gminy Bojanów korzystać mogą z opieki medycznej, jaką oferuje Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Bojanowie oraz jego filia w Przyszowie. Budynek SPZOZ posiada gabinety lekarskie, gabinet dentystyczny, pracownię rehabilitacyjną i analityczną, dobrze wyposażone w podstawowy sprzęt medyczny. Na stałe w Gminie zatrudnieni są następujący pracownicy medyczni: 2 lekarzy ogólnych, 1 pediatra, 2 stomatologów, 1 lekarz ginekolog na pół etatu, 9 osób – średni personel medyczny. Dodatkowo w Przyszowie mieści się Centrum Stomatologiczno – Rehabilitacyjne, a w Maziarni Centrum rehabilitacyjne.

Na terenie Gminy Bojanów w 2015 roku funkcjonowała jedna ogólnodostępna apteka. Dlatego też średnia liczba osób na 1 aptekę wynosiła 7 322, natomiast w powiecie było to 2 768, a w województwie 3 248 osób.

Pomoc społeczna

W roku 2015 liczba osób bezrobotnych w Gminie Bojanów wyniosła 336 osób i jest to o 93 osoby mniej w porównaniu do roku 2014. Tendencja spadkowa wśród zarejestrowanych bezrobotnych utrzymuje się także w powiecie oraz województwie.

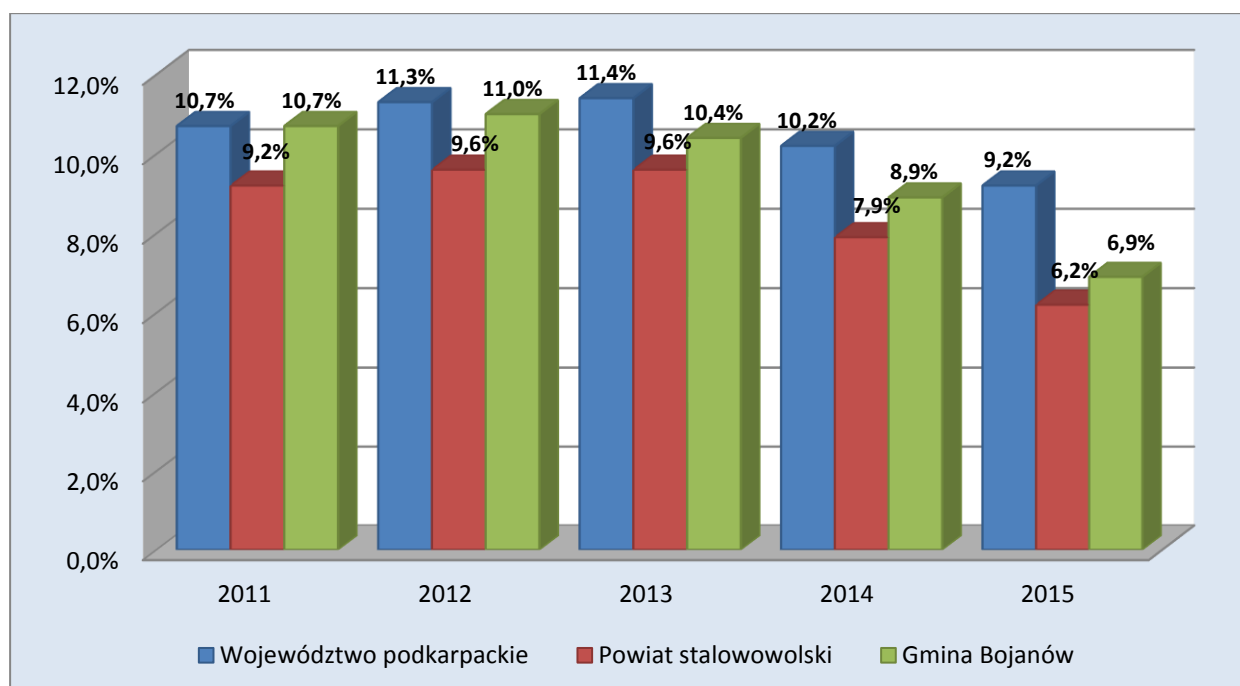
Tabela 5. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Gminie Bojanów na tle powiatu stalowowolskiego i województwa podkarpackiego w latach 2011 – 2015

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015
Województwo podkarpackie	146 208	153 807	154 216	137 932	123 514
Powiat stalowowolski	6 591	6 818	6 745	5 460	4 215
Gmina Bojanów	505	523	500	429	336

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS oraz Urzędu Gminy w Bojanowie.

Udział osób bezrobotnych w stosunku do liczby ludności w wieku produkcyjnym wyniósł dla Gminy w roku 2015 6,9% i spadł w stosunku do 2014 roku o 2%. Wskaźnik ten w latach 2012-2015 przyjmował wartości niższe niż w województwie, lecz wyższe niż w powiecie.

Wykres 5. Udział osób bezrobotnych w stosunku do liczby ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Bojanów na tle powiatu stalowowolskiego i województwa podkarpackiego w latach 2011-2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych.

Na terenie Gminy funkcjonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bojanowie, który realizuje zadania własne i zlecone w zakresie pomocy społecznej i bezpieczeństwa socjalnego. Liczba osób korzystająca z pomocy opieki społecznej w Gminie Bojanów systematycznie maleje od roku 2012. Zjawisko to, można zaobserwować także w województwie i powiecie od 2013 roku. Zgodnie z danymi GUS oraz Urzędu Gminy w Bojanowie, w analizowanej Gminie w 2015 roku 7,6% mieszkańców korzystało z pomocy opieki społecznej, podczas gdy w województwie było to 9,8%, a w powiecie 6,7%.

Tabela 6. Liczba osób korzystających z pomocy opieki społecznej w Gminie Bojanów na tle powiatu stalowowolskiego i województwa podkarpackiego w latach 2011-2015

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015
Województwo podkarpackie	230 283	233 915	241 099	222 432	207 715
Powiat stalowowolski	8 700	8 935	9 574	8 395	7 271
Gmina Bojanów	543	604	589	558	557

Źródło: opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS oraz Urzędu Gminy w Bojanowie.

Pomoc społeczna odgrywa duże znaczenie w systemie zabezpieczenia społecznego ludzi potrzebujących w gminie Bojanów.

W latach 2011-2013 w Gminie Bojanów nastąpił wzrost liczby rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych na dzieci, analogiczna sytuacja miała miejsce zarówno w powiecie, jak i w województwie. Tendencję spadkową zasiłków rodzinnych z kolei można zaobserwować w latach 2014-2015 zarówno w powiecie oraz w województwie, co jest korzystnym zjawiskiem ekonomicznym.

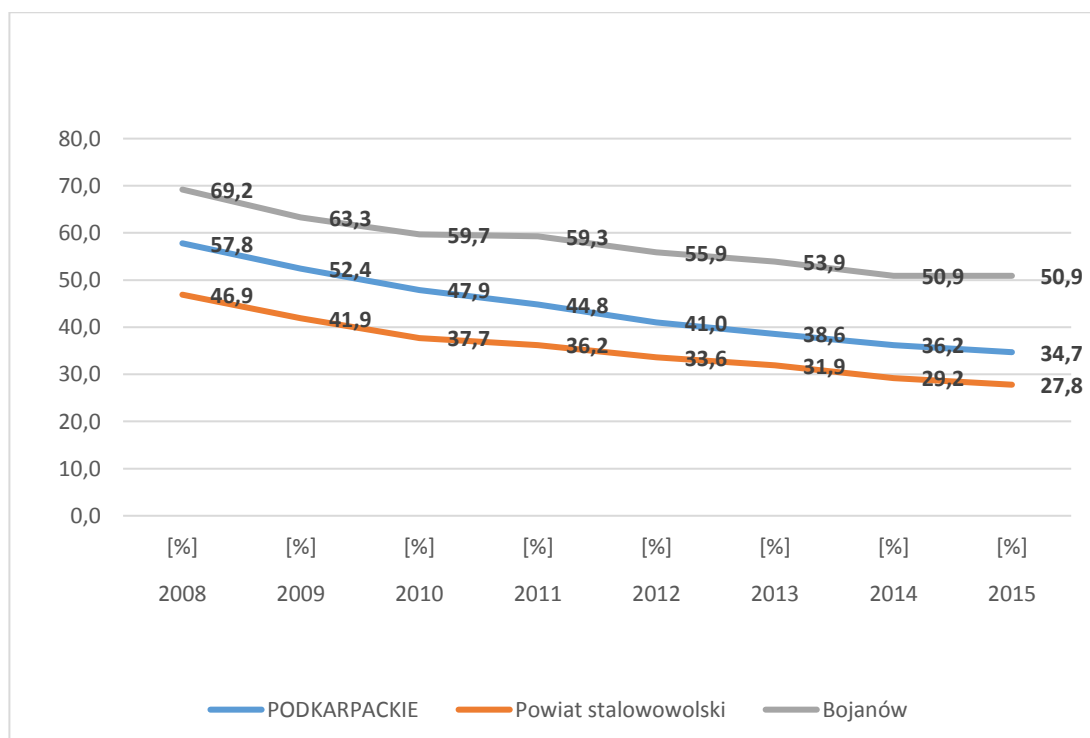
Wykres 6. Liczba rodzin otrzymująca zasiłki rodzinne na dzieci w Gminie Bojanów na tle powiatu oraz województwa

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015
PODKARPACKIE	104 664	94 802	88 028	81 426	76 725
Powiat stalowowolski	4 017	3 663	3 445	3 134	2 879
Gmina Bojanów	498	464	442	411	388

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W analizowanym okresie nastąpił także spadek udziału dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w stosunku do ogólnej liczby dzieci w tym wieku. Mimo iż w 2015 roku odnotowano zmniejszenie udziału o 18,3% w porównaniu do 2011 roku, to ciągle wartości w Gminie Bojanów przewyższają wartości dla powiatu stalowowolskiego i województwa podkarpackiego.

Wykres 7. Udział (%) dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku w Gminie Bojanów, powiecie stalowowolskim oraz województwie podkarpackim

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

2.2. Sfera gospodarcza

Kolejnym obszarem, wytypowanym do analizy jest obszar gospodarczy. Koncentruje się on na zjawiskach związanych z przedsiębiorczością oraz kondycją lokalnych przedsiębiorstw. Wg danych Urzędu Statystycznego w 2015 roku na terenie Gminy Bojanów w systemie REGON zarejestrowanych było łącznie 332 podmiotów gospodarczych. Stanowiło to zaledwie 4% wszystkich podmiotów zarejestrowanych w powiecie stalowowolskim, co obrazuje niski poziom przedsiębiorczości analizowanej gminy na tle innych jednostek obszarowych województwa podkarpackiego. Porównując rok 2015 do 2014 odnotowano spadek liczby nowych podmiotów o 3%, podczas gdy w powiecie wynosił on 14%, a w województwie 5%.

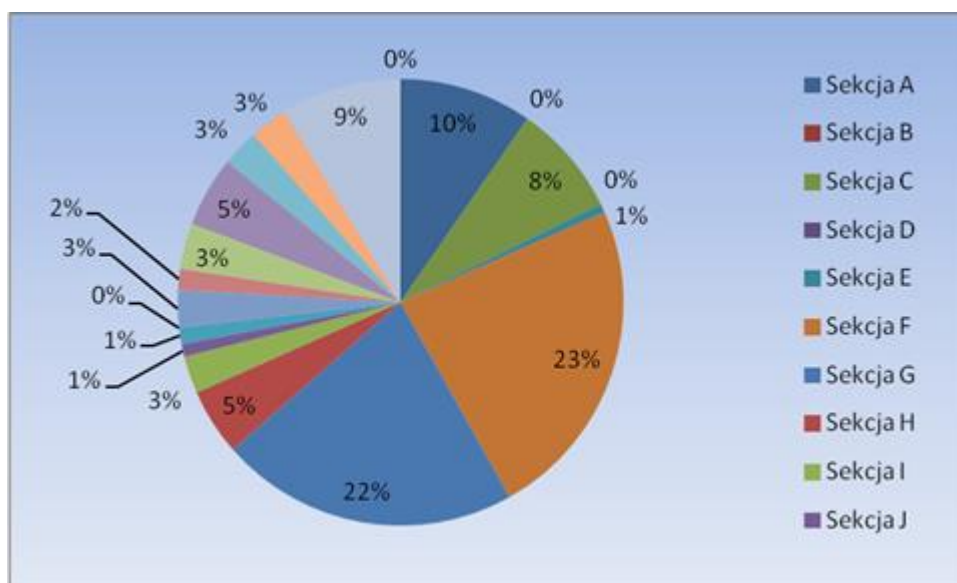
Tabela 7. Liczba podmiotów nowo zarejestrowanych w Gminie Bojanów, powiecie stalowowolskim oraz województwie podkarpackim

Obszar	2011	2012	2013	2014	2015
PODKARPACKIE	13 774	14 115	15 314	14 900	14 212
Powiat stalowowolski	685	700	706	673	582
Bojanów	28	35	33	32	31

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Najwięcej podmiotów gospodarczych w Gminie Bojanów zarejestrowanych było w Sekcji F, następnie w sekcji G.

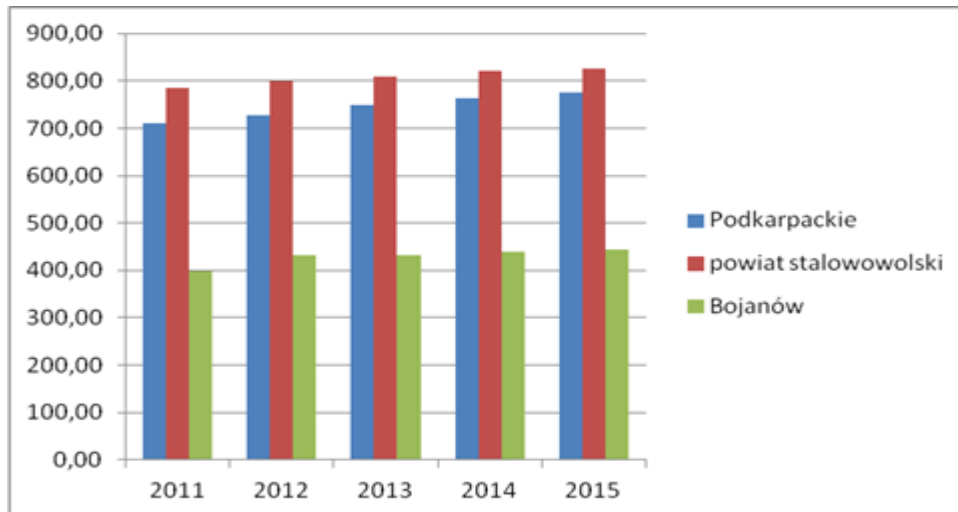
Wykres 8. Podmioty gospodarcze w Gminie Bojanów wpisane do rejestru REGON w podziale na sekcje (2015 r.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności w Gminie Bojanów jest około dwukrotnie niższa niż w powiecie oraz województwie, i tendencja ta utrzymuje się od 2011 roku.

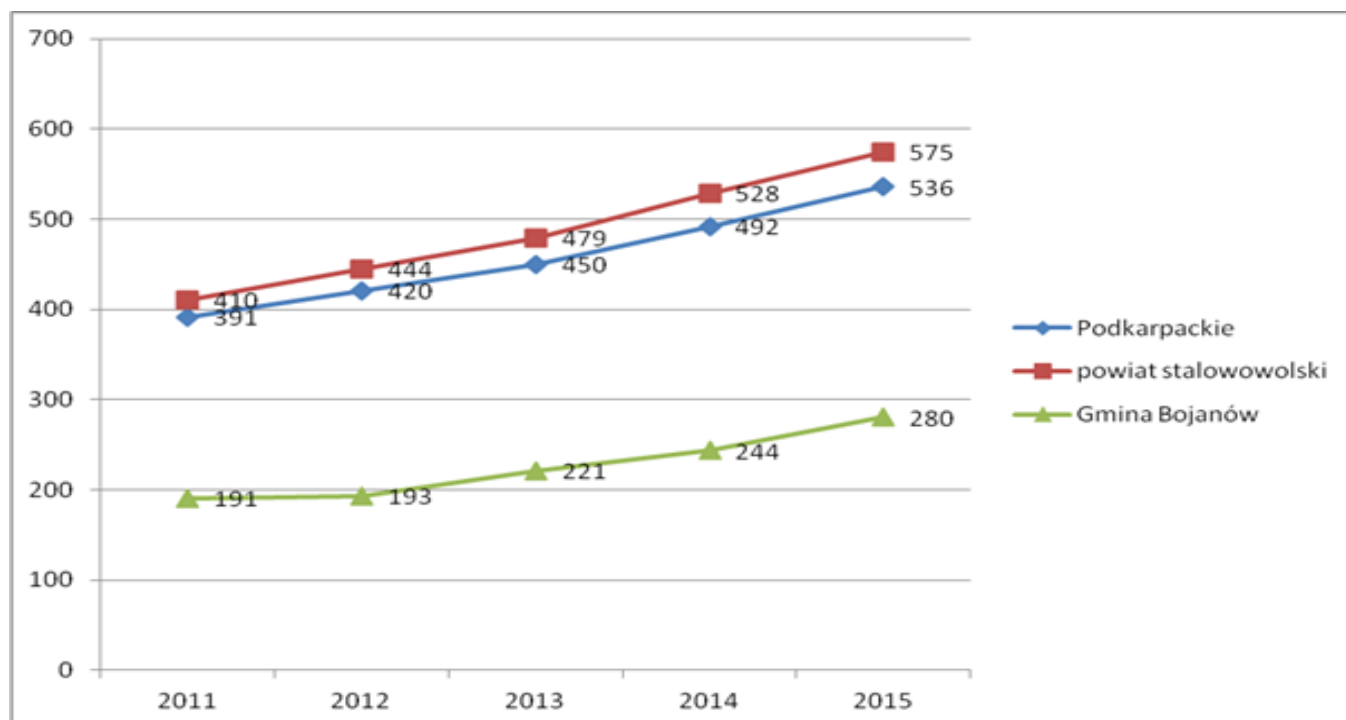
Wykres 9. Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności w gminie Bojanów, powiecie stalowowolskim oraz województwie podkarpackim

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W 2015 roku dochody Gminy Bojanów w przeliczeniu na jednego mieszkańca wynosiły 280 zł, średnia dla gmin w powiecie 575 zł, natomiast przeciętna dla gmin w województwie Podkarpackim wynosiła 536 zł, czyli była prawie dwukrotnie większa niż w Gminie Bojanów.

Wykres 10. Udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa, podatek dochodowy od osób fizycznych na 1 mieszkańca

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Dochody i wydatki Gminy Bojanów w latach 2011-2015 ulegały wahaniom. W latach 2011, 2012 oraz 2014 wydatki Gminy przewyższały dochody powodując deficyt, natomiast w dwóch pozostałych latach wynik finansowy był dodatni.

Tabela 8. Dochody i wydatki Gminy Bojanów w latach 2011-2015

	2011	2012	2013	2014	2015
Dochody	22 635 195,02	22 894 308,53	24 124 153,55	25 561 663,34	25 399 104,43
Wydatki	22 837 662,83	22 898 414,12	21 487 490,03	28 435 739,66	23 430 722,33

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

2.3. Sfera środowiskowa

Kolejnym obszarem zdefiniowanym w Wytycznych, w którym należy badać zjawiska kryzysowe są kwestie związane, z jakością środowiska. Obszar ten powiązany jest ze standardami środowiska, w tym gospodarką odpadami stanowiącymi zagrożenie dla życia, zdrowia lub stanu środowiska.

Na terenie Gminy Bojanów brak jest parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody. Znajdują się natomiast pomniki przyrody jest 13. Porównywalnie w powiecie stalowowolskim

jest ich 58. Tym samym pomniki przyrody znajdujące się w Gminie Bojanów stanowią 22,41 % ogólnej liczby pomników przyrody w powiecie.

Tabela 9. Liczba pomników przyrody w Gminie Bojanów na tle powiatu stalowowolskiego oraz województwa podkarpackiego

Obszar	Ogółem				
	2011	2012	2013	2014	2015
PODKARPACKIE	1 411	1 388	1 455	1 517	1 560
Powiat stalowowolski	58	58	58	58	65
Bojanów	13	13	13	13	13

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Zgodnie z danymi GUS w badanym okresie zwiększyła się powierzchnia lasów w Gminie Bojanów. W 2015 r. w Gminie Bojanów lasy zajmowały 10 422, 77 ha, co stanowi 25% lasów w powiecie stalowowolskim.

Wykres 11. Lesistość w Gminie Bojanów, powiecie stalowowolskim oraz województwie podkarpackim

Obszar	Lasy ogółem				
	2011	2012	2013	2014	2015
	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]	[ha]
PODKARPACKIE	671 607,1	674 428,9	675 633,38	677 965,91	679 568,47
Powiat stalowowolski	42 233,8	42 217,2	42 196,86	42 415,32	42 390,32
Bojanów	10 344,7	10 342,2	10 359,93	10 422,90	10 422,77

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

W Gminie Bojanów działa 1 oczyszczalnia ścieków, natomiast w powiecie stalowowolskim jest ich 8.

Tabela 10. Ludność korzystająca z oczyszczalni w Gminie Bojanów, powiecie stalowowolskim oraz województwie podkarpackim

Obszar	Liczba ludności korzystająca z oczyszczalni ścieków ogółem				
	2011	2012	2013	2014	2015
	PODKARPACKIE	1 408 405	1 463 702	1 489 243	1 521 872

Powiat stalowowolski	78 516	81 320	80 061	82 437	82 722
Bojanów	1 600	2 000	2 000	3 769	3 836

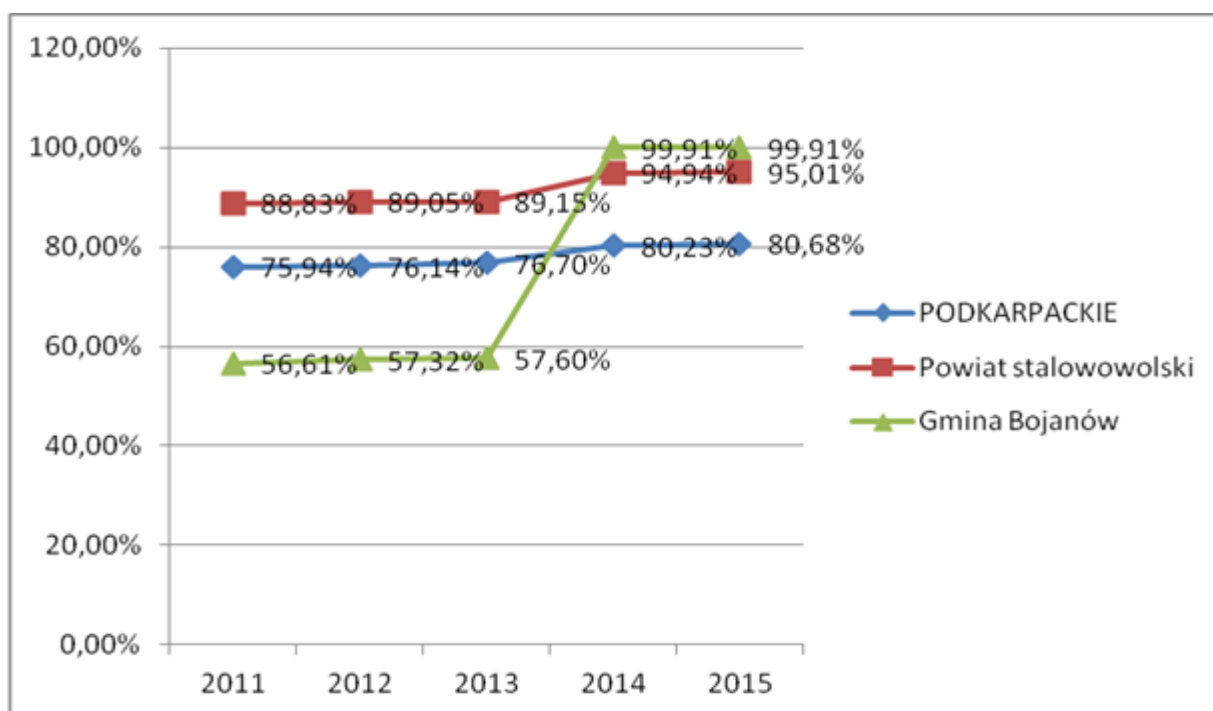
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

2.4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Czwartym z wytypowanych obszarów są zjawiska przestrzenno-funkcjonalne, które charakteryzują: wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną oraz stan tej infrastruktury, dostęp i jakości podstawowych usług.

W 2014 roku udział osób korzystających z wodociągu w ogólnej liczbie ludności wynosił 99,91%, natomiast wartość tego wskaźnika dla powiatu to 94,94%, a dla województwa 80,23%.

Wykres 12. Udział osób korzystających z wodociągu w ogólnej liczbie ludności w Gminie Bojanów, powiecie stalowowolskim oraz województwie Podkarpackim

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

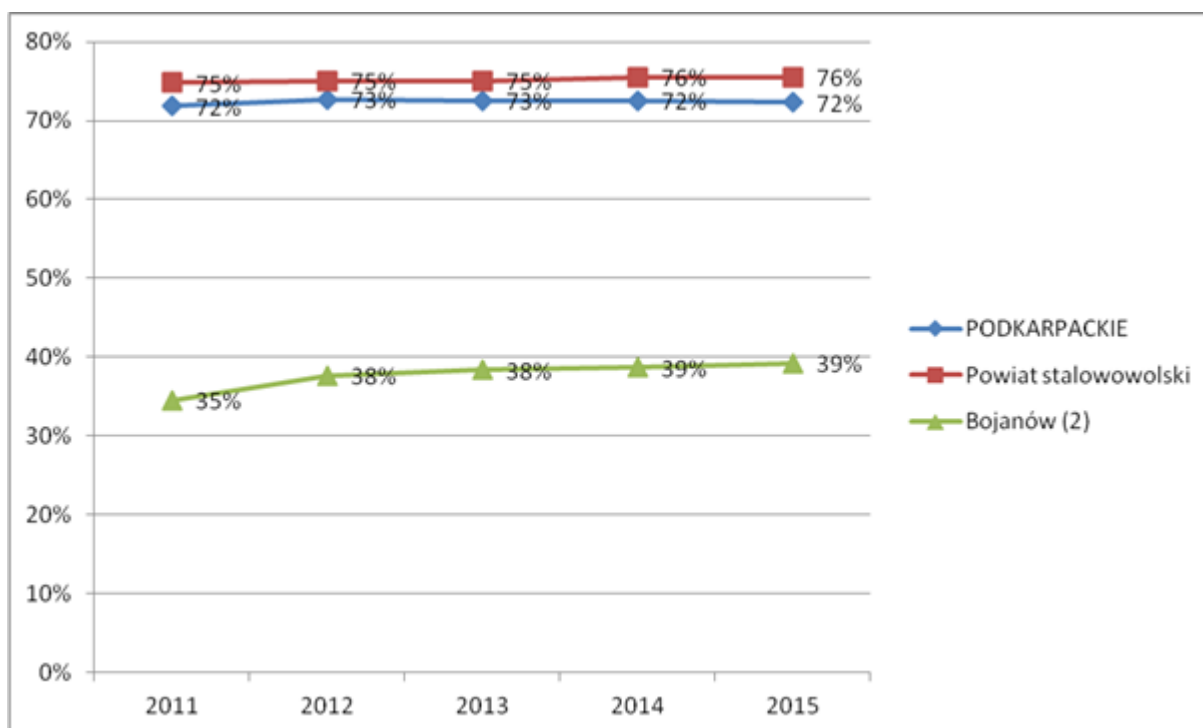
Jak wynika z powyższego wykresu, zarówno w gminie, powiecie jak i województwie sukcesywnie wzrasta odsetek osób korzystających z wodociągu, jednakże zjawisko to jest najbardziej dynamiczne w Gminie Bojanów. Począwszy od 2011 roku wskaźnik dla Gminy wzrósł o 43,3% i aktualnie jest on wyższy od wskaźnika dla województwa, mimo, iż w gminie nieznacznie zwiększa się długość czynnej sieci rozdzielczej. W 2015 roku było to 132,6 km, czyli jedynie o 13 km więcej niż w 2011 (119,6 km). Jest to

niewielki wzrost, w stosunku do zwiększającej się liczby osób, korzystających z sieci wodociągowej w gminie.

Na terenie Gminy Bojanów w 2014 z instalacji gazowej korzystało 39% ogółu ludności, co jest wynikiem o 33% niższym od województwa i 37% od powiatu.

Ponadto zauważyć można, że w gminie, województwie i powiecie odsetek utrzymywał się z roku na rok na podobnym poziomie w latach 2011-2015.

Wykres 13. Korzystający z instalacji gazowej w % ogółu ludności w Gminie Bojanów, powiecie stalowowolskim oraz województwie podkarpackim

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Tabela 11. Korzystający z instalacji gazowej w % ogółu ludności w Gminie Bojanów, powiecie stalowowolskim oraz województwie podkarpackim

	2011	2012	2013	2014	2015
PODKARPACKIE	72%	73%	73%	72%	72%
Powiat stalowowolski	75%	75%	75%	76%	76%
Bojanów	35%	38%	38%	39%	39%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W Gminie długość czynnej sieci kanalizacyjnej w 2015 r. wynosiła 52,6 km i w stosunku do 2011 zwiększyła się jedynie o 20 km. W 2015 roku w gminie 32,4% ogółu ludności korzystało z sieci kanalizacyjnej, w powiecie było to 67,5%, a w województwie 69,3%. Wartości te mają jednak tendencję rosnącą i przykładowo w Gminie Bojanów pomimo niewielkiego wzrostu długości czynnej sieci kanalizacyjnej

nastąpił wzrost odsetka ludności korzystającej z kanalizacji o 11,9 % w stosunku do 2011 roku.

2.5. Sfera techniczna

W Gminie Bojanów w 2015 roku było 1 961 budynków mieszkalnych. Na jedno budynek mieszkalny przypadały 4 osoby. Przeciętna powierzchnia użytkowa budynku mieszkalnego wynosiła 90,40 m², czyli średnio 22,60 m² na osobę.

Tabela 12. Liczba budynków mieszkalnych w Gminie Bojanów, powiecie stalowowolskim oraz województwie podkarpackim

Obszar	ogółem				
	2011	2012	2013	2014	2015
PODKARPACKIE	421 880	425 315	429 215	432 926	436 987
Powiat stalowowolski	16 187	16 327	16 436	16 554	16 774
Bojanów	1 859	1 883	1 899	1 920	1 961

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS

Ponadto na terenie Gminy Bojanów w 2015 znajdowało się 2 obiekty wpisane do rejestru zabytków. Są to:

- cmentarz wojenny z I wojny światowej, nr rej.: 596/A z 14.06.1988
- park dworski, 1 poł. XIX, pocz. XX, nr rej.: A-731 z 5.08.1991

II. DIAGNOZA ZJAWISK SPOŁECZNO – PRZESTRZENNYCH W GMINIE BOJANÓW

3. Wyniki badań ankietowych mieszkańców Gminy

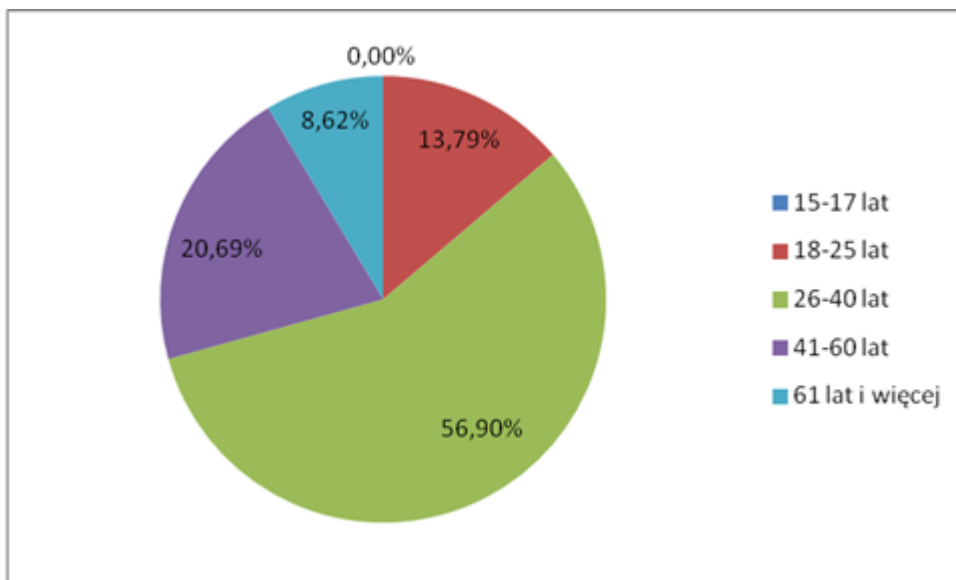
Jedną z najistotniejszych części procesu rewitalizacji jest szerokie konsultowanie wszelkich działań podejmowanych w tym zakresie przez lokalne władze. Partnerstwo i współdziałanie samorządu terytorialnego, społeczności lokalnej oraz innych partnerów (m.in. organizacji społecznych, gospodarczych i pozarządowych) zaangażowanych w działania rewitalizacyjne na danym obszarze to podstawowa zasada dobrego zaplanowania rewitalizacji. Dobry program rewitalizacji nie może powstać bez takiej współpracy.

Konsultacje przeprowadzono metodą ankiet anonimowych on-line, uzupełnianych za pośrednictwem Internetu wśród mieszkańców Gminy Bojanów, którzy wzięli udział w badaniu ankietowym.

W ankietyzacji wzięły udział 58 osób w różnym wieku oraz z różnym wykształceniem. Kobiety stanowiły 72,41% (42 ankiety), natomiast mężczyźni 27,58% (16 ankiet).

Najliczniejszą grupą wiekową wśród ankietowanych były osoby w wieku 26-40 lat, stanowiąc 56,90% ogółu badanych oraz osoby w wieku 41-60 lat, stanowiąc 20,69% ogółu badanych. Najmniej liczne grupy stanowiły osoby w wieku 18-25 (13,79%) oraz osoby najstarsze powyżej 61 roku życia (8,62%). Osoby najmłodsze w wieku 15-17 lat (0%) nie brały udziału w ankiecie.

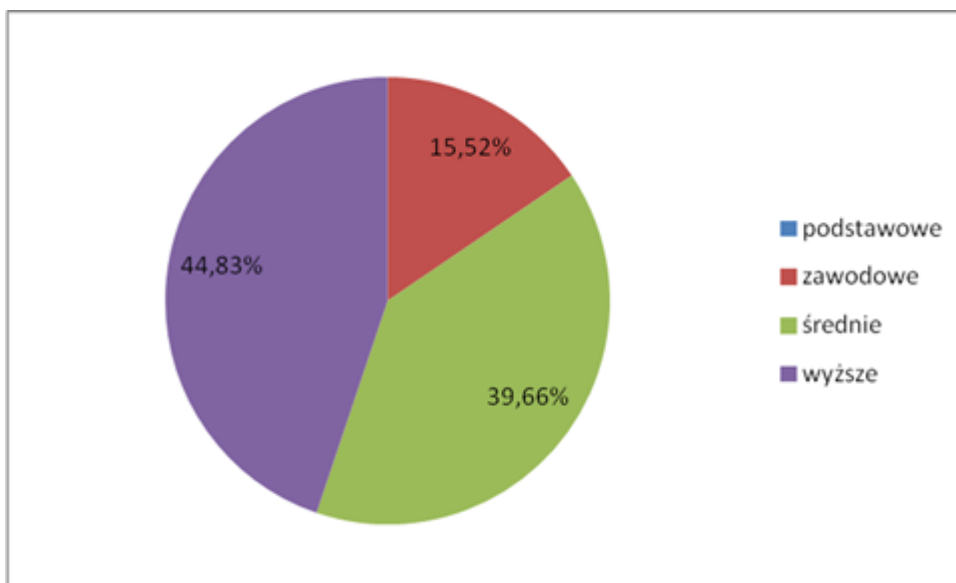
Wykres 14. Ankietowani wg. wieku (w %)

Źródło: Opracowanie własne.

Biorąc pod uwagę edukację, ankietowani najczęściej reprezentowali wykształcenie wyższe – 44,83%. Wykształcenie średnie deklarowało 39,66 %, natomiast zawodowe 15,52% badanych. Żaden z badanych nie posiadał wykształcenia podstawowego.

Wykres 15. Ankietowani według wykształcenia (w %)

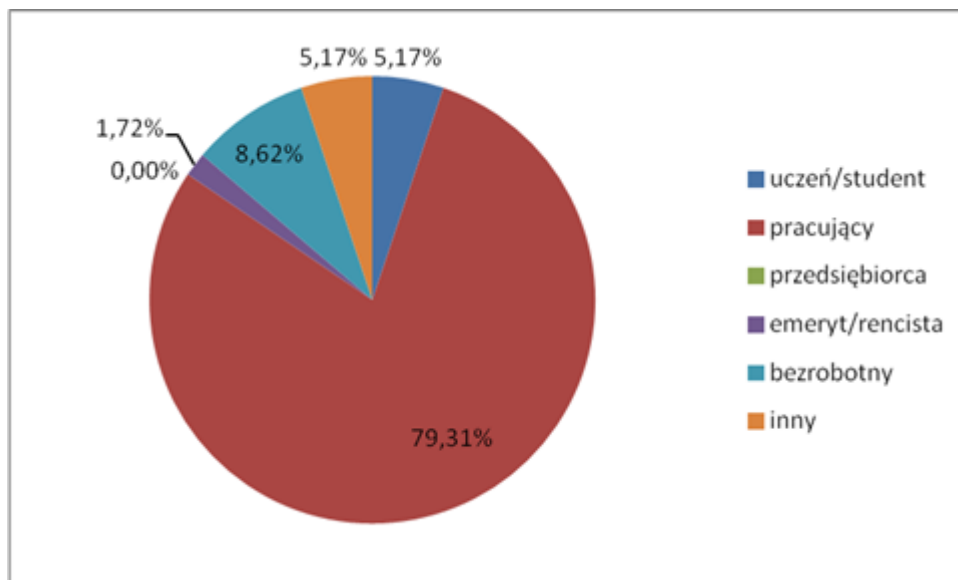

Źródło: Opracowanie własne.

Analiza ankietowanych pod względem aktywności zawodowej wykazała, że 79,31% ankietowanych stanowiły osoby pracujące. Osoby bezrobotne stanowiły 8,62 % ogółu

badanych, natomiast emeryci/renciści – 1,71%. W ankiecie uczestniczyło również 5,17% uczniów i studentów. Przedsiębiorcy nie brali udziału w badaniu ankietowym.

Wykres 16. Ankietowani według aktywności zawodowej (w %)

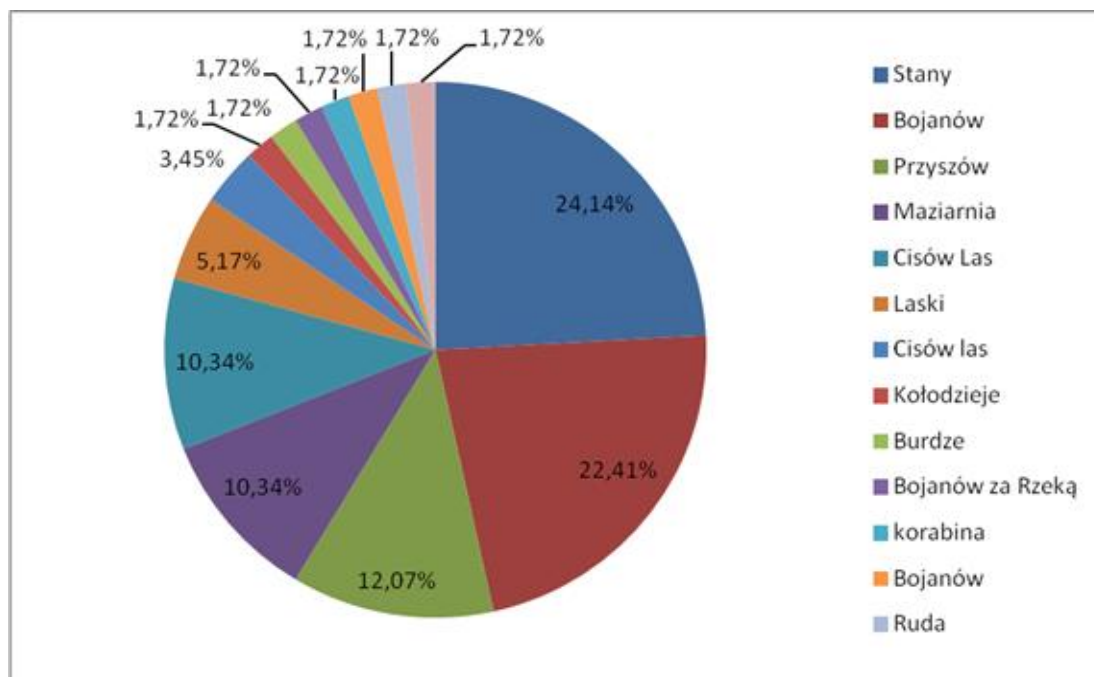

Źródło: Opracowanie własne.

Najliczniejsza grupa badanych zamieszkiwała sołectwo Stany (24,14%) oraz Bojanów (22,41%). Mniej liczna grupa badanych zamieszkiwała Przyszów (12,07%), Maziarnię oraz Cisów Lasów - (10,34%).

Najmniej badanych pochodziło z sołectwa Laski (5,17%), Cisów Las (3,45%) oraz z takich sołectw jak Kołodzieje, Burdze, Bojanów za Rzeką, Korabina, Bojanów oraz Ruda (1,72%).

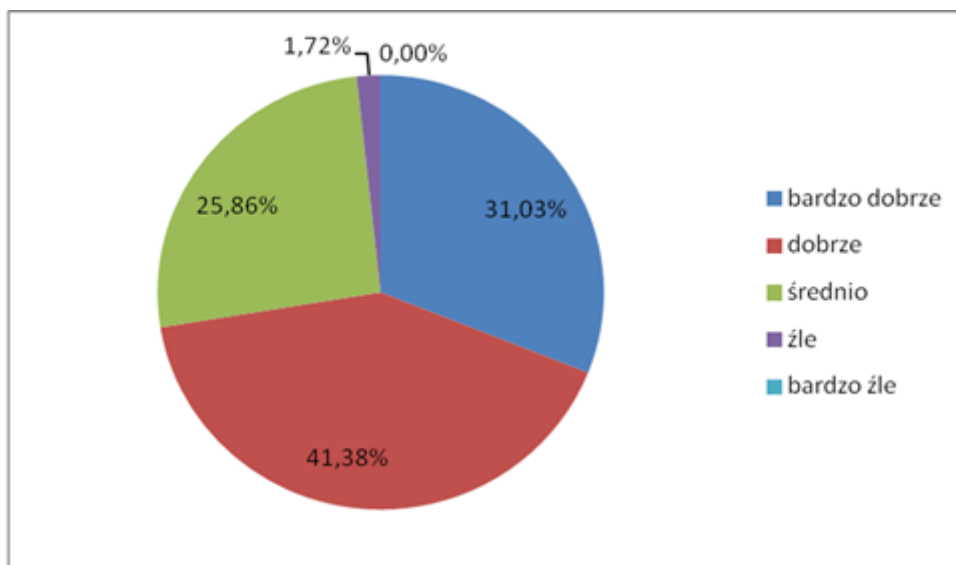
Wykres 17. Ankietowani według miejsca zamieszkania (w %)

Źródło: Opracowanie własne.

Respondenci ocenili gminę Bojanów dobrze (41,38 %) oraz bardzo dobrze (31,03%) jako miejsce swojego zamieszkania. Wśród odpowiedzi pojawiła się średnia ocena (25,86%) oraz ocena zła (1,72%).

Wykres 18. Ocena Gminy Bojanów, jako swoje miejsce zamieszkania

Źródło: Opracowanie własne.

Wyniki badania ankietowego pozwoliły na przeprowadzenie analizy SWOT dla Gminy Bojanów: wskazanie mocnych i silnych stron Gminy, jak również szans i zagrożeń. Na podstawie analizy głosów mieszkańców, dokonano wyboru obszarów zdegradowanych przedstawionych w dalszej części niniejszego opracowania. Mieszkańcy wskazali problemy występujące na terenie Gminy Bojanów na przestrzeni 5 sfer: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno – funkcjonalnej i technicznej w poszczególnych sołectwach.

Można było wybrać 3 odpowiedzi. Respondenci wskazali sołectwa problematyczne. Najwięcej problemów w sferze społecznej wskazano w sołectwach Stany (78,57%), Burdze (71,43%) i Przyszowie (50%). Problemy w zakresie sfery gospodarczej wystąpiły w sołectwach Kozły-Załęże (64,71%), Laski (58,82%) oraz Bojanowie (50%). Z kolei problemy w sferze środowiskowej występują najczęściej w sołectwach Ruda (54,55%), Burdze (46,43%) oraz Bojanowie za rzeką (44,44%). Problemy w sferze przestrzenno-funkcjonalnej występują w sołectwach Cisów Las (65%), Korabinie (50%) oraz Kozły-Załęże (41,18%). Problemy z sferze technicznej występują w sołectwach Kołodzieje (59,26%), Cisów-Las (50%) oraz Burdze (42,86%). Tabela poniżej prezentuje wszystkie odpowiedzi mieszkańców Gminy Bojanów.

Tabela 13. Problemy w wybranych sołectwach

Wybrane miejscowości	Problemy w sferze społecznej	Problemy w sferze gospodarczej	Problemy w sferze środowiskowej	Problemy w sferze przestrzenno - funkcjonalnej	Problemy w sferze technicznej
Ruda	36,36%	18,18%	54,55%	9,09%	27,27%
Kołodzieje	22,22%	44,44%	22,22%	29,63%	59,26%

Przyszów	50,00%	17,86%	35,71%	32,14%	21,43%
Maziarnia	31,82%	22,73%	27,27%	18,18%	31,82%
Laski	17,65%	58,82%	23,53%	29,41%	35,29%
Kozły-Załęże	29,41%	64,71%	17,65%	41,18%	41,18%
Korabina	41,67%	8,33%	16,67%	50,00%	33,33%
Gwoździec	42,11%	36,84%	10,53%	36,84%	31,58%
Cisów Las	35,00%	25,00%	35,00%	65,00%	50,00%
Burdze	71,43%	35,71%	46,43%	39,29%	42,86%
Bojanów za rzeką	11,11%	11,11%	44,44%	33,33%	33,33%
Bojanów	43,75%	50,00%	37,50%	31,25%	18,75%
Stany	78,57%	7,14%	35,71%	21,43%	0,00%

Źródło: Opracowanie własne.

Na pytanie: „Jakie są Państwa zdaniem główne problemy Gminy Bojanów”, ankietowani najczęściej wybierali odpowiedzi związane z problemami społecznymi. Największy problem zdaniem respondentów są uzależnienia związane z narkomanią i alkoholizmem (55,17%), bezrobocie (43,10%) oraz emigracja młodych, dobrze wykształconych osób (37,93%).

Wszystkie odpowiedzi respondentów z Gminy Bojanów prezentuje poniższa tabela.

Tabela 14. Problemy społeczne w Gminie Bojanów

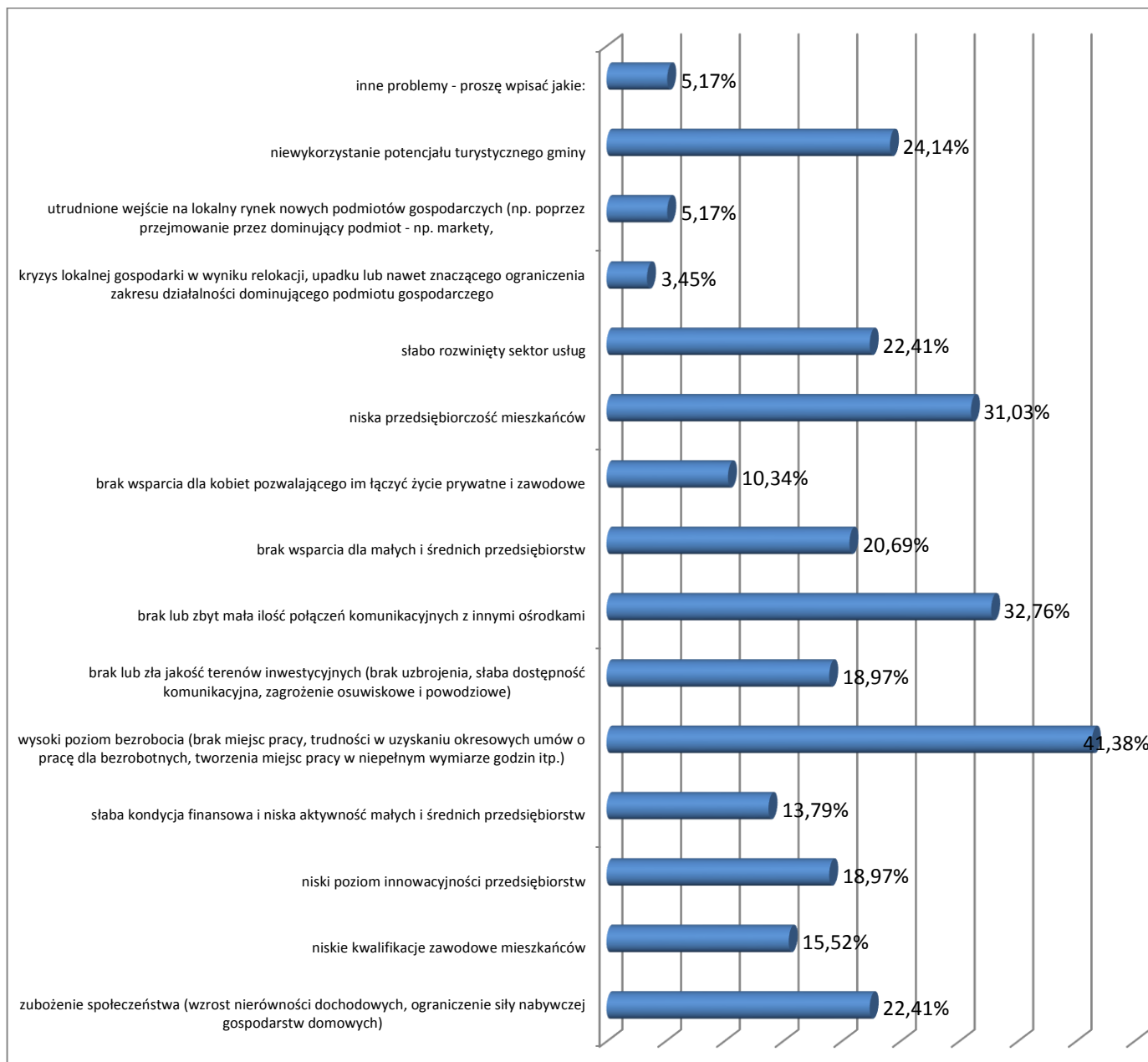
Lp.	Obszary problemowe	(%)
1.	Patologie indywidualne: uzależnienia (narkomania, alkoholizm)	55,17%
2.	Patologie warunków życia: bezrobocie (izolacja społeczna, brak zaufania do samego siebie, niskie dochody, stres w rodzinie, spadek kondycji intelektualnej i duchowej, pogorszenie zdrowia psychicznego i fizycznego, ograniczony dostęp do rynku mieszkaniowego, mniejsze możliwości transportu, niewystarczający stopień mobilności zawodowej itp.)	43,10%
3.	Patologie warunków życia: emigracja młodych i dobrze wykształconych osób	37,93%
4.	Patologie indywidualne: przestępczość (rozboje, agresja, przestępstwa młodocianych, chuligaństwo)	34,48%
5.	Patologie indywidualne: zaburzenia stosunków międzyludzkich (nieżyczliwość, nietolerancja, obojętność, egoizm)	31,03%
6.	Patologie rodziny: problemy emocjonalne	31,03%
7.	Patologie rodziny: rozpad rodziny	22,41%
8.	Patologie rodziny: osłabienie funkcji wychowawczej rodziny	18,97%
9.	Patologie rodziny: przemoc w rodzinie	17,24%
10.	Patologie warunków życia: niski poziom wykształcenia oraz uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym	17,24%
11.	Patologie indywidualne: depresje (samobójstwa, frustracje, apatia, obniżone aspiracje życiowe)	13,79%

12.	Patologie warunków życia: ubóstwo, bieda	13,79%
13.	Patologie warunków życia: brak poczucia bezpieczeństwa wśród społeczeństwa, słaba integracja lokalna	13,79%
14.	Patologie warunków życia: niedobór organizacji pomagających w znalezieniu pracy (przekwalifikowanie, szkolenia)	12,07%
15.	Patologie warunków życia: niewydolność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	10,34%
16.	Patologie warunków życia: niedostateczna opieka nad dziećmi i młodzieżą	10,34%
17.	Patologie warunków życia: złe warunki życia emerytów i osób niepełnosprawnych	8,62%
18.	Patologie rodziny: sieroctwo społeczne, izolacja społeczna	5,17%
19.	Patologie warunków życia: zła sytuacja mieszkaniowa	5,17%
20.	Patologie warunków życia: niedobór zajęć kulturalno-edukacyjnych ukierunkowanych na osoby starsze	5,17%
21.	inne problemy - proszę wpisać, jakie: Pijaństwo pod sklepem, brak chodników, zła droga w Kołodziejach, osoby starsze brak komunikacji autobusów, brak spotkań osób starszych	5,17%
22.	Patologie warunków życia: słaba samoorganizacja społeczna i współpraca pomiędzy mieszkańcami a władzami publicznymi	3,45%
23.	Patologie warunków życia: brak dostępu do nowoczesnej technologii (komputer, Internet)	1,72%
24.	Patologie rodziny: pozbawienia praw rodzicielskich	0,00%

Źródło: opracowanie własne.

Głównym problemem społecznym wskazanym przez respondentów (41,38%) jest wysoki poziom bezrobocia w Gminie Bojanów, brak lub zbyt mała liczba połączeń komunikacyjnych (32,76%) oraz niska przedsiębiorczość mieszkańców (31,03%). Wśród wymienionych problemów najczęściej padały odpowiedzi w postaci niewykorzystanego potencjału turystycznego gminy (24,14%), słabo rozwiniętego sektora usług oraz zubożenie społeczeństwa (22,41%).

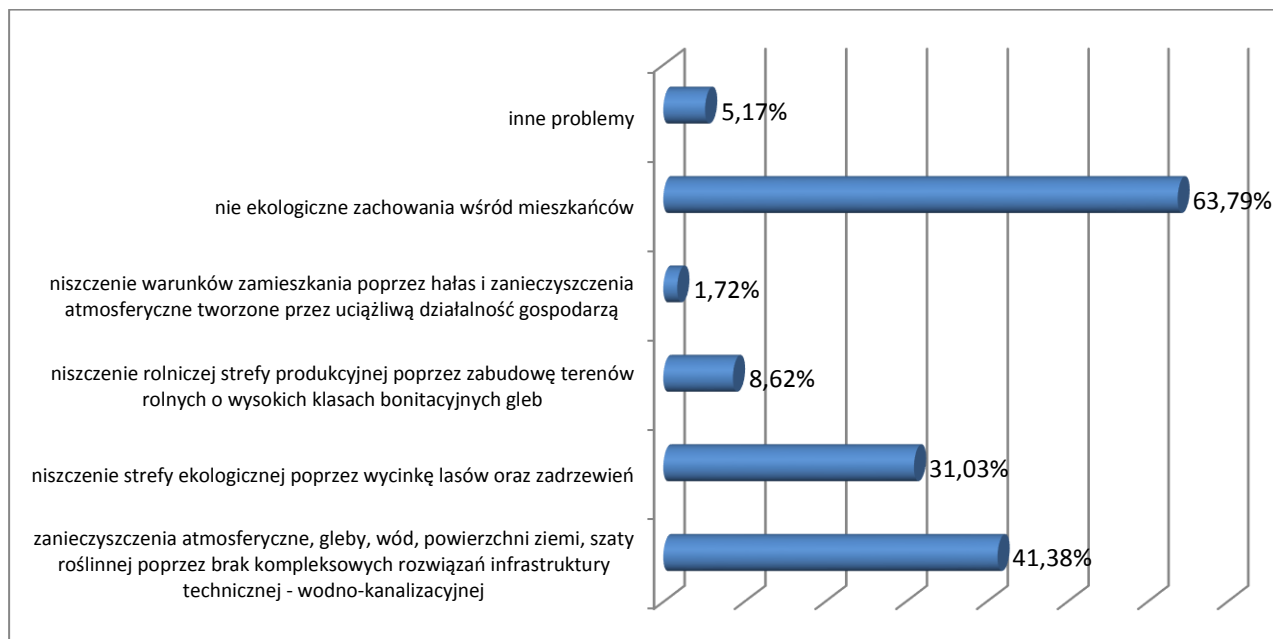
Wykres 19. Główne problemy gospodarcze występujące w wybranych sołectwach

Źródło: opracowanie własne.

Mieszkańcy Gminy Bojanów wskazywali nieekologiczne zachowania wśród mieszkańców (63,79%) jako główny problem środowiskowy. W mniejszym stopniu wskazywali na zanieczyszczenia atmosferyczne, gleby, wód, powierzchni ziemi, szaty roślinnej (41,38%) oraz niszczenie strefy ekologicznej poprzez wycinkę lasów oraz zadrzewień.

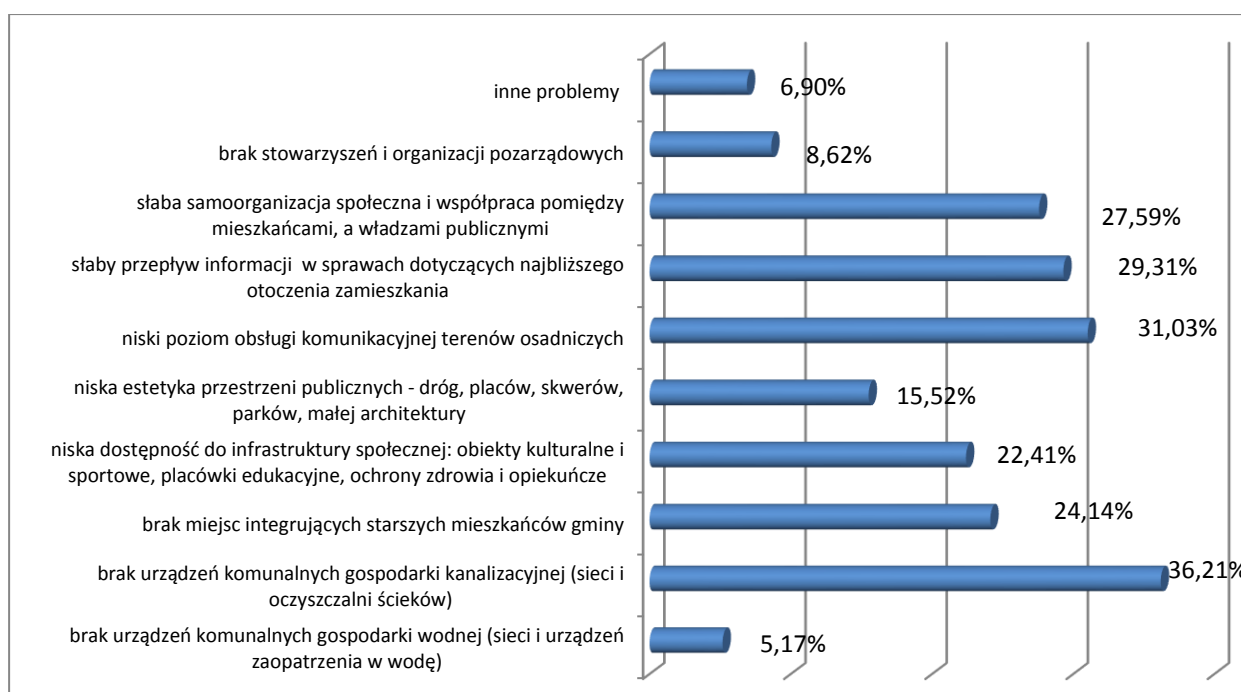
Wykres 20. Główne problemy środowiskowe występujące w wyżej wybranych sołectwach

Źródło: opracowanie własne.

Respondenci z Gminy Bojanów wskazali szereg problemów przestrzenno-funkcjonalnych, a szczególnie na brak urządzeń komunalnych gospodarki (36,21%) oraz słaby przepływ informacji (29,31%).

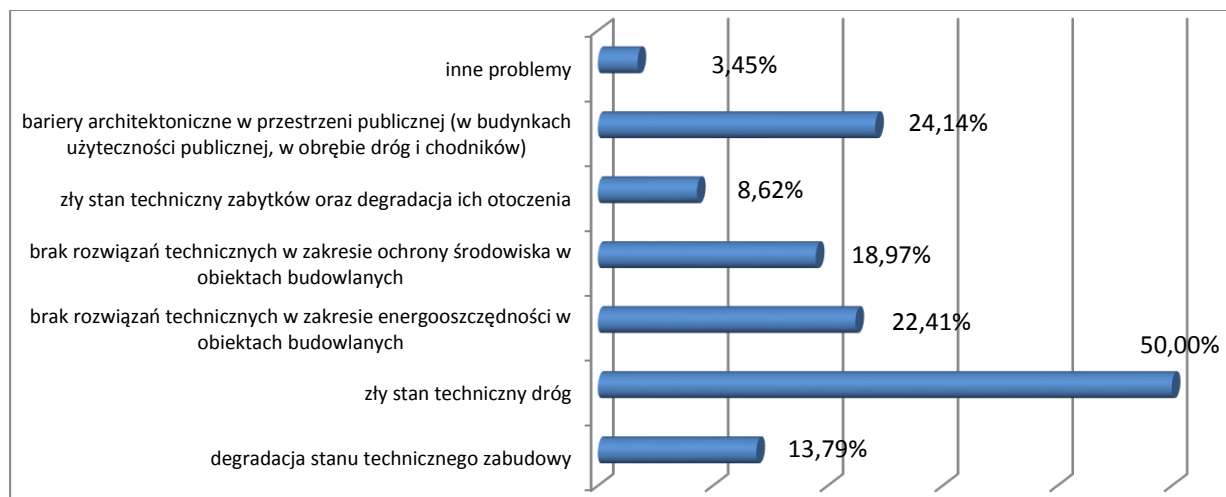
Wykres 21. Główne problemy przestrzenno - funkcjonalne występujące w wybranych sołectwach

Źródło: opracowanie własne

Mieszkańcy Gminy podali, jako główny techniczny problem zły stan dróg (50%). W mniejszym stopniu zwrócono uwagę na bariery architektoniczne w przestrzeni publicznej (24,14%) oraz brak rozwiązań technicznych w zakresie energooszczędności w obiektach budowlanych (22,41%).

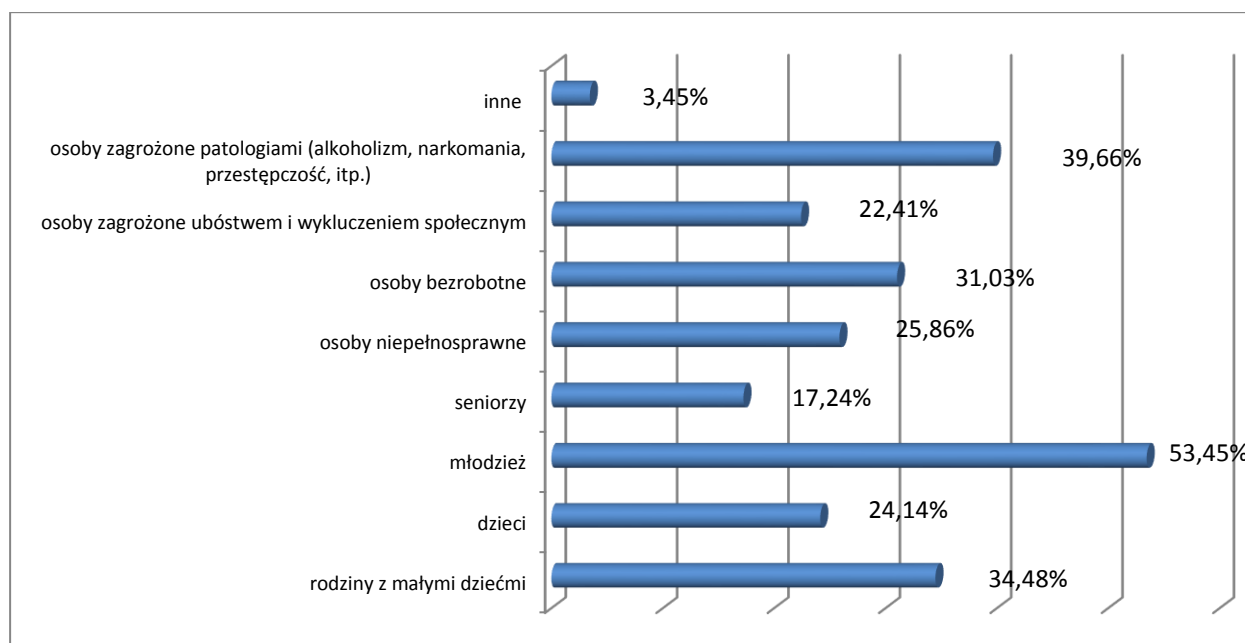
Wykres 22. Główne problemy techniczne występujące w wybranych sołectwach

Źródło: opracowanie własne.

Mieszkańcy Gminy Bojanów wskazali, jako głównych odbiorców działań rewitalizacyjnych przede wszystkim młodzież (53,45%) oraz osoby zagrożone patologiami (39,66%).

Wykres 23. Główni odbiorcami działań rewitalizacyjnych

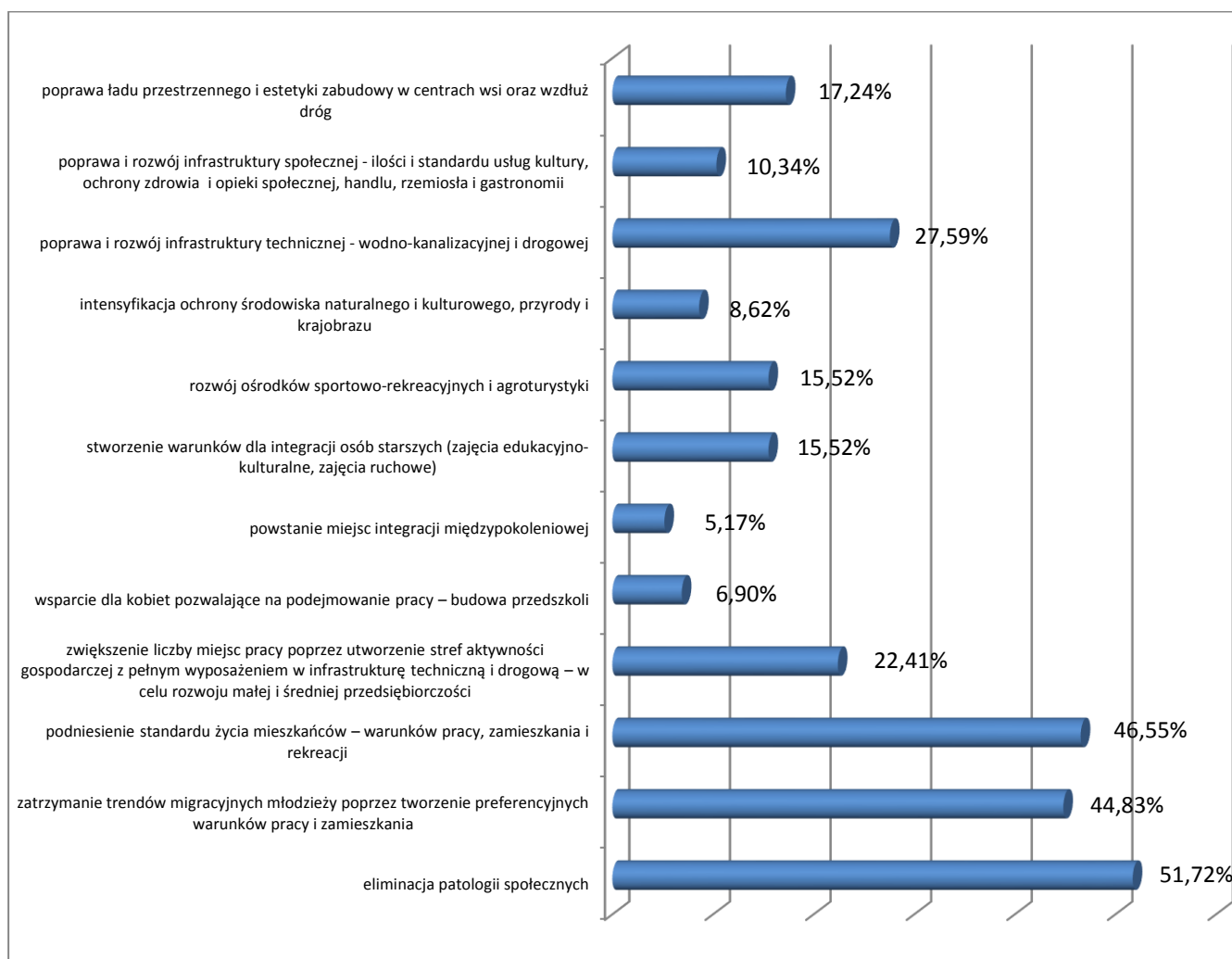

Źródło: opracowanie własne.

Wśród najważniejszych celów, jakie zostały wskazane przez mieszkańców Gminy Bojanów zostały wskazane:

- eliminacja patologii społecznych (51,72%)
- podniesienie standardu życia mieszkańców – warunków pracy, zamieszkania i rekreacji (46,55%)
- zatrzymanie trendów migracyjnych młodzieży poprzez tworzenie preferencyjnych warunków pracy i zamieszkania (44,83%).

Wykres 24. Najważniejsze cele, które powinny zostać osiągnięte w wyniku procesu rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne.

Wśród wymienionych problemów (społeczny, gospodarczy, środowiskowy, funkcjonalny lub techniczny) respondenci wskazali na te obszary, które ich zdaniem powinny być poddane procesowi rewitalizacji - w pierwszej kolejności.

W zakresie problemów społecznych wskazali w 34,48%:

- Bojanów
- Przyszów

- Burdze
- Maziarnie

W zakresie problemów gospodarczych wskazali w 12,07% następujące miejscowości:

- Bojanów
- Przyszów
- Burdze
- Maziarnie

W zakresie problemów funkcjonalno-przestrzennych wskazali w 12,07% następujące obszary:

- Przyszów
- Maziarnia
- Bojanów
- Gwoździec
- Cisów Las, Przyszów, Gwoździe
- Burdze

W zakresie problemów środowiskowych wskazali w 12,07% następujące obszary:

- Bojanów
- Stany
- Laski

W zakresie problemów związanych z poziomem życia i warunkami zamieszkania respondenci w 29,31% podali następujące miejscowości:

- Cisów Las
- Stany
- Bojanów
- Przyszów
- Kołodzieje
- Szlacheckie
- Ruda

Kolejne badanie ankietowe zostało przeprowadzone w dniach od **11.04.2017** do **28.04.2017** wśród mieszkańców Gminy Bojanów, dotyczące wstępnej listy projektów rewitalizacyjnych wybranych do realizacji na obszarach zdegradowanych.

Celem ankietyzacji było zapewnienie udziału mieszkańców oraz poznanie ich opinii i oczekiwań odnośnie planowanego procesu rewitalizacji. Ankieta umożliwiła poznanie opinii na temat konieczności przeprowadzenia rewitalizacji. Ważnym elementem ankiet była również możliwość przedstawienia własnych pomysłów na działania rewitalizacyjne. Ankiety do uzupełnienia zostały zamieszczone na stronie internetowej Urzędu Gminy w Bojanowie oraz w formie papierowej w sekretariacie Urzędu.

Ankietyzacja była przeznaczona dla pełnoletnich mieszkańców Gminy Bojanów. W wyznaczonym terminie otrzymano 77 uzupełnionych ankiet. Podsumowanie ankietyzacji zamieszczono poniżej.

W badaniu ankietowym wzięło udział 77 osoby, w tym 57,1% mężczyzn i 42,9% kobiet. Ankietowani pochodzili z Gminy Bojanów z następujących miejscowości – 32,5 % ze Stanów, 26% z Gwoźdźca, 24,6 % z Kozły-Załęże, 6,5% z Bojanowa, 5,2% z Cisów Las, 2,6% z Maziarni oraz po 1,3 % z Borku i Korabiny.

Ankieta zawierała pytanie związane z wyborem listy projektów do przedsięwzięć rewitalizacyjnych na terenie Gminy Bojanów. Można było zaznaczyć maksymalnie 4 odpowiedzi. Wyniki kształtowały się następująco:

- 54 osoby wskazały na konieczność realizacji projektów infrastrukturalnych poprawiające estetykę gminy np. budowa chodników, remont dróg, budowa parkingów, oświetlenia
- 46 osób wskazało na konieczność podniesienie poziomu edukacji np. programy zajęć pozaszkolnych dla uczniów, stypendia, zajęcia dodatkowe dla uczniów potrzebujących, uzupełnienie zbiorów bibliotecznych, doposażenie szkół.
- 34 osoby wskazało na przedsięwzięcia w zakresie przestrzeni wspólnych i rekreacyjnych np. poprzez utworzenie parku rozrywki i rekreacji dla mieszkańców, remont obiektów sportowych itp.
- 29 osób zaproponowało aktywizację grup wykluczonych (osób bezrobotnych, niepełnosprawnych) np. szkolenia i warsztaty dla osób długotrwale bezrobotnych, wsparcie dla osób niepełnosprawnych.
- 28 osób wybrało integrację międzypokoleniową, np. wspólne pikniki, festyny mające na celu integrację sąsiedzka oraz międzypokoleniową, organizacja przestrzeni i zajęć dla osób starszych.
- 25 osób wskazało na konieczność rewitalizacja przestrzeni publicznej np. odbudowa/przebudowa/remont domów kultury, bibliotek, zagospodarowanie nieużytych budynków/magazynów itp. obiektów.
- 18 osób wskazało na aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych poprzez stworzenie warunków do rozwoju podmiotów ekonomii społecznej, np. zakładanie spółdzielni socjalnych dla osób bezrobotnych oraz na promocję lokalnej kultury np. organizacja lokalnych wystaw edukacyjno – historycznych, lokalnych festiwali produktów regionalnych
- 15 osób wskazało na rewitalizację lokalnych obiektów zabytkowych poprzez nadanie im funkcji kulturalnych, turystycznych, rekreacyjnych. np. zagospodarowanie i uporządkowanie przestrzeni publicznej poprzez utworzenie parku rozrywki i rekreacji dla mieszkańców
- 21 ankietowanych wskazało odpowiedź „inne” opisując swoje idee wyrowadzania z sytuacji kryzysowej gminy. Są to głównie wskazania na:
 - remont i przebudowę Szkoły Podstawowej w Gwoźdźcu,
 - budowę kanalizacji,
 - budowa boiska wielofunkcyjnego dla młodzieży,
 - budowa siłowni,
 - powstanie klubu seniora.

Ankietyzacja mieszkańców dotyczyła wybranego obszaru rewitalizacji na terenie gminy Bojanów, posłużyła zbieraniu uwag oraz zapewniła partycypację społeczną w procesie opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Bojanów.

4. Metodologia wyboru obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji

W celu ustalenia zasięgu przestrzennego obszarów rewitalizacji samorząd gminny opracował diagnozę zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, technicznych i funkcjonalno-przestrzennych, która została oparta o wiarygodne i mierzalne dane następujących instytucji:

1. Urzędu Gminy w Bojanowie,
2. Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Bojanowie,
3. Powiatowego Urzędu Pracy w Stalowej Woli,
4. Komendy Powiatowa Policji w Stalowej Woli,
5. Ochotniczej Straży Pożarnej w Bojanowie
6. Gminnej Biblioteki Publicznej w Bojanowie.

Kluczowe znaczenie dla wyznaczenia obszarów kryzysowych ma koncentracja negatywnych zjawisk społecznych, dotyczących w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego oraz niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Dlatego też wyznaczono **12 wskaźników społecznych**, których analiza została przeprowadzona w poszczególnych miejscowościach Gminy:

- 5 z nich zostało wyszczególnionych w Instrukcji i zawierało się w 4 kategoriach: demografia, pomoc społeczna, edukacja, integracja społeczna,
- 7 z nich stanowiły dodatkowe wskaźniki zaproponowane przez Gminę.

Do wskaźników wyszczególnionych w Instrukcji należą:

1. przyrost naturalny w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania
2. liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg. miejsca zamieszkania
3. liczba długotrwale bezrobotnych w % bezrobotnych ogółem
4. wyniki egzaminów 6-klasistów (%)
5. liczba organizacji pozarządowych na 100 osób wg miejsca zamieszkania

Wskaźniki zaproponowane przez Gminę:

1. saldo migracji na pobyt stały w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania
2. mediana wieku
3. ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym wg faktycznego miejsca zamieszkania
4. udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania
5. liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania
6. frekwencja w wyborach do organów stanowiących jednostki samorządu terytorialnego: rady gminy, na terenie województwa podkarpackiego
7. liczba zapisanych czytelników w liczbie ludności ogółem.

W drugim etapie prac znormalizowano wartości wskaźników. Od wartości wskaźnika obliczonego dla danej jednostki, odjęto wartość średnią arytmetyczną lub wartość referencyjną dla Województwa Podkarpackiego dla danego wskaźnika wyliczonego dla wszystkich badanych jednostek, a następnie otrzymaną różnicę podzielono przez odchylenie standardowe. Dodatkowo wartości wskaźników odzwierciedlają kryzys w poszczególnych sferach. Im wyższa wartość wskaźnika, tym większe prawdopodobieństwo wystąpienia kryzysu. W niektórych przypadkach, gdy wysoka wartość wskaźnika jest zjawiskiem pozytywnym (np. wynik z sprawdzianu szóstoklasisty), dlatego też wskaźnik po normalizacji pomnożony został przez (-1). Wartości znormalizowanych wskaźników sfery społecznej we wszystkich jednostkach urbanistycznych zostały przekształcone tak, aby

uzyskać jeden wskaźnik syntetyczny (średnia). Dla wyznaczenia obszarów zdegradowanych spośród obszarów kryzysowych przeprowadzono analizę pozostałych zjawisk negatywnych o charakterze gospodarczym, środowiskowym, technicznym i przestrzenno-funkcyjnym.

Na podstawie "Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020" wszystkie jednostki, w których zidentyfikowano kryzys w sferze społecznej oraz dodatkowo, w co najmniej jednej z pozostałych sfer (gospodarczej, przestrzenno-funkcyjnej, środowiskowej, technicznej) wskazano, jako obszar zdegradowany. O tym czy dana jednostka znalazła się w obszarze zdegradowanym zdecydowało czy w danej jednostce odnotowano kryzys w sferze społecznej.

Na obszarze sołectw wytypowanych w ten sposób, samorząd gminny w toku prac nad programem rewitalizacji i konsultacji z interesariuszami społecznymi, wyłonił obszary cechujące się szczególną koncentracją zjawisk negatywnych o kluczowym znaczeniu dla rozwoju lokalnego.

5. Uwarunkowania społeczne, gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne oraz techniczne gminy

W celu wytypowania obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacyjnych utworzono listę łącznie **22 mierników rozwoju o charakterze społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcyjnym oraz technicznym**. Analiza wskaźnikowa została przeprowadzona odrębnie dla każdej z miejscowości na terenie Gminy Bojanów. Każdorazowo uzyskane wyniki w formie wykresowej lub tabelarycznej porównano ze **średnią Gminy lub wartością referencyjną** wskazaną w Instrukcji przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 stanowiącej załącznik do Uchwały nr 296/5906/17 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 18 kwietnia 2017. Umożliwiło to wskazanie obszarów miejscowości, które znajdują się w trudniejszej sytuacji, pretendując tym samym w toku dalszych analiz do miana obszarów zdegradowanych / rewitalizacyjnych.

5.1 Wskaźniki zjawisk społecznych

Diagnozę uwarunkowań społecznych w Gminie Bojanów oparto na następujących miernikach rozwoju:

1. Wskaźniki dotyczące demografii (4 szt.)
2. Wskaźniki dotyczące bezrobocia (2 szt.)
3. Wskaźniki dotyczące ubóstwa (2 szt.)
4. Wskaźniki dotyczące niskiego poziomu edukacji (1 szt.)
5. Wskaźniki dotyczące niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym (3 szt.)

Tabela 15. Wykaz wybranych kryteriów oceny i wskaźników zjawisk społecznych do wyznaczenia obszarów zdegradowanych

Lp.	Nazwa przyjętego kryterium oceny	Nazwa wskaźnika	Metodologia
1.	Wysokie saldo migracji	Saldo migracji na pobyt stały w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania	(Liczba osób zameldowanych - liczba osób wymeldowanych)/(liczba mieszkańców/100)
2.	Wysoki odsetek osób w wieku poprodukcyjnym	Ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym wg faktycznego miejsca zamieszkania	Ludność w wieku poprodukcyjnym/ ludność w wieku produkcyjnym*100
3.	Niski przyrost naturalny	Przyrost naturalny w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania	(Liczba urodzeń - liczba zgonów)/ (liczba mieszkańców/100)
4.	Duży udział osób starszych w ogóle ludności	Mediana wieku	Wartość dla danej populacji wyznaczająca granicę wieku, którą połowa osób z tej populacji już przekroczyła, a druga połowa jeszcze jej nie osiągnęła.
5.	Wysoki odsetek osób długotrwale bezrobotnych	Liczba długotrwale bezrobotnych w % bezrobotnych ogółem	Liczba długotrwale bezrobotnych/ Liczba bezrobotnych ogółem*100
6.	Wysoki odsetek osób bezrobotnych	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania	Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP / liczba osób w wieku produkcyjnym (kobiety 18-59, mężczyźni 18-64) x 100
7.	Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia społecznego	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej / (liczba mieszkańców /100)
8.		Korzystający ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu

		w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania	niepełnosprawności / (liczba mieszkańców/100)
9.	Niski poziom edukacji	Wynik egzaminów 6-klasisty	Wynik egzaminów w szkole podstawowej (średni wynik ogółem w % / w pkt.)
10.	Niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym	Liczba organizacji pozarządowych na 100 osób wg miejsca zamieszkania	Liczba organizacji pozarządowych/(liczba mieszkańców / 100)
11.		Liczba zapisanych czytelników w liczbie ludności ogółem	Liczba zapisanych czytelników / liczba ludności ogółem x 100
12.		Frekwencja w wyborach do organów stanowiących jednostki samorządu terytorialnego: rady gminy, na terenie województwa podkarpackiego	Liczba wydanych kart / liczba uprawnionych do głosowania

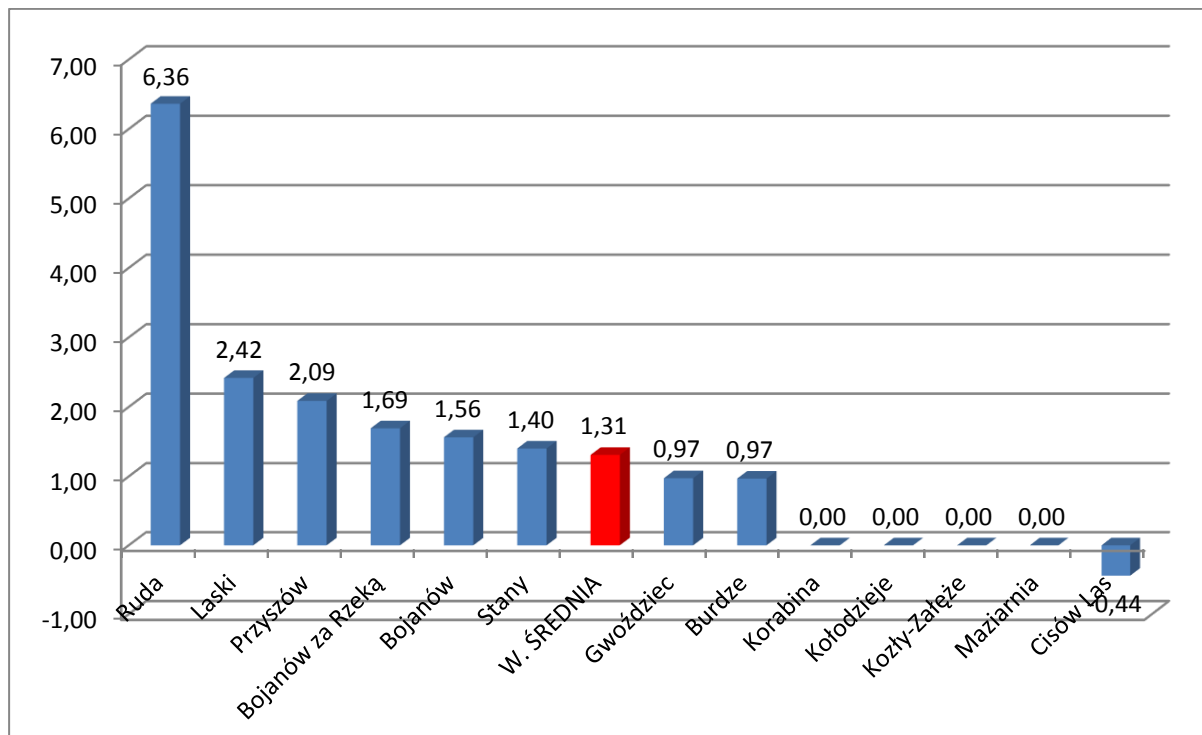
Źródło: Opracowanie własne.

Wskaźniki dotyczące demografii

Pierwszą kategorią uwarunkowań społecznych są wskaźniki dotyczące demografii, które pokazują natężenie procesów i zjawisk ludnościowych.

Jednym ze wskaźników jest saldo migracji na pobyt stały w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania.

Wykres 25. Saldo migracji na pobyt stały w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania w 2014 roku w Gminie Bojanów

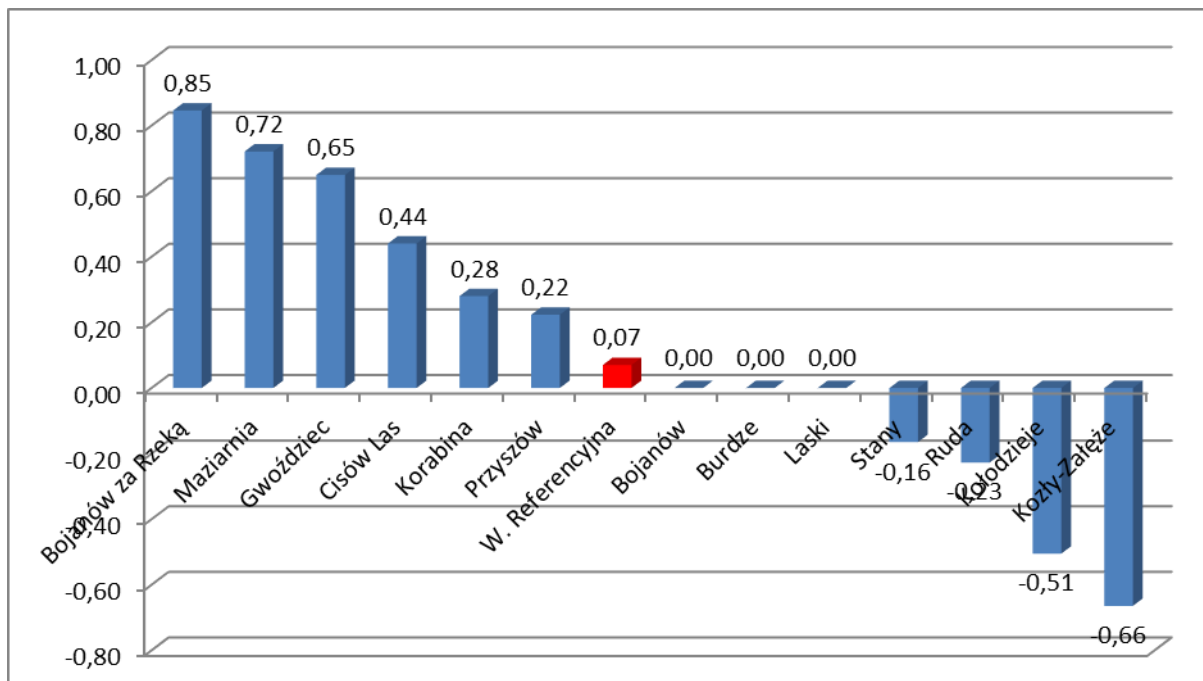

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Bojanowie.

Jak wynika z przedstawionych danych, **saldo migracji na pobyt stały** w poszczególnych sołectwach Gminy Bojanów w 2014 roku było zróżnicowane i wahało się od -0,44 do 6,36. Średnia wartość dla Gminy w 2014 r. wyniosła **1,31%**. Wskaźnik poniżej średniej uzyskały sołectwa: Korabina, Gwoździec, Cisów Las, Kołodzieje, Burdze, Kozły – Załęże, Maziarnia.

Związany z demografią jest także kolejny wskaźnik **przyrost naturalny w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania**. Jego wartość referencyjna została ustalona na poziomie **0,07**, a wsparciem powinny zostać objęte obszary, dla których wskaźnik przyjmuje niższą wartość.

Wykres 26. Przyrost naturalny w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania w 2014 roku w Gminie Bojanów

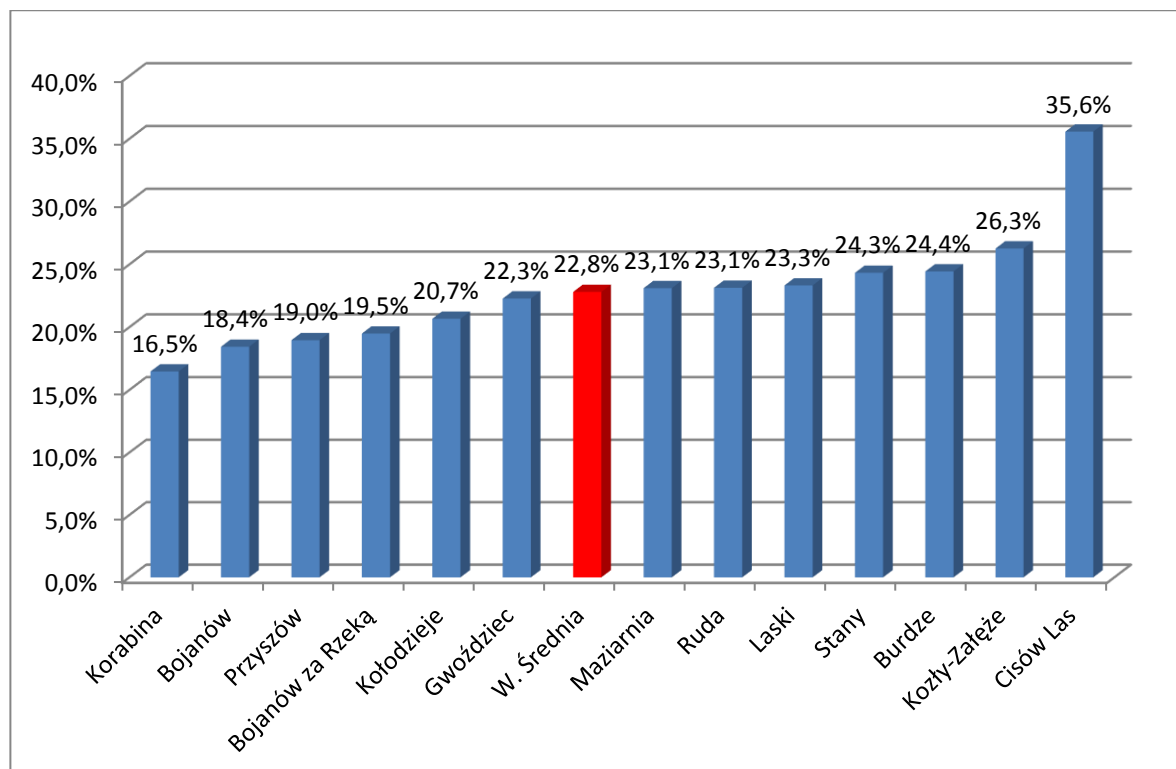

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Bojanowie.

Jak widać na powyższym wykresie, miejscowości w Gminie Bojanów są zróżnicowane pod względem przyrostu naturalnego. W 2014 roku w sołectwach Bojanów za Rzeką, Korabina, Gwoździec, Cisów Las, Przyszów, Maziarnia liczba urodzeń była wyższa niż liczba zgonów. W sołectwach: Bojanów, Kołodzieje, Ruda, Burdze, Stany, Kozły-Załęże, Laski wskaźnik osiągnął wartość niższą niż wartość referencyjna. Natomiast w sołectwach: Kołodzieje, Ruda, Stany, Kozły Załęże wskaźnik osiągnął wartość ujemną.

Kolejnym wskaźnikiem związanym z demografią jest **ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym wg faktycznego miejsca zamieszkania**. Wartość średnia dla niniejszego wskaźnika w 2014 r. wyniosła **22,8%**. Sołectwa w których wartość jest wyższa od średniej wskazują na sytuację kryzysową.

Wykres 27. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym w 2014 roku w Gminie Bojanów

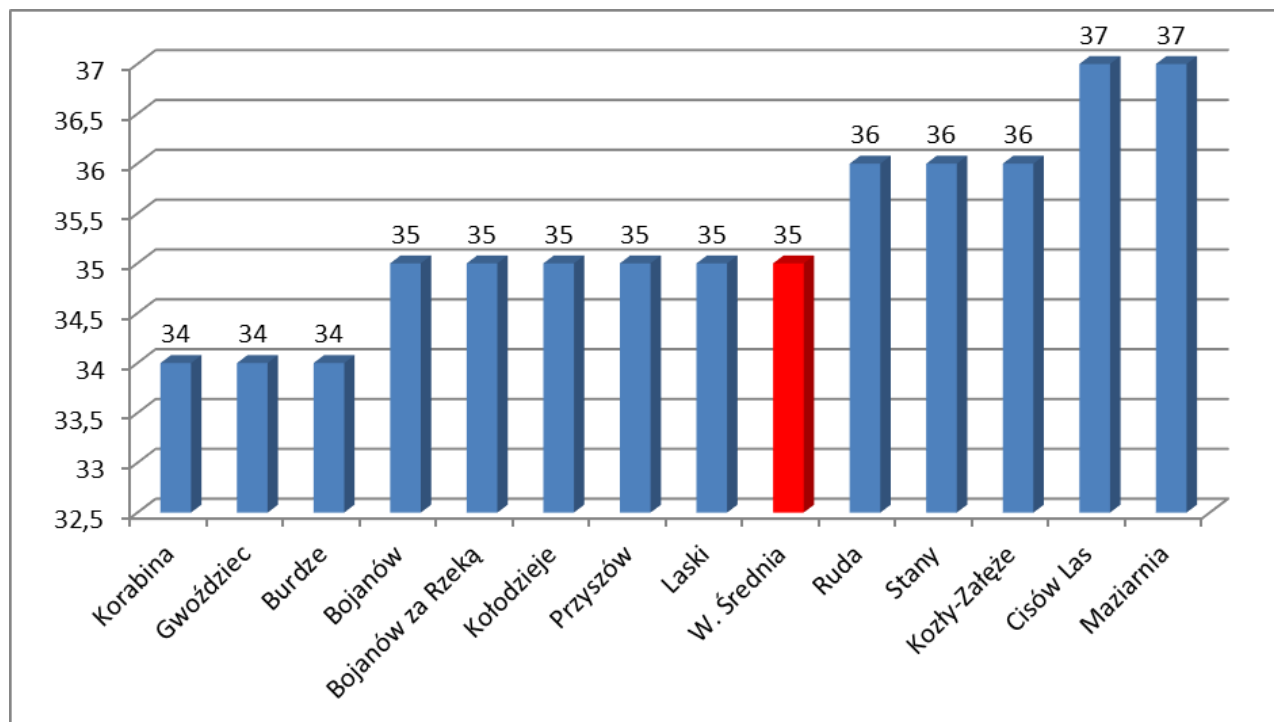

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Bojanowie.

W przypadku Gminy Bojanów różnica pomiędzy najwyższym a najniższym odsetkiem udziału ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym pomiędzy poszczególnymi miejscowościami wynosiła 19,1%. Najwyższy wskaźnik został odnotowany w miejscowości Cisów Las i przekraczał on o 12,80% wartość średniej dla Gminy. Wskaźnik został również przekroczony w miejscowościach: Ruda, Burdze, Stany, Kozły – Załęże, Maziarnia, Laski. W pozostałych miejscowości Gminy Bojanów nie przekroczyły ustalonej wartości.

Kolejnym wskaźnikiem opisującym zjawiska kryzysowe w Gminie Bojanów jest wskaźnik określający medianę wieku w Gminie Bojanów. **Średnia wartość dla Gminy Bojanów wynosi 35 lat.**

Wykres 28. Mediana wieku w 2014 roku w Gminie Bojanów.

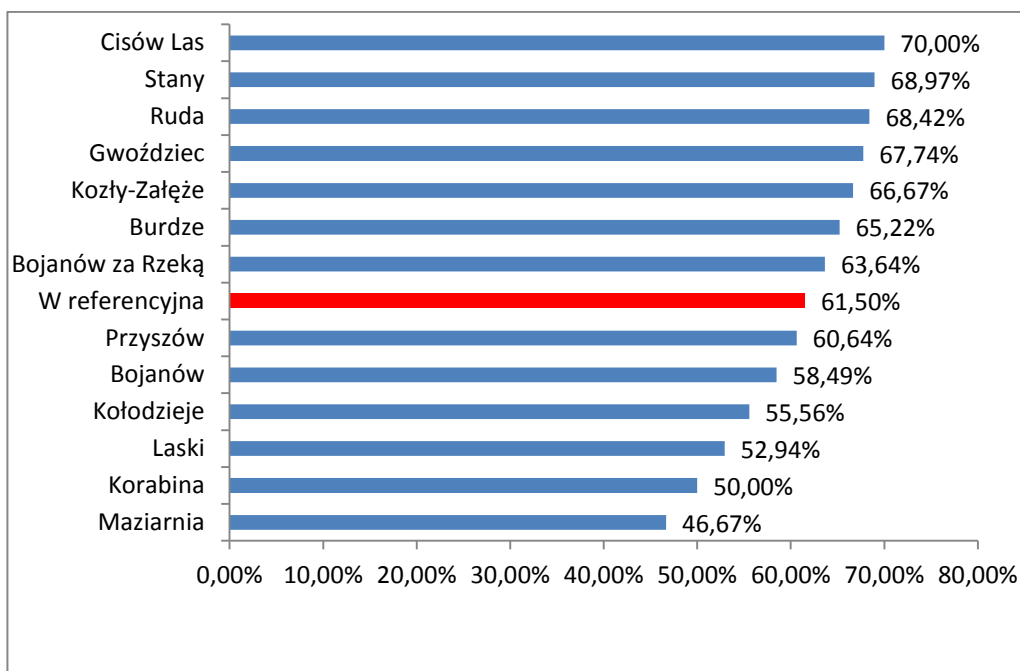
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Bojanowie.

Wiek powyżej średniej został odnotowany w sołectwach: Cisów Las, Ruda, Stany, Kozły-Załęże, Maziarnia.

Wskaźniki dotyczące bezrobocia

Kolejna grupa wskaźników związana jest z bezrobociem. Jednym z nich jest **liczba osób długotrwale bezrobotnych w (%) do liczby bezrobotnych ogółem**. Dla niniejszego wskaźnika została wyznaczona wartość referencyjna na poziomie **61,50%**, a obszary, na której była ona wyższa są obszarami rewitalizacji.

Wykres 29. Odsetek osób długotrwale bezrobotnych w liczbie bezrobotnych ogółem w 2014 roku (%) w Gminie Bojanów

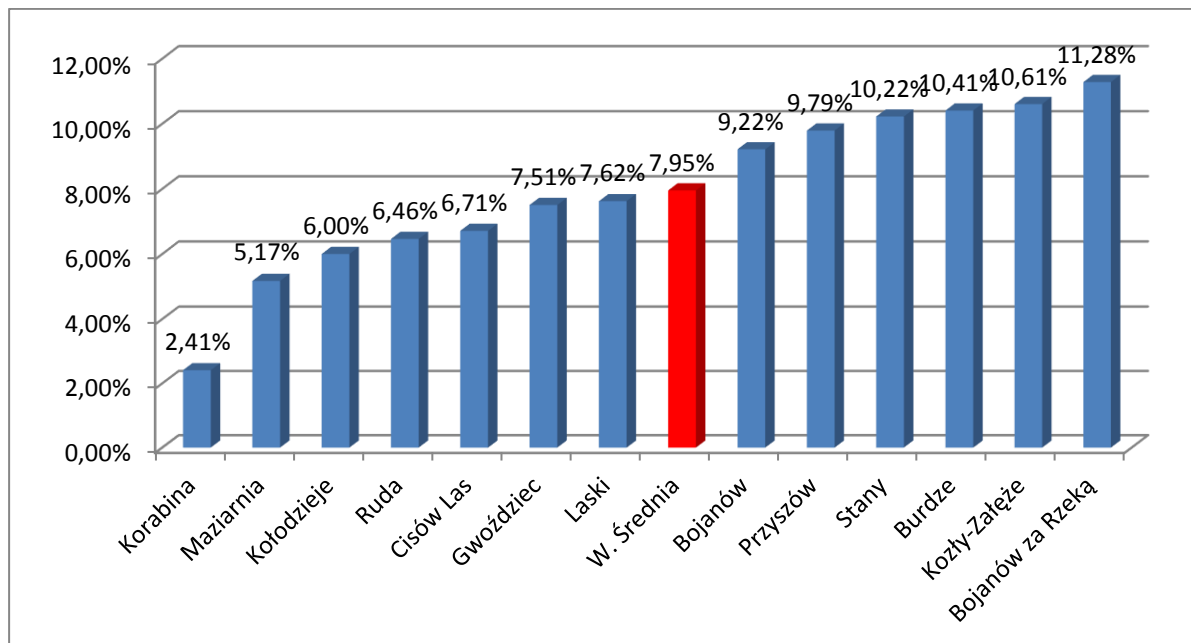

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Bojanowie.

W 2014 roku **odsetek osób długotrwale bezrobotnych w liczbie bezrobotnych ogółem** był wyższy od wartości referencyjnej w sołectwach: Bojanów za rzeką, Burdze, Kozły – Załęże, Gwoździec, Ruda, Stany, Cisów Las.

Kolejnym wskaźnikiem związanym z bezrobociem jest **udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania**, dla którego wartość średnia dla Gminy została ustalona na poziomie **7,95%**. W przypadku Gminy Bojanów, wskaźnik ten w poszczególnych sołectwach wahał się od 2,41% do 11,28%.

Wykres 30. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania w 2014 roku w Gminie Bojanów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Bojanowie.

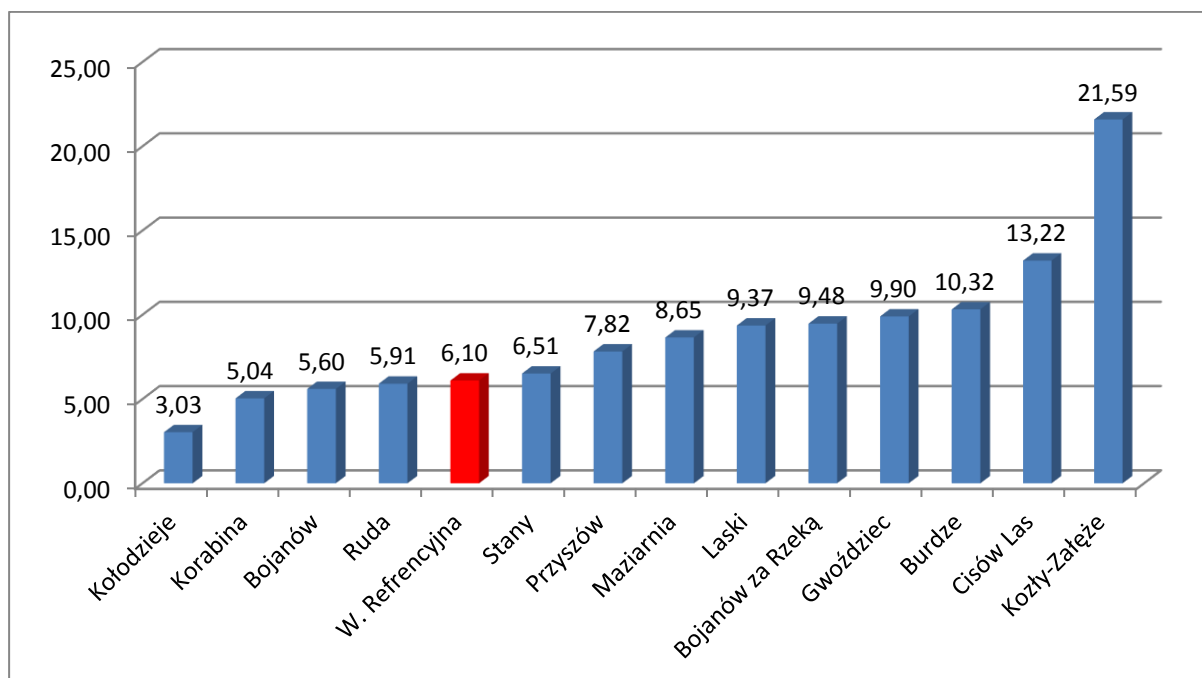
Jak wynika z danych udostępnionych przez Urzędu Gminy w sołectwach: Bojanów, Bojanów za Rzeką, Przyszów, Burdze, Stany, Kozły-Załęże wskaźnik przekroczył średnią wartość dla Gminy, co klasyfikuje te sołectwa do obszarów rewitalizacji. Najwyższą wartość posiadał Bojanów za Rzeką.

Wskaźniki dotyczące pomocy społecznej

Pomoc społeczna jest kolejną kategorią umożliwiającą wyłonienie obszarów zdegradowanych na terenie Gminy Bojanów. Diagnoza wsparcia udzielanego mieszkańcom przez Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Bojanowie wykazała, iż 558 osób korzystało ze świadczeń pomocy społecznej w 2014 r. Jednak w celu bardziej szczegółowej analizy zjawiska, wybrano 2 wskaźniki obrazujące sytuację w Gminie Bojanów.

Jednym ze wskaźników wyszczególnionych przez Zarząd Województwa Podkarpackiego jest **liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania**, dla którego została ustalona wartość referencyjna **6,1 dla 2014 roku**. Sołectwa, w których jest ona przekroczona są klasyfikowane, jako obszary zdegradowane.

Wykres 31. Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania w 2014 roku w Gminie Bojanów

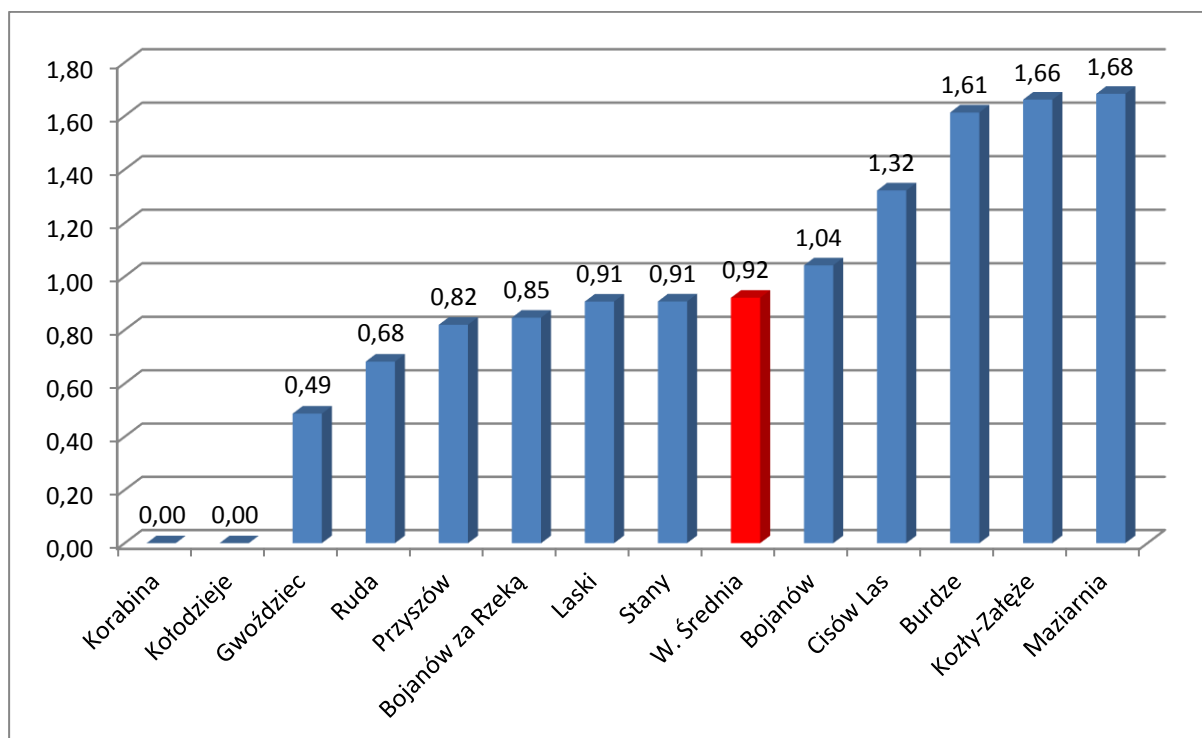

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Bojanowie.

Najniższa **liczba mieszkańców korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania** była w Kołodziejach i była niższa o około 3 punkty od wartości referencyjnej dla województwa. Sołectwa: Stany, Przyszów, Maziarnia, Laski, Bojanów za Rzeką, Gwoździec, Burdze, Cisów Las oraz Kozły – Załęże przekroczyły wartość referencyjną. Największy wskaźnik wynosił 21,59 dla sołectwa Kozły – Załęże.

Korzystający ze **świadczeń pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania** jest to kolejny wskaźnik służący wyłonieniu obszarów rewitalizacji. Wskaźnik przyjęto na poziomie **0,92 (średnia dla Gminy)**.

Wykres 32. Korzystający ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania w 2014 roku w Gminie Bojanów

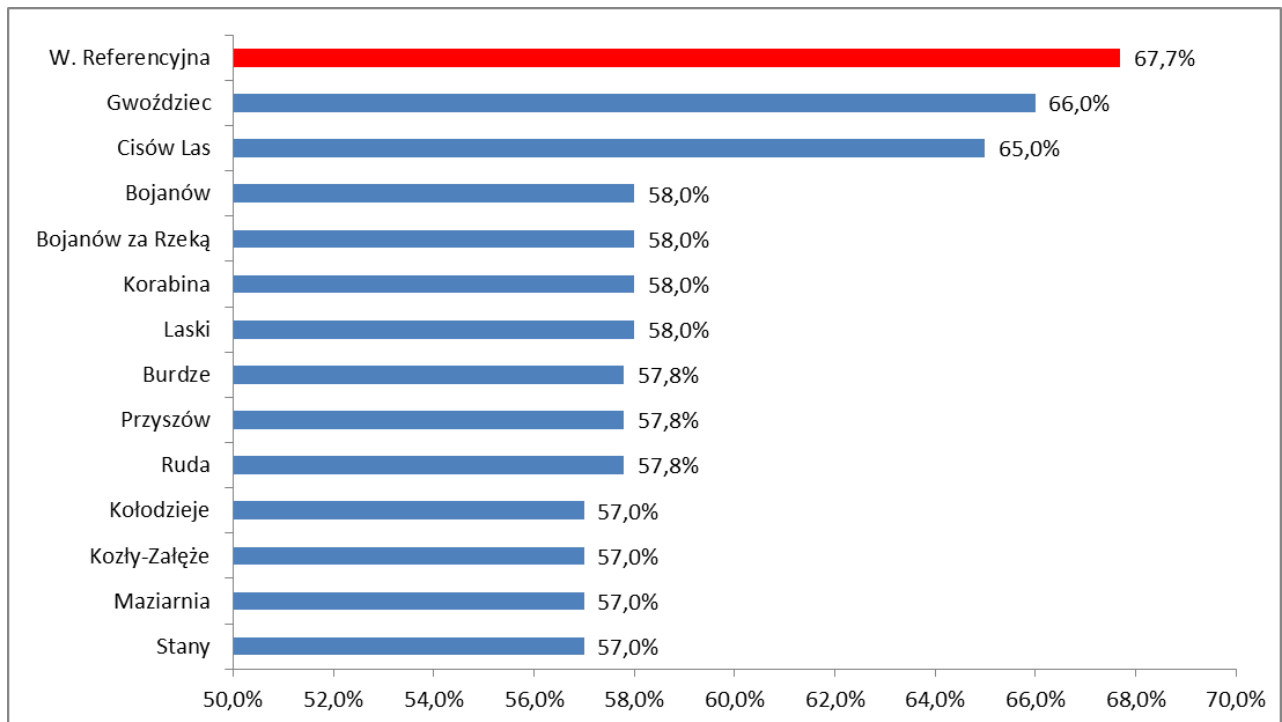
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Bojanowie.

Na terenie Gminy Bojanów, w których **liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności**, byłaby wyższa niż średnia dla Gminy była w sołectwach: Bojanów, Cisów Las, Burdże, Kozły – Załęże, Maziarnia. Najwyższa wartość wskaźnika była w Maziarni – 1,68.

Wskaźnik dotyczący edukacji

Kolejny wskaźnik związany jest, z jakością edukacji w Gminie i jest on badany na podstawie **wyników egzaminów szóstoklasistów**. Zgodnie z Instrukcją obszary klasyfikujące się do rewitalizacji to te, na których wartość wskaźnika jest niższa od wartości referencyjnej, tj. **67,7%**.

Wykres 33. Wyniki egzaminu szóstoklasisty (w %) w 2015 roku w Gminie Bojanów

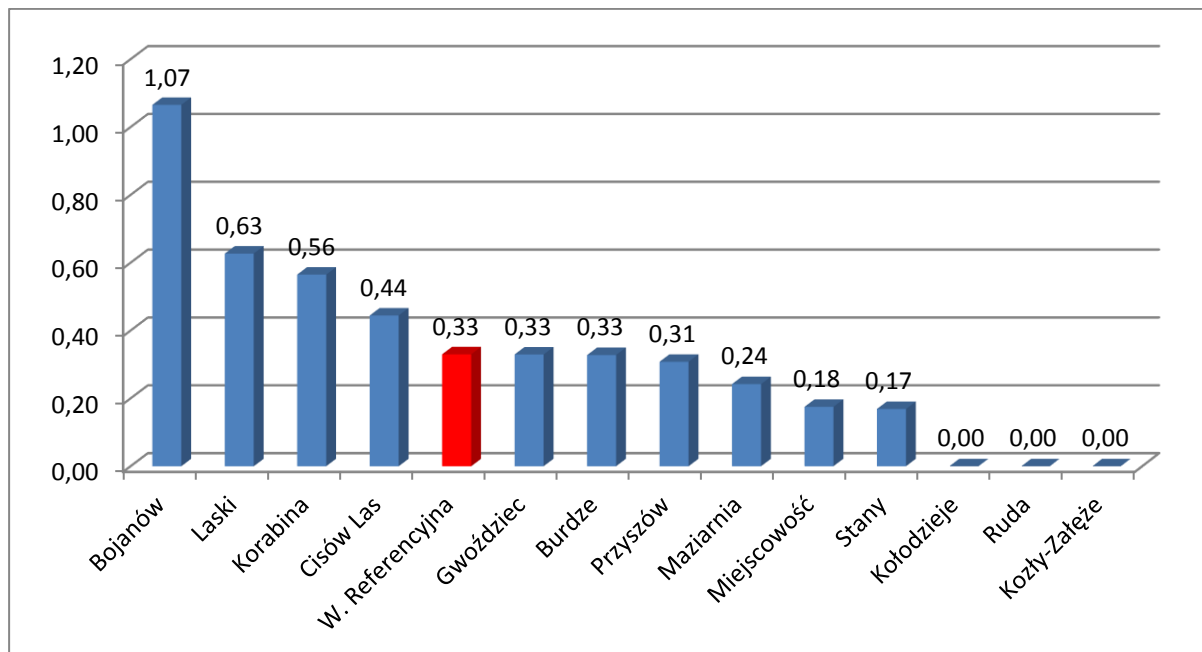
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Bojanowie.

We wszystkich sołectwach wartość wskaźnika jest mniejsza od wartości referencyjnej, co oznacza, iż zjawisko kryzysowe związane z niskim poziomem edukacji występuje w całej Gminie.

Wskaźniki dotyczące uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym i kulturalnym

Kolejna grupa wskaźników dotyczy poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. **Liczba organizacji pozarządowych na 100 osób wg miejsca zamieszkania** jest wskaźnikiem ustanowionym przez Zarząd Województwa Podkarpackiego do ustalenia obszaru rewitalizacji. Zgodnie z Instrukcją tereny, dla których wskaźnik referencyjny dla 2013 roku jest niższy niż **0,33** są zaklasyfikowane, jako obszary rewitalizacji.

Wykres 34. Liczba organizacji pozarządowych na 100 osób wg miejsca zamieszkania w 2013 roku w Gminie Bojanów

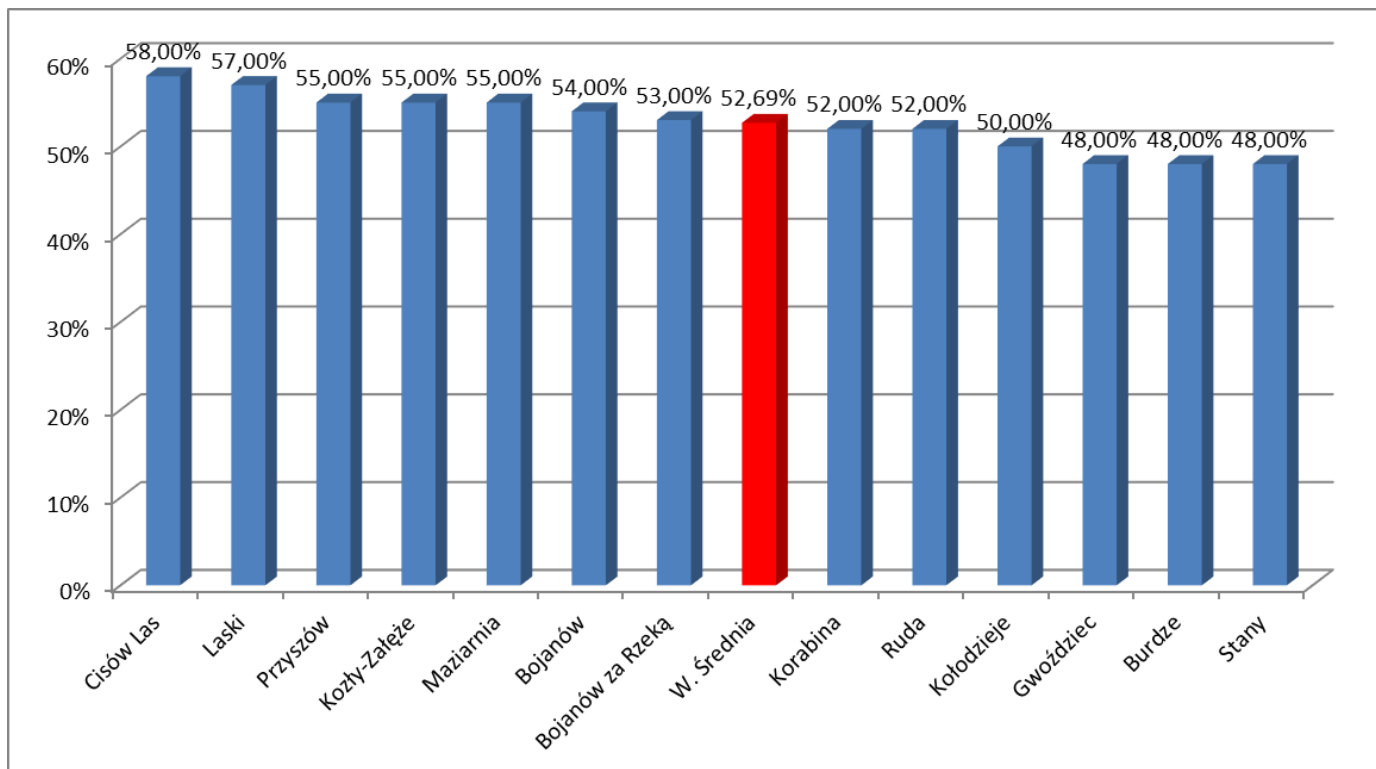

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Bojanowie.

W Gminie Bojanów jest duża rozbieżność pomiędzy poszczególnymi sołectwami, powyższy wskaźnik przyjmował wartość od 0 w: Kołodziejach, Rudzie, Kozłach-Załężu do 1,07 w Bojanowie. W Gwoźdźcu i Burdach wartość wskaźnika była równa wartości referencyjnej. Wartość niższa niż referencyjna była w sołectwach: Bojanów za Rzeką, Kołodziejach, Przyszowie, Rudzie, Stanach, Kozły-Załężu, Maziarni. Te sołectwa kwalifikują się, zatem do obszarów rewitalizacji.

Wskaźnik **frekwencja w wyborach do organów jednostek samorządu terytorialnego (I tura)** liczony był, jako liczba osób, którym wydano karty do głosowania w wyborach do jednostek samorządu terytorialnego w relacji do ogólnej liczby osób. Wartość wskaźnika wyrażona jest w procentach, a wartość referencyjna wynosi **52,69%** (średnia dla Gminy).

Wykres 35. Frekwencja w wyborach w % do organów jednostek samorządu terytorialnego (I tura) w roku 2014 w Gminie Bojanów

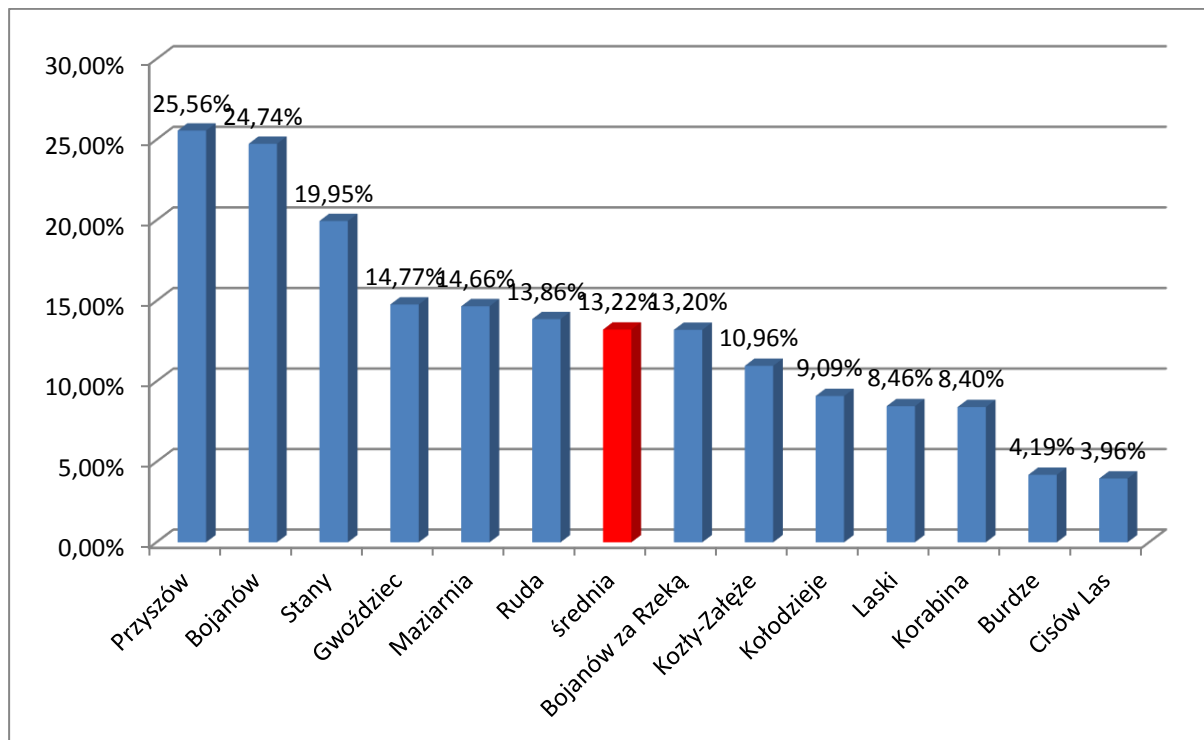

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Bojanowie.

Frekwencja w wyborach do organów jednostek samorządu terytorialnego (I tura) w sołectwach Gminy Bojanów była różnicowana. Do obszarów rewitalizacyjnych można zaliczyć te sołectwa gdzie wskaźnik był niższy od średniej dla Gminy tj. sołectwa: Korabina, Gwoździec, Kołodzieje, Ruda, Burdze, Stany.

Ostatnim wskaźnikiem odnoszącym się do poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym w Gminie Bojanów jest **Liczba zapisanych czytelników w liczbie ludności ogółem (2014).**

Wykres 36. Liczba zapisanych czytelników w liczbie ludności ogółem w 2014 r. w Gminie Bojanów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Bojanowie.

W 2014 roku procentowy udział zapisanych czytelników w liczbie ludności ogółem wahał się od 4% do 26%. Najwięcej zapisanych czytelników jest w sołectwie Przyszów, następnie w Bojanowie. Poniżej **średniej dla Gminy (13,22%)** znalazły się Bojanów za Rzeką, Korabina, Cisów Las, Kołodzieje, Burdze, Kozły-Załęże, Laski.

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Tabela 16. Zestawienie zbiorcze wskaźników z zakresu społecznego dla Gminy Bojanów

Sołectwo	Saldo migracji na pobyt stały w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania	Przyrost naturalny w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania	Mediana wieku	Ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym wg faktycznego miejsca zamieszkania
	2014	2014	2014	2014
Bojanów	1,56	0,00	35	18,43%
Bojanów za Rzeką	1,69	0,85	35	19,49%
Korabina	0,00	0,28	34	16,47%
Gwoździec	0,97	0,65	34	22,28%
Cisów Las	-0,44	0,44	37	35,57%
Kołodzieje	0,00	-0,51	35	20,67%
Przyszów	2,09	0,22	35	18,96%
Ruda	6,36	-0,23	36	23,13%
Burdze	0,97	0,00	34	24,43%
Stany	1,40	-0,16	36	24,32%
Kozły-Załęże	0,00	-0,66	36	26,26%
Maziarnia	0,00	0,72	37	23,10%
Laski	2,42	0,00	35	23,32%
Wartość ref. lub śr.	1,31	0,07	35	22,80%

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Sołectwo	Liczba długotrwale bezrobotnych w % bezrobotnych ogółem	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg. miejsca zamieszkania	Korzystający ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania
	2014	2014	2014	2014
Bojanów	58,49%	9,22%	5,60	1,04
Bojanów za Rzeką	63,64%	11,28%	9,48	0,85
Korabina	50,00%	2,41%	5,04	0,00
Gwoździec	67,74%	7,51%	9,90	0,49
Cisów Las	70,00%	6,71%	13,22	1,32
Kołodzieje	55,56%	6,00%	3,03	0,00
Przyszów	60,64%	9,79%	7,82	0,82
Ruda	68,42%	6,46%	5,91	0,68
Burdze	65,22%	10,41%	10,32	1,61
Stany	68,97%	10,22%	6,51	0,91
Kozły-Załęże	66,67%	10,61%	21,59	1,66
Maziarnia	46,67%	5,17%	8,65	1,68
Laski	52,94%	7,62%	9,37	0,91
Wartość ref. lub śr.	61,50%	7,95%	6,10	0,92

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Sołectwo	Wyniki egzaminów 6-klasistów (%)	Liczba organizacji pozarządowych na 100 osób wg miejsca zamieszkania	Frekwencja w wyborach do organów stanowiących jednostki samorządu terytorialnego: rady gminy, na terenie województwa podkarpackiego	Liczba zapisanych czytelników w liczbie ludności ogółem (2014)
	2015	2013	2014	2014
Bojanów	58,00%	1,07	54,00%	24,74%
Bojanów za Rzeką	58,00%	0,18	53,00%	13,20%
Korabina	58,00%	0,56	52,00%	8,40%
Gwoździec	66,00%	0,33	48,00%	14,77%
Cisów Las	65,00%	0,44	58,00%	3,96%
Kołodzieje	57,00%	0,00	50,00%	9,09%
Przyszów	57,80%	0,31	55,00%	25,56%
Ruda	57,80%	0,00	52,00%	13,86%
Burdze	57,80%	0,33	48,00%	4,19%
Stany	57,00%	0,17	48,00%	19,95%
Kozły-Załęże	57,00%	0,00	55,00%	10,96%
Maziarnia	57,00%	0,24	55,00%	14,66%
Laski	58,00%	0,63	57,00%	8,46%
Wartość ref. lub śr.	67,70%	0,33	52,69%	13,22%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Bojanowie.

5.2. Wskaźniki zjawisk gospodarczych środowiskowych, przestrzenno- funkcjonalnych oraz technicznych

Diagnozę uwarunkowań gospodarczych środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych w Gminie Bojanów oparto na następujących miernikach rozwoju:

- Wskaźniki zjawisk gospodarczych (3 szt.),
- Wskaźnik zjawisk środowiskowych (1 szt.),
- Wskaźniki zjawisk przestrzenno - funkcjonalnych (3 szt.),
- Wskaźniki zjawisk technicznych (3 szt.).

Tabela 17. Wykaz wybranych kryteriów oceny i wskaźników pozostałych zjawisk

Lp.	Nazwa przyjętego kryterium oceny	Nazwa wskaźnika	Metodologia
1.	Niski stopień przedsiębiorczości	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w REGON na 100 osób wg miejsca zamieszkania - ogółem	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w REGON/(liczba mieszkańców/100)
2.		Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców	Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w REGON/(liczba mieszkańców/100)
3.	Porównywalnie wysoki poziom zadłużenia podatkowego	Wysokość zadłużenia podatkowego w tys. na 100 mieszkańców	Wysokość zadłużenia podatkowego w tys./(liczba mieszkańców/100)
4.	Wysoki poziom zagrożenia środowiska	Liczba budynków z azbestem na 1 km ²	Liczba budynków pokrytych azbestem/ Powierzchnia sołectwa w km
5.	Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę techniczną	Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej	Liczba osób korzystająca z sieci wodociągowej/liczba mieszkańców*100
6.		Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej	Liczba osób korzystająca z sieci kanalizacyjnej/liczba mieszkańców*100
7.		Odsetek długości dróg wraz infrastrukturą wymagających poprawy	Długość dróg gminnych wraz infrastrukturą wymagających poprawy/ogólna długość dróg gminnych *100

8.	Wysoki poziom zagrożenia zjawisk technicznych	Liczba zabytków wpisanych do rejestru zabytków na 1 km ²	Liczba obiektów wpisanych do rejestru zabytków na 1 km ² /powierzchnia sołectwa w km ²
9.		Liczba interwencji Ochotniczych Straży Pożarnych na 100 osób	Liczba interwencji Ochotniczych Straży Pożarnych/(liczba mieszkańców/100)
10.	Niska atrakcyjność obszaru	Liczba wydanych pozwoleń na budowę na 100 osób wg. miejsca zamieszkania	Liczba wydanych pozwoleń na budowę/(liczba mieszkańców/100)
11.		Liczba planów miejscowego zagospodarowania na km ²	Liczba planów miejscowego zagospodarowania/powierzchnia sołectwa w km ²

Źródło: opracowanie własne.

5.2.1. Wskaźniki zjawisk gospodarczych

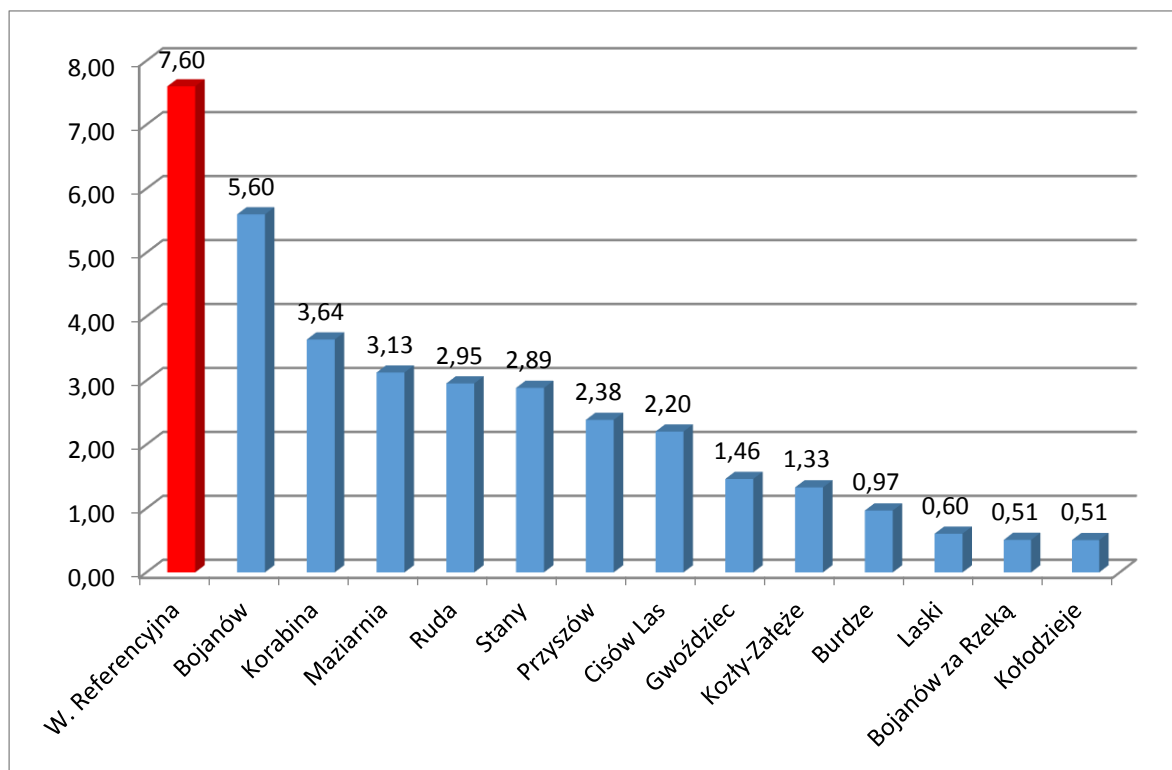
Stan gospodarki w Gminie Bojanów weryfikowany jest na podstawie trzech wskaźników:

- Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w REGON na 100 osób wg miejsca zamieszkania - ogółem,
- Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców.
- Wysokość zadłużenia podatkowego w tys. na 100 mieszkańców

Wartość referencyjna dla wskaźnika **liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w REGON na 100 osób wg miejsca zamieszkania – ogółem** została określona na poziomie **7,6**, a wszystkie tereny, dla których przyjmuje on wartość niższą stanowią obszary rewitalizacji.

W przypadku Gminy Bojanów, wskaźnik dla wszystkich sołectw w 2014 roku oprócz Bojanowa miały wartość niższą od referencyjnej, przez co kwalifikuje te obszary do rewitalizacji.

Wykres 37. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w REGON na 100 osób wg miejsca zamieszkania w Gminie Bojanów w 2014 r.

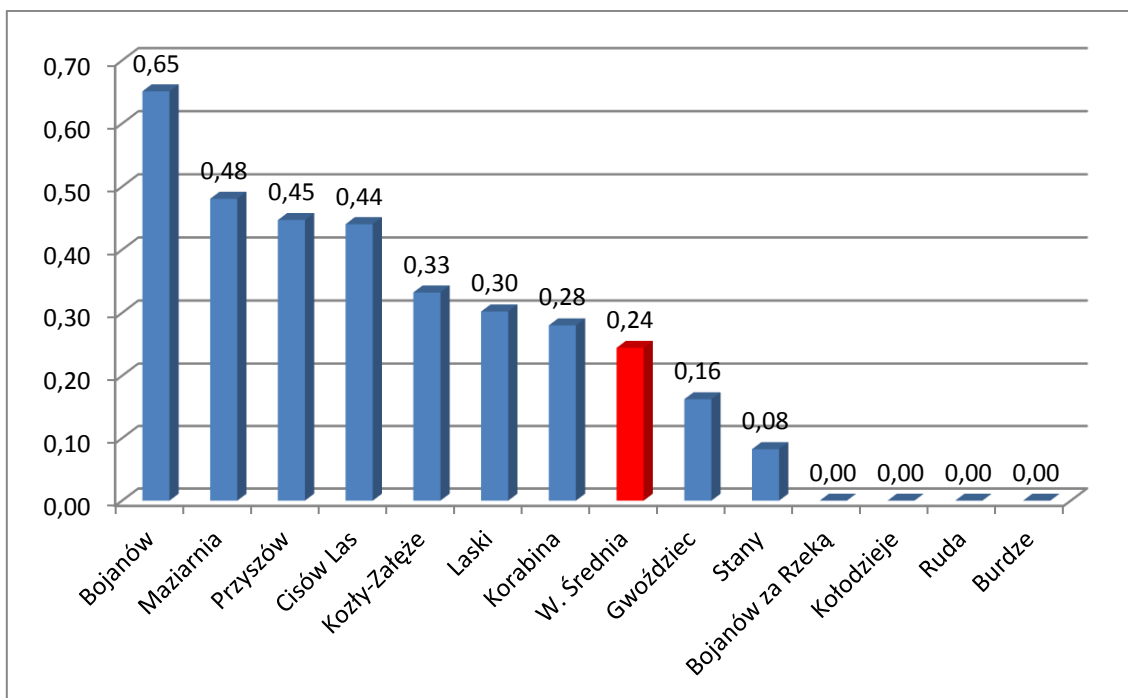

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Bojanowie.

Niniejszy wskaźnik jednoznacznie opisuje zły stan gospodarki w Gminie. Bojanów, który miał najwyższy wskaźnik osiągnął wartość niewiele większą od wartości referencyjnej. Jedną z przyczyn sytuacji gospodarczej w Gminie jest w dużej mierze spora odległość od głównych aglomeracji województwa, co z kolei nie sprzyja inwestycjom dużych przedsiębiorstw o charakterze ogólnokrajowym i regionalnym.

Kolejnym wskaźnikiem opisującym sytuację gospodarczą w Gminie Bojanów jest **Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców**. Na podstawie danych otrzymanych z Urzędu Gminy **wartość średnia dla Gminy w/w wskaźnika wyniosła 0,24**.

Wykres 38. Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w REGON na 100 osób wg miejsca zamieszkania w Gminie Bojanów w 2014 r.

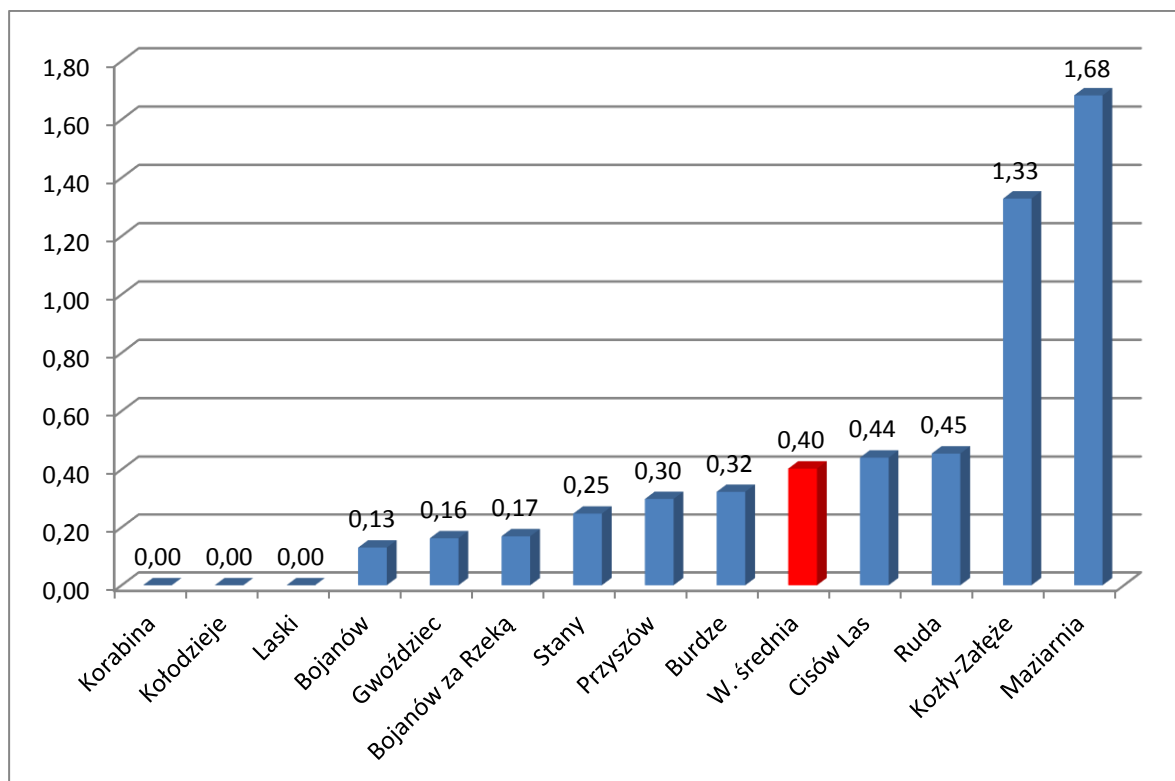

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Bojanowie.

Jak wynika z przedstawionych danych najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w sołectwach Bojanów, Cisów Las, Przyszów oraz Maziarnia. Natomiast w sołectwach: Bojanów za Rzeką, Kołodzieje, Burdze oraz Ruda w 2014 r. nie został zarejestrowany żaden podmiot gospodarczy. Wskaźnik poniżej średniej również odnotowano w sołectwach: Gwoździec, Stany. Sołectwa, w których wartość wskaźnika znajduje się poniżej średniej dla Gminy świadczą o kryzysie gospodarczym.

Ostatnim analizowanym wskaźnikiem jest wskaźnik **wysokość zadłużenia podatkowego w tys. na 100 mieszkańców**. Zadłużenie podatkowe Gminy Bojanów w 2015 roku wynosiło 23000 zł, a **średnia wartość wskaźnika to 0,40**. Wartość wskaźnika powyżej średniej wystąpiła w sołectwach: Ruda, Kozły-Załęże, Maziarnia.

Wykres 39. Wysokość zadłużenia podatkowego w tys. na 100 mieszkańców w Gminie Bojanów w 2014 r.

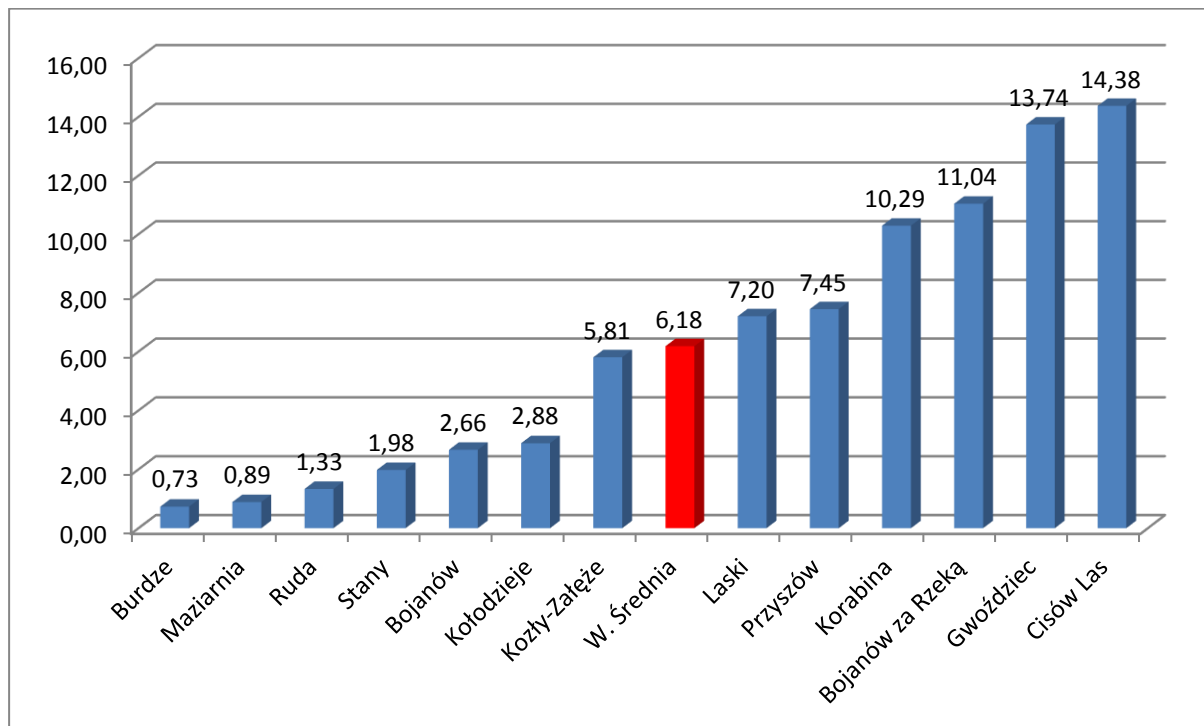
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Bojanowie.

5.2.2. Wskaźnik zjawisk środowiskowych

Wybrany kryterium oceny warunków środowiskowych w Gminie Bojanów jest **wskaźnik liczba budynków z azbestem na 1 km²**. Azbest staje się zagrożeniem dla zdrowia, gdy dojdzie do korozji lub uszkodzenia jego wyrobów (łamanie, kruszenie, cięcie, szlifowanie itp.). Wówczas uwalniane są do powietrza włókna azbestu, które mogą zostać przeniesione przez układ oddechowy do płuc. Chorobotwórcze działanie azbestu występuje w wyniku wdychania tych włókien (oznacza to, że dopóki nie są one uwolnione do powietrza nie stanowią zagrożenia dla zdrowia).

W 2015 roku na terenie Gminy znajdowało się 716 budynków pokrytych azbestem, a **średnia wskaźnika wynosiła 6,18**. Najwięcej budynków pokrytych azbestem w przeliczeniu na km² znajdowało się w sołectwie Cisów Las, jest to o prawie 133% więcej niż gminna średnia. Wskaźnik ten został przekroczony również w sołectwach: Bojanów za Rzeką, Korabina, Gwoździec, Cisów Las, Przyszów, Laskach.

Wykres 40. Liczba budynków z azbestem na 1 km² w Gminie Bojanów w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Bojanowie.

5.2.3. Wskaźniki zjawisk przestrzenno - funkcjonalnych

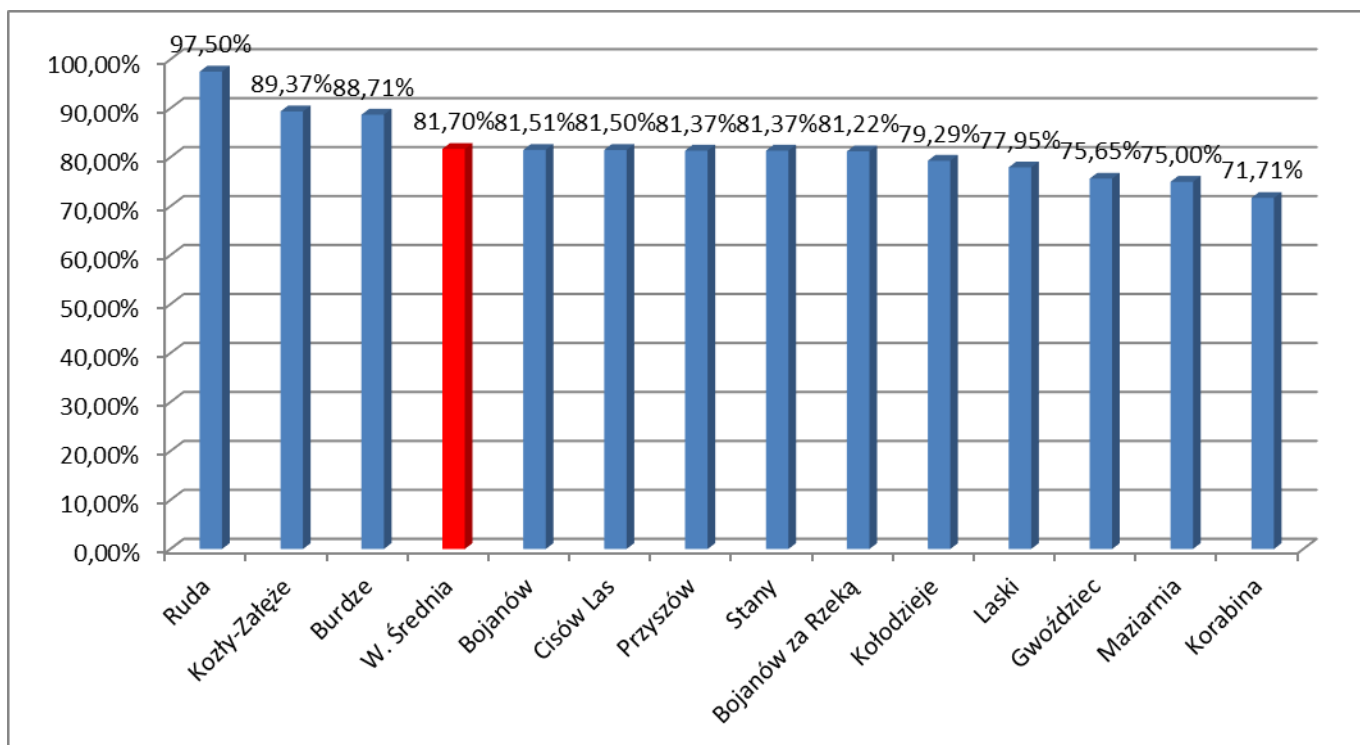
Stan wyposażenia w infrastrukturę techniczną Gminie Bojanów weryfikowany jest na podstawie trzech wskaźników:

- Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej
- Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej
- Liczba interwencji OSP na 100 osób
- Odsetek długości dróg wraz z infrastrukturą wymagających poprawy

Analiza przestrzenno – funkcjonalna Gminy Bojanów koncentruje się na zbadaniu dostępności podstawowej infrastruktury komunalnej i została przeprowadzona w oparciu o wskaźniki weryfikujące **stopień wyposażenia Gminy w infrastrukturę wodociągową i kanalizacyjną.**

Na analizowanym terenie odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej waha się od 71,71% do 97,5%. **Wartość średnia tego wskaźnika wynosi 81,70%.** Poniżej tej wartości są sołectwa: Bojanów, Bojanów za Rzeką, Korabina, Gwoździec, Cisów Las, Kołodzieje, Przyszów, Stany, Maziarnia, Łaski.

Wykres 41. Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej w 2014 r. w Gminie Bojanów

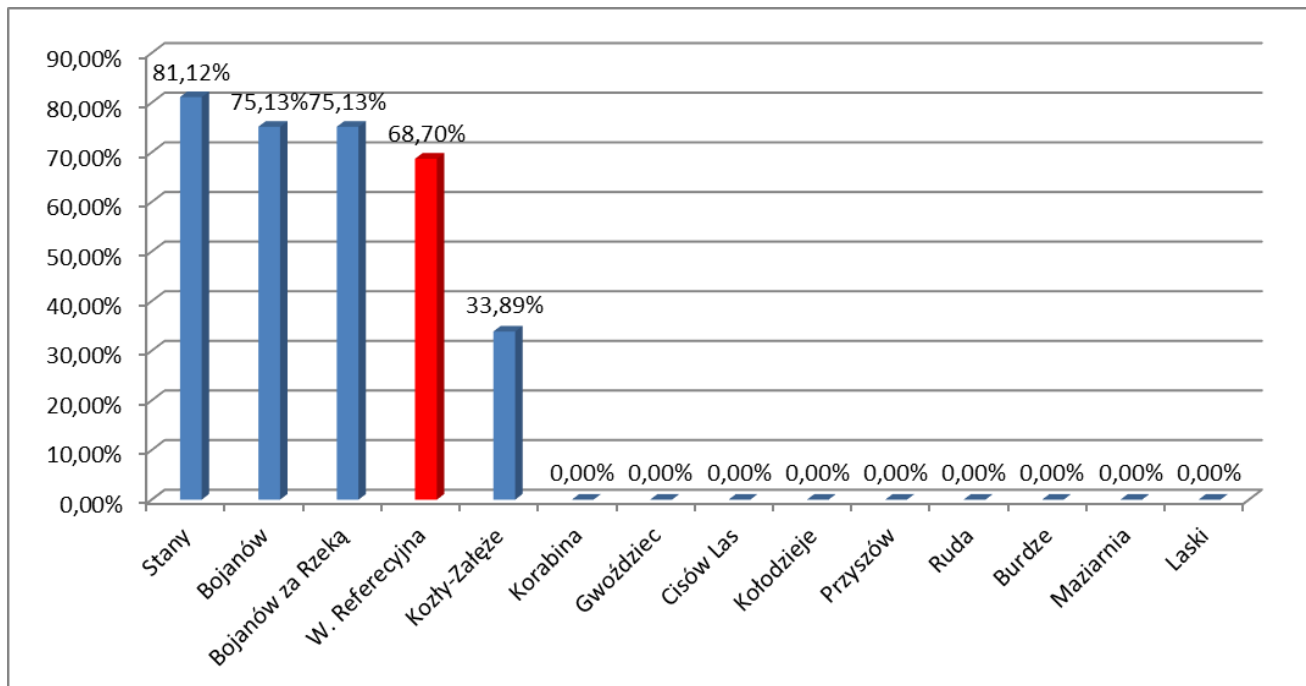

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Bojanowie.

Kolejnym wskaźnikiem badającym dostępność podstawowej infrastruktury komunalnej, a tym samym wpływającym na poziom życia mieszkańców jest **odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej**, dla którego **wartość referencyjna w 2014 roku wynosiła 68,7%**.

Z przeprowadzonej analizy wynika, iż w Gminie Bojanów brakuje sieci kanalizacyjnej. Jedynie cztery spośród trzynastu miejscowości w 2014 roku zostały skanalizowane, tj. Bojanów, Bojanów za Rzeką, Stany, Kozły-Załęże. Największy wskaźnik osiągnęły Stany, później Bojanów i Bojanów za Rzeką.

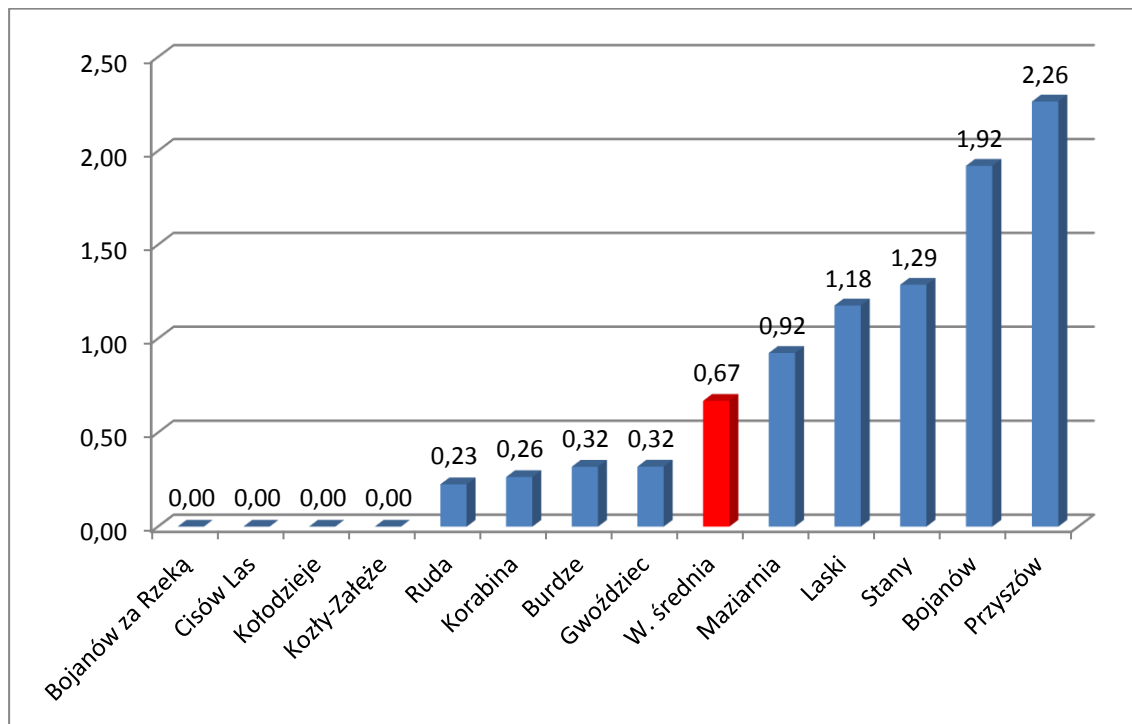
Wykres 42. Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w 2014 roku w Gminie Bojanów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Bojanowie.

Nasilenie zjawisk przestrzenno-funkcjonalnych obrazuje także wskaźnik **liczba interwencji Ochotniczych Straży Pożarnych na 100 osób. Średnia wartość wskaźnika dla Gminy w 2015 roku wynosiła 0,67.** Wyższa liczba interwencji może być skorelowana ze stanem urządzeń grzewczych zabudowy mieszkaniowej, złym stanem instalacji energetycznej, zdarzeniami losowymi lub niekorzystnymi warunkami pogodowymi. W analizowanym roku wskaźnik ten wahał się od 0 do 2,26. Największa liczba interwencji powyżej średniej dla Gminy była w sołectwach: Bojanów, Przyszów, Stany, Maziarnia, Łaski.

Wykres 43. Liczba interwencji OSP na 100 osób w 2015 r. w Gminie Bojanów

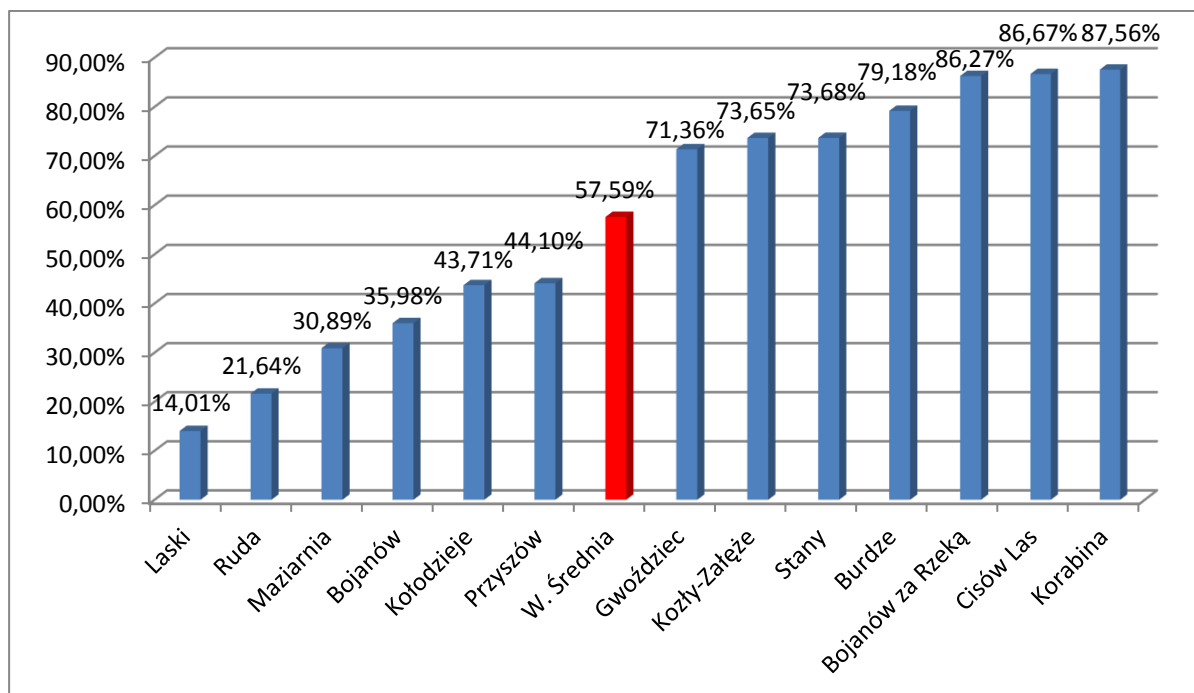

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Bojanowie.

Ostatnim wskaźnikiem dotyczącym zjawisk przestrzenno-funkcjonalnych jest Odsetek długości dróg wraz z infrastrukturą wymagających poprawy w 2015 r. w Gminie Bojanów. W ramach infrastruktury zaliczono: kładzenie nawierzchni, budowę chodników i oświetlenia.

Wartość średnia wskaźnika w Gminie Bojanów wynosi 57,59%. W całej Gminie Bojanów występuje wysoki odsetek dróg o złym stanie technicznym. Najgorsza sytuacja ma miejsce w sołectwach: Gwoździec, Kozły – Załęże, Stany, Burdze, Bojanów za rzeką, Cisów Las, Korabina. We wszystkich tych sołectwach odsetek dróg o złym stanie technicznym znacznie przekracza wartość średnią dla Gminy. Oznacza to, iż przeszło $\frac{3}{4}$ infrastruktury drogowej na tym obszarze wykazuje zły stan techniczny, co zdecydowanie wymaga poprawy.

Wykres 44. Odsetek długości dróg wraz z infrastrukturą wymagających poprawy w 2016 r. w Gminie Bojanów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Bojanowie

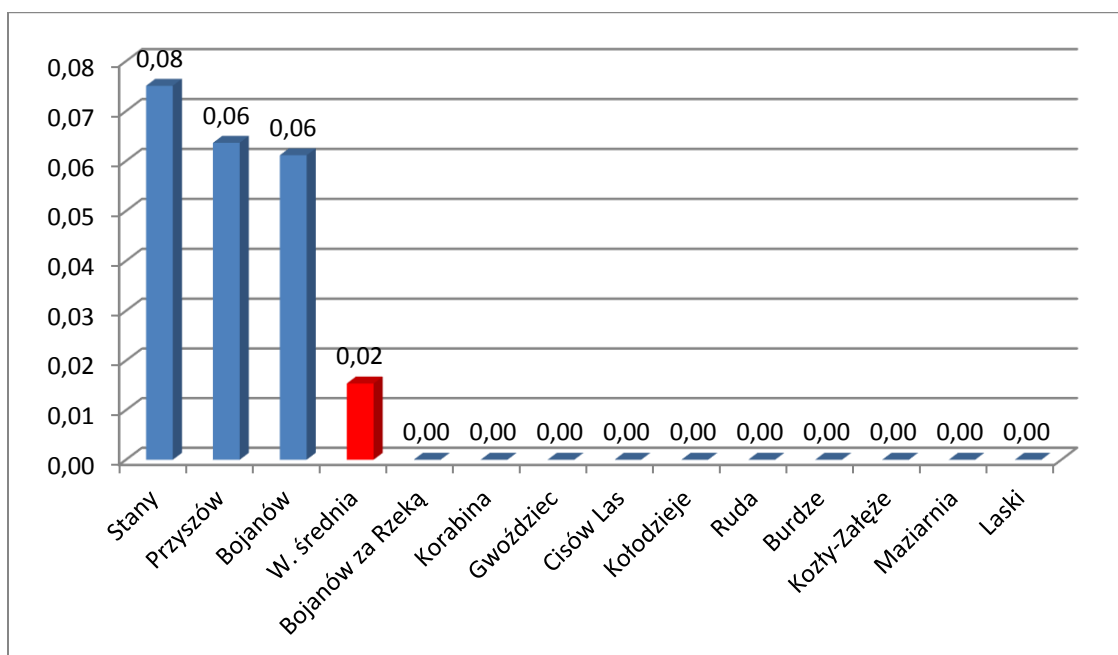
5.2.4. Wskaźniki zjawisk technicznych

Wskaźniki zjawisk technicznych to ostatnia grupa służąca wyłonieniu obszarów zdegradowanych i wskazująca na stan techniczny zabudowy Gminy Bojanów. Stan techniczny weryfikowany jest poprzez wskaźniki:

- Liczba zabytków wpisanych do rejestru zabytków na 1 km²
- Liczba wydanych pozwoleń na budowę na 100 osób wg. miejsca zamieszkania
- Liczba planów miejscowego zagospodarowania na km²

Pierwszy wskaźnik to **liczba zabytków wpisanych do rejestru zabytków na 1 km²**. Ze względu na wiek obiekty zabytkowe są często w złym stanie technicznym stanowiąc potencjalne zagrożenie oraz niewykorzystany potencjał. Według stanu na 2015 rok średnia dla Gminy wyniosła 0,01. Największa liczba zabytków na 1 km² zlokalizowana była w Stanach, drugie w kolejności były Bojanów i Przyszów. W pozostałych sołectwach wartość wskaźnika wynosiła zero i była jednocześnie poniżej średniej.

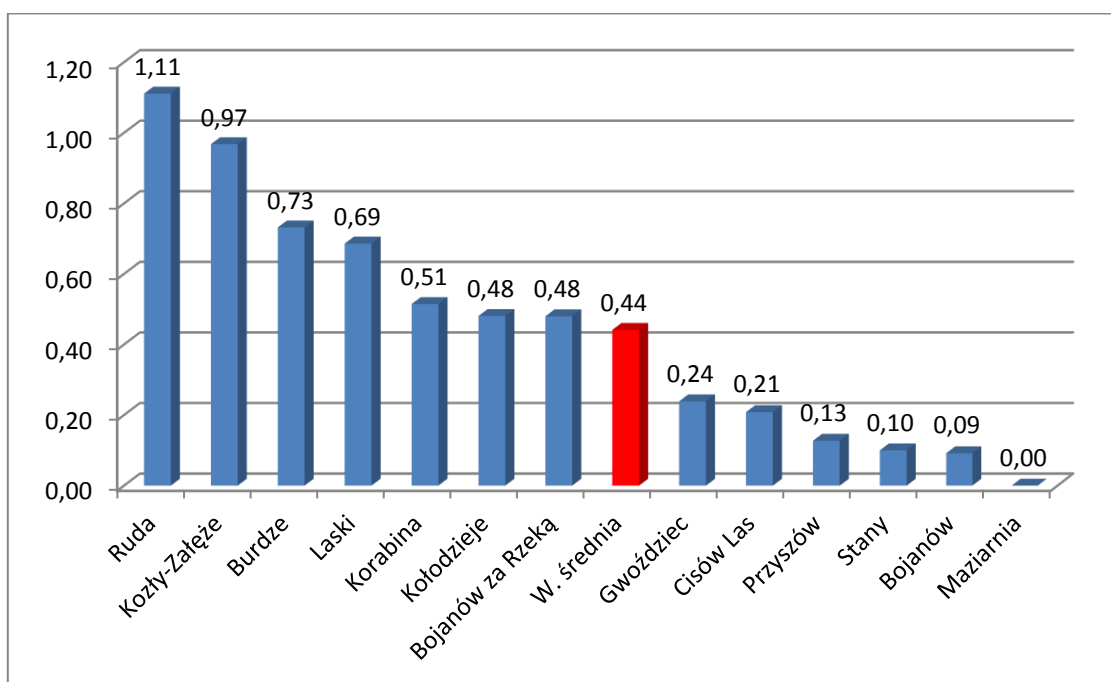
Wykres 45. Liczba zabytków wpisanych do rejestru zabytków na 1 km² w Gminie Bojanów w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Bojanowie.

Kolejnym wskaźnikiem jest **liczba planów miejscowego zagospodarowania na km². Przyjmuje on średnią wartość 0,44.** Wartość poniżej średniej osiągnęły sołectwa: Bojanów, Gwoździec, Cisów Las, Przyszów, Stany, Maziarnia.

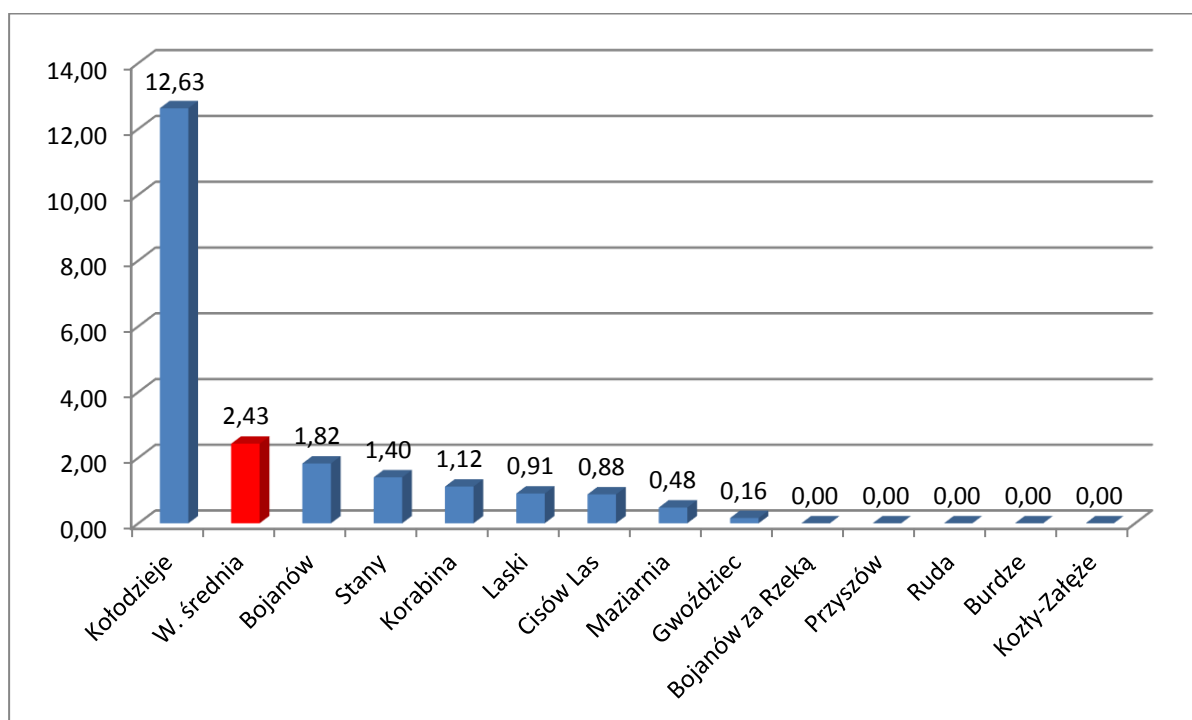
Wykres 46. Liczba planów miejscowego zagospodarowania na km² w Gminie Bojanów w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Bojanowie.

Ostatnim wskaźnikiem dotyczącym zjawisk technicznych jest **Liczba wydanych pozwoleń na budowę na 100 osób wg miejsca zamieszkania**. Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy może wskazywać na wyższą atrakcyjność danego obszaru i tym samym na jego większy potencjał osiedleńczy. Obszary, dla których wskaźnik ten przyjął niską wartość może świadczyć o niskiej atrakcyjności, zarówno dla potencjalnych mieszkańców, jaki inwestorów. **W 2014 średnia wartość wskaźnika wynosiła 2,43.** Największą atrakcyjnością cieszyły się tereny Kołodzieje. Natomiast pozostałe sołectwa miały wskaźnik poniżej średniej.

Wykres 47. Liczba wydanych pozwoleń na budowę na 100 osób wg miejsca zamieszkania w Gminie Bojanów w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Bojanowie.

Gmina Bojanów jest posiadaczem 29-ciu obiektów użyteczności publicznej w siedmiu sołectwach. Poniższa tabela przedstawia ich nazwę i funkcję, miejscowość, stan techniczny oraz stopień pilności wykonania remontu.

Tabela 18. Stan techniczny obiektów użyteczności publicznej

Obiekt	Miejscowość	Stan techniczny obiektu (5,4,3,2,1)*	Stopień pilności wykonania remontu (I, II, III, IV, V)**
Budynek Urzędu Gminy, ul. Parkowa 5	Bojanów	5	5
Budynek Ośrodka Zdrowia ul. Parkowa 6	Bojanów	5	5
Budynek Domu Kultury i remiza OSP, ul. Strażacka 1	Bojanów	5	5

Budynek garażowy GKS Bojanów (szatnia)	Bojanów	4	4
Budynek murowany ŚDS, ul. Parkowa 4	Bojanów	5	5
Budynek Zespołu Szkół, ul. Parkowa 11	Bojanów	5	5
Budynek Przedszkola, ul. Kolbuszowska 11	Bojanów	5	5
Świetlica wiejska	Bojanów	5	5
Budynek Biblioteki Gminnej, ul. Tarnobrzaska 3	Bojanów	5	5
Budynek remiza Ochotniczej Straży Pożarnej, ul. Strażacka	Stany	5	5
Budynek Domu Kultury, ul. Szkolna 4	Stany	4	4
Zaplecze sanitarno-szatniowe LZS, Stany	Stany	3	3
Budynek Zespołu Szkół	Stany	5	5
PSZOK budynek	Stany	5	5
Budynek Domu Kultury oraz OSP Przyszów - Zapuście	Przyszów	5	5
Budynek Zespołu Szkolno - Przedszkolnego Przyszów - Zapuście	Przyszów	5	5
Budynek zaplecza socjalnego LZS „Strażak Przyszów” Przyszów - Zapuście	Przyszów	4	4
Budynek świetlicy wiejskiej Przyszów - Ruda	Przyszów Ruda	5	5
Budynek remizy Ochotniczej Straży Pożarnej Przyszów - Burdze	Przyszów Burdze	5	5
Świetlica Wiejska Cisów Las	Cisów Las	4	4
Budynek murowany Domu Kultury w Maziarni	Maziarnia	5	5
Budynek po byłej szkole	Maziarnia	3	3
Budynek remizy OSP Laski	Laski	5	5
Budynek świetlicy wiejskiej w Laskach	Laski	5	5
Budynek remizy Ochotniczej Straży Pożarnej	Korabina	4	4
Budynek świetlicy wiejskiej w Korabinie	Korabina	5	5
Budynek murowany Domu Kultury w Gwoźdźcu	Gwoździec	5	5
Budynek Publicznej Szkoły Podstawowej w Gwoźdźcu	Gwoździec	4	4
Budynek garażowy OSP	Gwoździec	4	4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Bojanowie.

*ocena stanu technicznego obiektu wg 5-cio stopniowej skali (5 bardzo dobry, 1 bardzo zły)

**ocena stopnia pilności wykonania remontu według 5-stopniowej skali (1 – pilne zagrażają bezpieczeństwu użytkownika , 5 najmniej pilne)

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Tabela 19. Zestawienie zbiorcze pozostałych wskaźników z zakresu gospodarczego, środowiskowego, przestrzenno-funkcjonalnego oraz technicznego w Gminie Bojanów

Sołectwo	WSKAŹNIKI ZJAWISK GOSPODARCZYCH			WSKAŹNIK ZJAWISK ŚRODOWISKOWYCH
	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w REGON na 100 osób wg miejsca zamieszkania - ogółem	Wysokość zadłużenia podatkowego w tys. na 100 mieszkańców	Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców	Liczba budynków z azbestem na 1 km ²
	2014	2015	2014	2015
Bojanów	5,60	0,13	0,65	2,66
Bojanów za Rzeką	0,51	0,17	0,00	11,04
Korabina	3,64	0,00	0,28	10,29
Gwoździec	1,46	0,16	0,16	13,74
Cisów Las	2,20	0,44	0,44	14,38
Kołodzieje	0,51	0,00	0,00	2,88
Przyszów	2,38	0,30	0,45	7,45
Ruda	2,95	0,45	0,00	1,33
Burdze	0,97	0,32	0,00	0,73
Stany	2,89	0,25	0,08	1,98
Kozły-Załęże	1,33	1,33	0,33	5,81
Maziarnia	3,13	1,68	0,48	0,89
Laski	0,60	0,00	0,30	7,20
Wartość ref. lub śr.	7,6	0,40	0,24	6,18

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Sołectwo	WSKAŹNIK ZJAWISK PRZESTRZENNO - FUNKCJONALNYCH			
	Liczba interwencji OSP na 100 osób	Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej	Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej	Odsetek długości dróg wraz z infrastrukturą wymagających poprawy
	2015	2014	2014	2016
Bojanów	1,92	81,51%	75,13%	35,98%
Bojanów za Rzeką	0,00	81,22%	75,13%	86,27%
Korabina	0,26	71,71%	0,00%	87,56%
Gwoździec	0,32	75,65%	0,00%	71,36%
Cisów Las	0,00	81,50%	0,00%	86,67%
Kołodzieje	0,00	79,29%	0,00%	43,71%
Przyszów	2,26	81,37%	0,00%	44,10%
Ruda	0,23	97,50%	0,00%	21,64%
Burdze	0,32	88,71%	0,00%	79,18%
Stany	1,29	81,37%	81,12%	73,68%
Kozły-Załęże	0,00	89,37%	33,89%	73,65%
Maziarnia	0,92	75,00%	0,00%	30,89%
Laski	1,18	77,95%	0,00%	14,01%
Wartość ref. lub śr.	0,67	81,70%	68,70%	57,59%

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Sołectwo	WSKAŹNIK ZJAWISK TECHNICZNYCH		
	Liczba wydanych pozwoleń na budowę na 100 osób wg. miejsca zamieszkania	Liczba planów miejscowego zagospodarowania na km ²	Liczba zabytków wpisanych do rejestrów zabytków na 1 km ²
	2014	2015	2015
Bojanów	1,82	0,09	0,06
Bojanów za Rzeką	0,00	0,48	0,00
Korabina	1,12	0,51	0,00
Gwoździec	0,16	0,24	0,00
Cisów Las	0,88	0,21	0,00
Kołodzieje	12,63	0,48	0,00
Przyszów	0,00	0,13	0,06
Ruda	0,00	1,11	0,00
Burdze	0,00	0,73	0,00
Stany	1,40	0,10	0,08
Kozły-Załęże	0,00	0,97	0,00
Maziarnia	0,48	0,00	0,00
Laski	0,91	0,69	0,00
Wartość ref. lub śr.	2,43	0,44	0,02

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Bojanowie

6. Wybór obszarów zdegradowanych

Efektem diagnozy uwarunkowań społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych Gminy Bojanów jest wybranie obszarów zdegradowanych, które charakteryzuje szczególna koncentracja negatywnych zjawisk w badanych obszarach, a w szczególności w sferze społecznej. W oparciu o przyjętą i przedstawioną w rozdziale IV metodologię wyboru obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji obliczono średnią lub posłużono się wartością referencyjną oraz wskazano odchylenie standardowe dla danego wskaźnika. Następnie znormalizowano wskaźniki odejmując od danego wskaźnika średnią arytmetyczną lub wartość referencyjną dla Województwa Podkarpackiego i dzieląc otrzymaną różnicę przez odchylenie standardowe populacji. W przypadku, gdy wysoka wartość wskaźnika, np. (wyniki egzaminów szóstoklasistów) była pozytywna, to wartość znormalizowaną pomnożono przez (-1). Gdy otrzymane wartości są wysokie, to odzwierciedlają kryzys w poszczególnych sferach. Następnie policzono ich średnią dla poszczególnych sołectw we wszystkich sferach. Za obszary zdegradowane uznano te, dla których jest ona dodatnia w sferze społecznej i w co najmniej jednej z pozostałych. Z powyższych informacji wynika, że aby dane sołectwo było zdegradowane, to musi występować w nim kryzys w sferze społecznej.

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Tabela 20. Wskaźniki syntetyczne - występowania negatywnych zjawisk społecznych i pozostałych zjawisk w podziale na sołectwa

Sołectwo	Zjawiska społeczne	Zjawiska gospodarcze	Zjawiska przestrzenno-funkcjonalne	Zjawiska techniczne	Zjawiska środowiskowe
Bojanów	-0,544	-0,845	0,504	-0,147	-0,746
Bojanów za Rzeką	-0,105	1,390	-0,341	0,216	1,029
Korabina	-0,718	0,107	1,034	0,222	0,870
Kołodzieje	0,053	1,277	0,531	-0,732	-0,699
Przyszów	-0,188	0,337	1,438	-0,394	0,268
Ruda	0,065	1,011	-0,294	-0,712	-1,027
Maziarnia	0,020	1,040	1,163	0,781	-1,122
Laski	-0,299	0,779	1,126	0,072	0,216
Gwoździec	0,100	0,908	0,859	0,574	1,601
Cisów Las	0,417	0,485	0,419	0,542	1,735
Burdze	0,597	1,386	0,195	-0,154	-1,155
Stany	0,363	0,759	0,166	-0,283	-0,891
Kozły-Załęże	0,703	1,454	-0,330	-0,501	-0,080

Źródło: Opracowanie własne

Przeprowadzone badanie pozwoliło na wyłonienie obszarów (w granicach administracyjnych sołectw), które po charakteryzuje koncentracją negatywnych zjawisk społecznych. W Gminie Bojanów na znacznej części obszaru występują negatywne zjawiska społeczne. Należą do niego następujące sołectwa: Kołodzieje, Ruda, Maziarnia, Gwoździec, Cisów Las, Burdze, Stany, Kozły-Załęże.

Tabela 21. Liczba wskazań dla Wskaźnika syntetycznego zjawisk społecznych.

Sołectwo	Zjawiska społeczne
Kozły-Załęże	0,703
Burdze	0,597
Cisów Las	0,417
Stany	0,363
Gwoździec	0,100
Ruda	0,065
Kołodzieje	0,053
Maziarnia	0,020
Bojanów za Rzeką	-0,105
Przyszów	-0,188
Laski	-0,299
Bojanów	-0,544
Korabina	-0,718

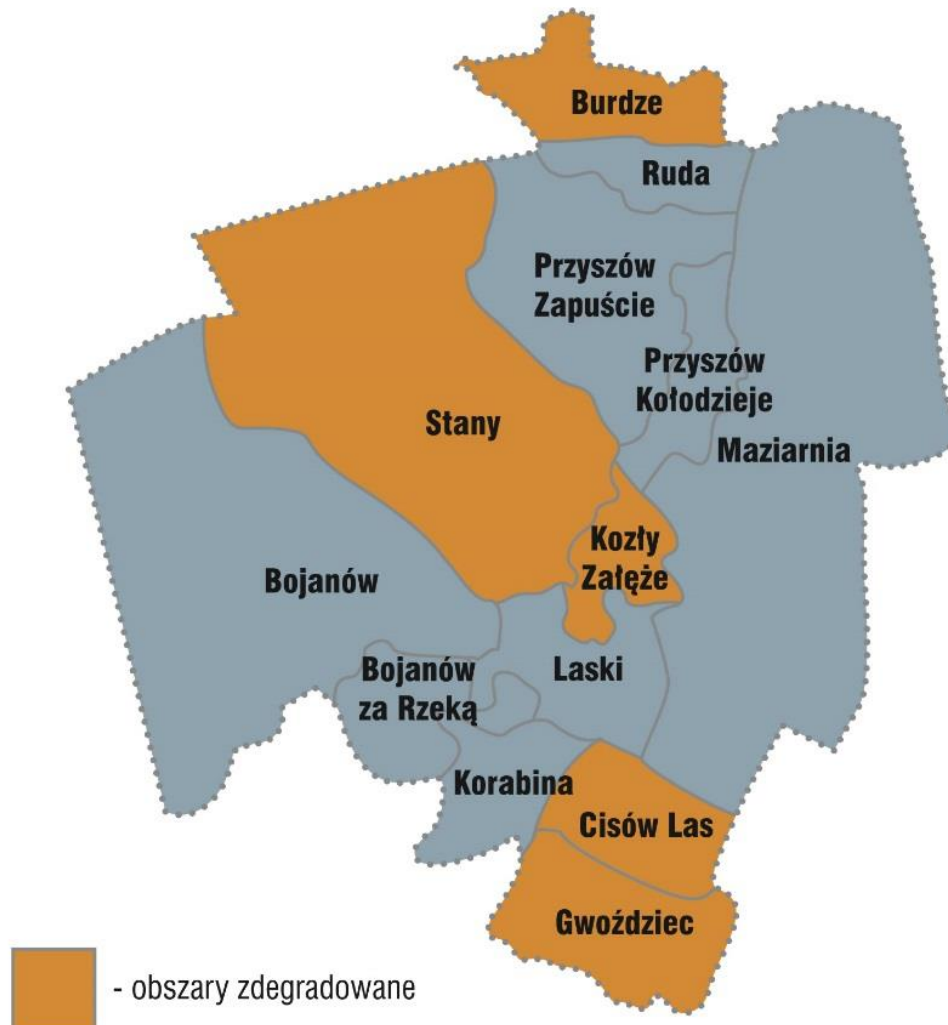
Źródło: Opracowanie własne

Kolejnym założeniem jest występowanie na w/w obszarach negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej, środowiskowej, technicznej lub przestrzenno-funkcjonalnej.

Przy wyborze obszaru zdegradowanego decydujące znaczenia ma jak największa koncentracja problemów natury społecznej. Na podstawie w/w obliczeń wyróżniono następujące obszary (sołectwa) zdegradowane:

- **Kozły - Załęże,**
- **Burdze,**
- **Cisów Las,**
- **Stany,**
- **Gwoździec.**

Mapa 2. Obszary zdegradowane w Gminie Bojanów.

Źródło: Opracowanie własne.

Obszar zdegradowany stanowi **33,70%** obszaru Gminy tj. 60,33 km² i jest zamieszkały przez 2491 mieszkańców (**37,20%**).

7. Wybór obszaru rewitalizacji

Synteza wyników przeprowadzonej diagnozy uwarunkowań społecznych, gospodarczych, środowiskowych, technicznych i przestrzenno – funkcjonalnych Gminy oraz oczekiwania i potrzeby wynikające z diagnozy i zgłaszane przez interesariuszy programu podczas spotkań konsultacyjnych pozwoliły na wyodrębnienie obszaru rewitalizacyjnego na terenie sołectw: Stany, Gwoździec, Kozły - Załęże, Burdze, Cisów Las,

Wybór obszaru do rewitalizacji został przeprowadzony zgodnie z trzema kryteriami określonymi Instrukcji Przygotowania Programów Rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 tj.:

- stwierdzenie szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, współwystępujących z innymi negatywnymi zjawiskami,
- uznanie, że obszar ten ma istotne znaczenie dla rozwoju gminy,
- obszar rewitalizacji nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz nie jest zamieszkały przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.

Poniżej przedstawiono informacje o spełnieniu poszczególnych kryteriów:

Kryterium I: stwierdzenie szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, współwystępujących z innymi negatywnymi zjawiskami:

Wyznaczony obszar rewitalizacji został porównany do wartości referencyjnych wskazanych przez IZ RPO w Instrukcji przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020.

Zgodnie z przytoczonym dokumentem, obszar rewitalizacji powinien charakteryzować się degradacją minimum czterech wskaźników, maksymalnie po jednej z każdej kategorii.

W skład analizowanego obszaru rewitalizacji wchodzi pięć obszarów, w których zdiagnozowano opisane poniżej zjawiska kryzysowe.

Wybór wskaźników był podzielony na dwa etapy. Pierwszym etapem było obliczanie danego wskaźników dla miejscowości, a następnie obliczenie wskaźników dla całego obszaru wyznaczonego do rewitalizacji.

Uzyskane wartości wskaźników odniesiono do mierników referencyjnych wskazanych dla województwa podkarpackiego.

Tabela 22. Wykaz wybranych wartości wskaźników dla obszaru rewitalizacji zgodnych z Instrukcją przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020

Kategoria	Wskaźniki	Obszar rewitalizacji	Wartość referencyjna RPO	Zjawisko kryzysowe
Pomoc społeczna	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania (2014r.)	12,31	6,1	Wartość powyżej wartości referencyjnej
Rynek pracy	Liczba długotrwale bezrobotnych w % bezrobotnych ogółem (2014r.)	67,72%	61,50%	Wartość powyżej wartości referencyjnej
Edukacja	Wyniki egzaminów 6-klasistów (2015r.)	60,56	67,70%	Wartość poniżej wartości referencyjnej

Podmioty gospodarcze	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania - ogółem (2014r.)	1,77	7,6	Wartość poniżej wartości referencyjnej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zebranych danych.

Tabela 23. Wykaz wybranych wartości wskaźników dla poszczególnych sołectw uwzględnionych w obszarze rewitalizacji zgodnych z Instrukcją przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020

Kategoria	Wskaźniki	Kozły - Załęże	Burdze	Cisów Las	Stany*	Gwoździec
Pomoc społeczna	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania (2014r.)	21,59	10,32	13,22	6,51	9,90
Rynek pracy	Liczba długotrwale bezrobotnych w % bezrobotnych ogółem (2014r.)	66,67%	65,22%	70,00%	68,97%	67,74%
Edukacja	Wyniki egzaminów 6-klasistów (2015 r.)	57,00%	57,80%	65,00%	57,00%	66,00%
Podmioty gospodarcze	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania - ogółem (2014r.)	1,33	0,97	2,20	2,89	1,46

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zebranych danych.

*uwzględniono zgodnie z zakwalifikowanym do rewitalizacji obszarem.

Miejscowości wyznaczone do rewitalizacji są obszarem koncentracji różnych zjawisk kryzysowych, w tym szczególnie problemów o charakterze społecznym. Według danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej i Urzędu Gminy w Bojanowie wartość wskaźnik **Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania** wynosiła:

- Kozły - Załęże wskaźnik osiągnięto na poziomie 21,59
- Burdze wskaźnik osiągnięto na poziomie 10,32
- Cisów Las wskaźnik osiągnięto na poziomie 13,22
- Stany wskaźnik osiągnięto na poziomie 6,51
- Gwoździec wskaźnik osiągnięto na poziomie 9,90.

Na obszarze rewitalizacyjnym wskaźnik Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania był wyższy aż o ponad sześć punktów od wartości referencyjnej. Niechlubnym liderem zostały Kozły - Załęże gdzie wskaźnik wyniósł 21,59. Wskaźnik powyżej wartości referencyjnej 6,1 określa zjawisko kryzysowe.

Wskaźnik ten jest ważną informacją o złej sytuacji społecznej na terenie obszarów wyznaczonych do rewitalizacji. Jedną z głównych przyczyn korzystania ze świadczeń pomocy społecznej jest niepełnosprawność. Osoby korzystające z tego świadczenia stanowiły 10,11% całkowitej liczby osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. W poszczególnych sołectwach udział ten wynosił:

- Kozły - Załęże - 7,69%
- Burdze: 15,63%
- Cisów Las: 10,00%
- Stany: 13,92%
- Gwoździec: 4,92%

Kolejnym wskaźnikiem określającym sytuację kryzysową jest wskaźnik **Liczba długotrwale bezrobotnych w % bezrobotnych w 2014 ogółem** określający sytuację na rynku pracy. Wartość otrzymanego miernika dla obszaru rewitalizacji wyniosła 67,72% i była wyższa o około 6% niż wartość referencyjna dla województwa (61,5%). W sołectwach wskaźnik uzyskał następujące wartości:

- w Kozłach - Załęże wskaźnik osiągnięto na poziomie 66,67%
- w Burdach wskaźnik osiągnięto na poziomie 65,22%
- w Cisów Las wskaźnik osiągnięto na poziomie 70,0%
- w Stanach wskaźnik osiągnięto na poziomie 68,97%
- w Gwoźdźcu wskaźnik osiągnięto na poziomie 67,74%

Wskaźnik powyżej wartości referencyjnej 61,50% określa zjawisko kryzysowe. Najgorszą sytuację kryzysową odnotowano w sołectwach Cisów Las i Stany.

Długotrwale bezrobocie prowadzi do niekorzystnych trendów społecznych i gospodarczych np. pogorszenia sytuacji materialnej rodzin, izolacji społeczeństwa czy rozwoju patologii. W konsekwencji przekłada się to na pozostałe sektory życia takie jak: niska aktywność gospodarcza mieszkańców oraz rozwój wykluczenia społecznego.

Następnym omawianym wskaźnikiem określającym sytuację kryzysową na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji jest wskaźnik **Wyniki egzaminów 6-klasistów w 2015 r.** W wyznaczonych sołectwach wskaźnik ten osiągnął następujące wartości:

- Kozły - Załęże wskaźnik osiągnięto na poziomie 57,0%
- Burdze wskaźniki osiągnięto na poziomie 57,80%
- Cisów Las wskaźnik osiągnięto na poziomie 65,00%
- Stany wskaźnik osiągnięto na poziomie 57,00%

- Gwoździec wskaźnik osiągnięto na poziomie 66,00%

Na obszarze rewitalizacyjnym powyższy wskaźnik osiągnął wartość 60,56%. Jest to wartość niższa od wartości referencyjnej wynoszącej 67,7%, co oznacza sytuację kryzysową. W najgorszej sytuacji znalazły się Kozły – Załęże, Stany i Burdze.

Wskaźnik ten wskazuje, że na obszarze rewitalizacyjnym poziom kształcenia w szkołach podstawowych jest niższy niż przeciętnie w województwie.

Ostatnim wskaźnikiem określającym sytuację kryzysową na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji jest wskaźnik **Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w REGON na 100 osób wg miejsca zamieszkania w 2014 – ogółem.**

Sytuacja wygląda następująco dla poszczególnych miejscowości:

- Kozły – Załęże wskaźnik osiągnięto na poziomie 1,33
- Burdze wskaźnik osiągnięto na poziomie 0,97
- Cisów Las wskaźnik osiągnięto na poziomie 2,2
- Stany wskaźnik osiągnięto na poziomie 2,89
- Gwoździec wskaźnik osiągnięto na poziomie 1,46

Na obszarze rewitalizacji wskaźnik określający liczbę zarejestrowanych podmiotów gospodarczych wyniósł 1,77 co w porównaniu do województwa podkarpackiego (7,6) stanowi znacznie niższy miernik. Wskaźnik poniżej wartości referencyjnej 7,6 określa się, jako zjawisko kryzysowe.

Niniejszy wskaźnik jednoznacznie obrazuje zły stan gospodarki w Gminie. Na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji wskaźnik osiągnął wartość ponad czterokrotnie niższą niż wartość referencyjna. Jedną z przyczyn sytuacji gospodarczej w Gminie jest w dużej mierze spora odległość od głównych aglomeracji województwa, co z kolei nie sprzyja inwestycjom dużych przedsiębiorstw o charakterze ogólnokrajowym i regionalnym.

Kryterium II: uznanie, że obszar ten ma istotne znaczenie dla rozwoju gminy

Znaczenie wyznaczonego obszaru dla rozwoju Gminy oceniać można na różne sposoby, przede wszystkim istotność danego obszaru powinna jednak wynikać z gminnych dokumentów strategicznych i być w nich wskazana, jako obszar szczególnie ważny dla Gminy.

Wybrany obszar do rewitalizacji stanowi szczególnie znacznie dla rozwoju Gminy Bojanów ze względu, iż jest to obszar, na którym skupiać się będzie życie społeczno-gospodarcze w Gminie.

Obszar ten charakteryzuje się następującym potencjałem wynikającym z diagnozy oraz z dokumentów strategicznych Gminy:

- Mediana wieku wynosząca poniżej 38 lat,
- Niskie zadłużenie podatkowe mieszkańców
- Dobra dostępność komunikacyjna,
- Atrakcyjnym położeniem geograficznym
- Duże zalesieniem,
- Naturalne środowisko,
- Czystym powietrzem,
- Podstawową infrastrukturą techniczną tj. wodociąg, gaz ziemny, elektryczność,
- Zasięg sieci komórkowych
- Zorganizowana gospodarka odpadami
- Tereny pod zabudowę mieszkaniową i przemysłową

Ze względu na swoją atrakcyjność oraz wielofunkcyjność sołectw, tereny te stanowią bardzo duże znaczenie dla rozwoju społeczno-gospodarczego całej Gminy.

Rozwój obszaru wyznaczonego do rewitalizacji jest istotnym elementem W osiągnięciu założonej Wizji Gminy zamieszczonej w Strategii Rozwoju Gminy Bojanów, która brzmi:

„Bojanów jest nowoczesną gminą, w której warto inwestować, mieszkać, pracować i wypoczywać. Charakteryzuje się nieskażonym środowiskiem naturalnym, jest atrakcyjna kulturowo i przyrodniczo. Mieszkańcy są aktywni, wykształceni, zintegrowani, a zmodernizowana infrastruktura, rozwinięta baza turystyczna i bogata oferta inwestycyjna zachęcają do odwiedzenia gminy”.

A także realizacja LPR przyczyni się do osiągnięcia następujących celów strategicznych w/w dokumencie:

1) Cel Strategiczny: Poprawa, Jakości Życia Mieszkańców Gminy Bojanów:

Powyższy cel strategiczny będzie realizowany przez min. następujące cele operacyjne:

- Zapewnienie wysokiego poziomu edukacji mieszkańcom gminy, W szczególności dzieciom i młodzieży,
- Sprawny system pomocy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym,
- Zaspokojenie potrzeb kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych społeczeństwa Gminy,
- Działania na rzecz osób niepełnosprawnych.
- Zapobieganie wykluczeniu społecznemu i gospodarczemu kluczowych dla rozwoju obszarów gminy.

Ważną rolę w zrównoważonym rozwoju odgrywają zasoby ludzkie i sfera społeczna. Infrastruktura i dobrze zorganizowany system usług społecznych, zaspokojenie potrzeb intelektualnych, sportowych i kulturalnych wpłyną na poprawę warunków życia.

2) Cel Strategiczny: Tworzenie Warunków Dla Zrównoważonego Rozwoju Gospodarczego Oraz Wykorzystanie Potencjału Turystycznego Gminy

Powyższy cel strategiczny będzie realizowany przez następujące cele operacyjne:

- Tworzenie korzystnych warunków do rozwoju przedsiębiorczości.
- Tworzenie korzystnych warunków dla inwestorów.
- Rozwój infrastruktury turystyczno – rekreacyjnej.

Rozwój przedsiębiorczości jest obok rolnictwa jednym z obszarów stymulujących wzrost gospodarczy. Powstawanie nowych firm produkcyjnych, zakładów usługowych, punktów handlowych, wiąże się z generowaniem miejsc pracy i wpływa na zmniejszenie stopy bezrobocia na terenie Gminy.

Planowane działania przyczyniające się do rozwiązywania problemów społecznych, które zostały uwzględnione w Lokalnym Programie Rewitalizacji są spójne z założoną wizją oraz celami strategicznymi w Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bojanów na lata 2014-2023.

Przyjęta w Strategii wizją brzmi:

„Gmina Bojanów to gmina, która dąży do rozwoju gospodarczego poprzez tworzenie nowych miejsc pracy – zapewnia rozwój kultury i edukacji dla wszystkich mieszkańców w szczególności dbająca o dzieci i młodzież.

Gmina skutecznie przeciwdziała patologiom społecznym i wykluczeniu osób niepełnosprawnych”.

Działania podjęte w LPR wpisują się w następujący cel strategiczny Strategii:

1) Przeciwdziałanie długotrwałemu bezrobociu wśród klientów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bojanowie pozostających w najtrudniejszej sytuacji materialno – bytowej. Ochrona dzieci przed negatywnymi następstwami bezrobocia rodziny.

Realizacja wyznaczonych przedsięwzięć wspierających osoby i rodziny podczas odzyskiwania zdolności do samodzielnego funkcjonowania w zmieniających się warunkach społeczno – ekonomicznych, przyczyni się do sukcesywnego zmniejszania się liczby osób zagrożonych wykluczeniem społecznym a tym samym do zmniejszenia liczby osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznych.

Zatem omawiany obszar jest obszarem o znacznym potencjalnie wewnętrznym i niezwykle ważnym znaczeniu dla rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Bojanów. Niemniej jednak, ze względu na występowanie różnych zjawisk kryzysowych obszar ten wymaga wsparcia w ramach procesu rewitalizacji w celu wyeliminowania lub ograniczenia problemów i barier rozwojowych oraz wzmocnienia jego wewnętrznego potencjału rozwojowego.

Zaniechanie zintegrowanych i przemyślanych działań na wskazanych obszarach zahamuje rozwój lokalnej przedsiębiorczości, obniży, jakość życia mieszkańców, doprowadzi do dalszej degradacji przestrzeni lokalnej.

Kryterium III: obszar rewitalizacji nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.

Podczas przeprowadzenia diagnozy wykorzystano dane zastane, którymi dysponuje Urząd Gminy w Bojanowie (na poziomie sołectw) oraz informacje uzyskane podczas konsultacji społecznych.

Wyznaczono obszar zdegradowany, który składa się z pięciu sołectw. Są to sołectwa: Kozły – Załęże, Burdze, Cisów Las, Stany, Gwoździec. Obszar ten znajduje się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych w szczególności bezrobocia, ubóstwa, niskiego poziomu edukacji. Również na tym obszarze występują negatywne zjawiska gospodarcze i techniczne.

Wymienione sołectwa mają również istotne i kluczowe znaczenie dla rozwoju Gminy. Zaniechanie zintegrowanych i przemyślanych działań na tym obszarze nie tylko będzie nasilało występowanie zjawisk kryzysowych a także będzie prowadzić do dalszej degradacji przestrzeni lokalnej.

Obszar zdegradowany stanowi 60,33 km² tj. 33,70% obszaru Gminy i zamieszkiwany jest przez 2491 mieszkańców, co stanowi 37,20% mieszkańców Gminy.

Jednakże, iż zgodnie z Wytycznymi obszar rewitalizacji nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.

W związku z powyższym do obszaru objętego rewitalizacją zakwalifikowano 21,33 km², co stanowi 11,91% całkowitej powierzchni Gminy oraz 2169 mieszkańców, co stanowi 29,62% mieszkańców Gminy

Do obszaru rewitalizacji zakwalifikowano w całości sołectwa: Kozły – Załęże, Burdze, Cisów Las, Gwoździec. Te sołectwa posiadają niewielką liczbę mieszkańców oraz są nieduże terytorialnie, przez co podział ich na mniejsze podobszary byłby niemożliwy a informacje uzyskane w ten sposób nie odzwierciedlałyby prawdziwej sytuacji panujących

uwarunkowań. Ponadto wybór i realizacja przedsięwzięć nie przyniosłaby zamierzonego rezultatu.

Natomiast sołectwo Stany posiada dużą liczbę mieszkańców, co dało możliwość na wybór podobszaru w szczególności wymagającego rewitalizacji. Podczas wyboru podobszaru kierowano się dwoma kryteriami. Pierwsze kryterium dotyczyło wyboru obszaru, na którym zaplanowano do realizacji konkretne przedsięwzięcie a drugim kryterium było objęcie procesem rewitalizacji mieszkańców, którzy znajdują się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej a tym samym zagrożone są wykluczeniem społecznym a także mieszkańców, którzy będą korzystać z zaplanowanego przedsięwzięcia.

Taki wybór podobszaru jest zgodny z przeprowadzoną diagnozą oraz skupia się on na regionie, w którym szczególnie nasilone są sytuacje kryzysowe.

Ponadto należy podkreślić, iż sołectwo Stany pełni ważną funkcję społeczno – gospodarczą w Gminie.

Zakwalifikowanie tak wybranego podobszaru w sołectwie Stany do obszaru rewitalizacji pozwala na przeprowadzenie zintegrowanych i kompleksowych działań rewitalizacyjnych mających na celu wyprowadzenie ze stanu kryzysowego obszaru zdegradowanego.

Należy wyartykułować również fakt, iż sołectwa wyznaczone do rewitalizacji zostały wskazane w ramach konsultacji społecznych, jako obszar wymagający interwencji.

Tabela 24. Wybór obszarów do rewitalizacji

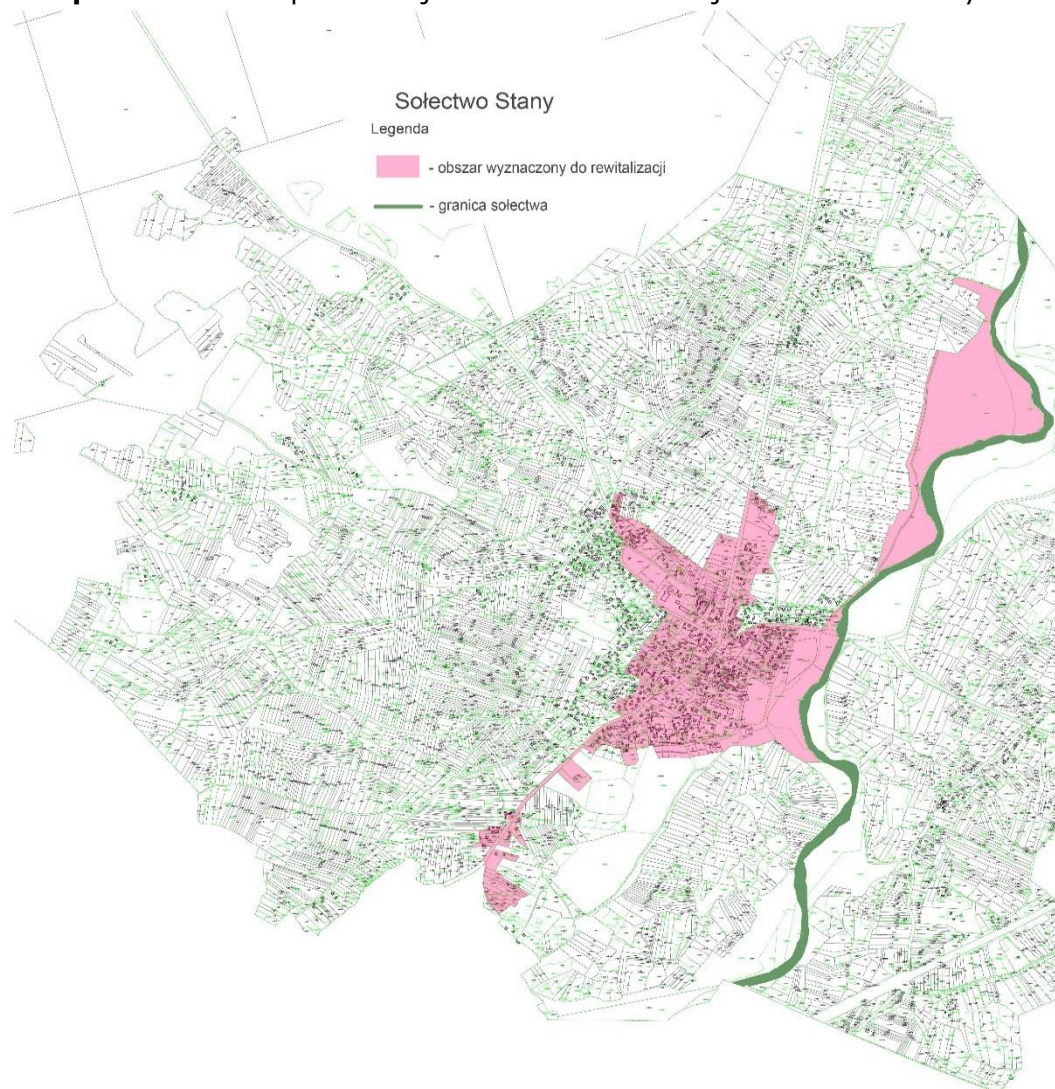
Miejscowość	Wielkość (km ²)	Procentowy udział	Liczba mieszkańców	Procentowy udział
Stany	0,96	0,54%	686	9,37%
Gwoździec	8,37	4,67%	626	8,55%
Kozły - Załęże	3,10	1,73%	308	4,20%
Burdze	4,10	2,29%	314	4,29%
Cisów Las	4,80	2,68%	235	3,21%
Suma	21,33	11,91%	2169	29,62%

Źródło: opracowanie własne

Poniżej przedstawiono charakterystykę wybranego obszaru do rewitalizacji z podziałem na poszczególne sołectwa.

Mapa 3. Graficzna prezentacja obszaru rewitalizacji w sołectwie Stany

Źródło: Opracowanie własne

Obszar rewitalizacji wyznaczony w sołectwie Stany

Obszar ten jest zlokalizowany w północno – wschodniej części Gminy Bojanów. Obejmuje swoim zasięgiem 95,98 ha, co stanowi 0,54% % Gminy Bojanów. Liczba mieszkańców obszaru wynosi 656, co stanowi 9,37% mieszkańców Gminy Bojanów.

Pod względem funkcjonalnym obszar pełni następujące funkcje:

- Społeczną – Publiczna Szkoła Podstawowa w Stanach i Publiczne Gimnazjum Nr 2 w Stanach, Filia Gminnej Biblioteki Publicznej, Remiza Ochotniczej Straży Pożarnej w Stanach oraz świetlica wiejska
- Religijną – Kościół parafialny p. w. Św. Jana Gwalberta i św. Tekli
- Mieszkaniową.

Stany obok Bojanowa stanowią ważny ośrodek życia społeczno-gospodarczego Gminy. Stany były wskazywane przez mieszkańców, jako miejsce do rewitalizacji z konkretną propozycją działania rewitalizującego, która dotyczyła zagospodarowania przestrzeni publicznej. W sołectwie Stany wyodrębniono szereg problemów w zakresie społecznym, gospodarczym, technicznym i innych, które wymagają poprawy. Głównym problemem w zakresie społecznym jest znaczny udział osób długotrwale bezrobotnych w liczbie osób bezrobotnych ogółem. Jest on o ponad 7% wyższy od wartości referencyjnej. Wynika to z faktu słabego rozwoju rynku pracy. Po pierwsze w Stanach działalność gospodarczą prowadzi stosunkowo mało przedsiębiorstw. W przeliczeniu na 100 osób wskaźnik wynosi 2,89. Jest to wartość o połowę niższa od wartości referencyjnej wynoszącej 7,6 a mimo to najwyższa spośród sołectw objętych obszarem rewitalizacji. Drugim mankamentem rynku pracy w Stanach jest mała liczba nowo powstałych przedsiębiorstw. W 2014 r. w przeliczeniu na 100 osób było to 0,08 przedsiębiorstw, co było wartością aż trzykrotnie niższą niż średnia dla Gminy. Ta sytuacja przyczynia się także do dużego udziału osób bezrobotnych w ogólnej liczbie mieszkańców. Udział ten wynosi ponad 10% i o 3% przekracza średnią dla Gminy. Słaba sytuacja na rynku pracy w Stanach wpływa także na to, że młodzi ludzie wyjeżdżają z sołectwa w poszukiwaniu zatrudnienia i lepszych warunków do życia. To z kolei powoduje starzenie się populacji, co pokazuje odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do osób w wieku produkcyjnym. Wynosi on 24,3% i jest wyższy niż średnia w Gminie Bojanów. Dodatkowo pozytywnie na sytuację w sołectwie nie wpływa ujemny przyrost naturalny. Wynosi on -0,16 przy wartości referencyjnej 0,07. Poziom nauczania na poziomie podstawowym również pozostawia wiele do życzenia. Wyniki egzaminu 6-klasistów w 2015 r. osiągnęły 57% i były o ponad 10% niższe od wartości referencyjnej, która wyniosła 67,7%. W sołectwie brakuje także organizacji pozarządowych. Poziom wskaźnika wynoszący 0,17 jest o połowę niższy od wartości referencyjnej. W zakresie zjawisk przestrzenno-funkcjonalnych niepokojąca jest liczba interwencji OSP w przeliczeniu na 100 osób wynosząca 1,29. Jest to jedna z najwyższych wartości w Gminie i dwukrotnie wyższa niż średnia dla Gminy. Drugim problemem jest słaby stan techniczny infrastruktury drogowej. Długość dróg o złym stanie technicznym stanowi 73,68% łącznej długości dróg. Z kolei w zakresie zjawisk technicznych uwagi wymaga liczba planów zagospodarowania przestrzennego. Wynosi ona 0,1 na km², co oznacza, że jest ponad czterokrotnie niższa niż średnia w gminie wynosząca 0,44.

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Rzeczpospolita
Polska

PODKARPACIE

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Mapa 4. Graficzna prezentacja obszaru rewitalizacji w sołectwie Gwoździec

Źródło: Opracowanie własne

Obszar rewitalizacji wyznaczony w sołectwie Gwoździec

Obszar ten jest zlokalizowany w najbardziej na południe wysuniętym krańcu gminy Bojanów. Obejmuje swoim zasięgiem 837 ha, co stanowi 4,67% Gminy Bojanów. Liczba mieszkańców obszaru nr 2 wynosi 626, co stanowi 8,55% mieszkańców Gminy Bojanów.

Pod względem funkcjonalnym obszar pełni następujące funkcje:

- Społeczną - Publiczna Szkoła Podstawowa w Gwoźdźcu, Filia Gminnej Biblioteki Publicznej, Dom Kultury w Gwoźdźcu oraz świetlica wiejska
- Religijną – kościół parafialny p. w. Św. Michała Archanioła
- Mieszkaniową.

Gwoździec jest kolejnym sołectwem wytypowanym, jako wymagający rewitalizacji ze względu na liczne problemy. Jednym z aspektów problematycznych w Gwoźdźcu w zakresie zjawisk społecznych jest saldo migracji. Co prawda jest ono dodatnie, wynoszące 0,97, ale niższe od średniej dla Gminy o ponad 0,3. Niekorzystnym zjawiskiem jest również znaczny udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych. Poziom wskaźnika wynosi 67,74% i wyraźnie przekracza wartość referencyjną wynoszącą 61,5%. Jest to zarazem jeden z najwyższych poziomów w gminie. Sytuacja rynku pracy i przedsiębiorczości w Gwoźdźcu jest niejednoznaczna. Z jednej strony udział osób bezrobotnych w ogólnej liczbie ludności jest stosunkowo niski. Wynosi on 7,51% przy średniej dla Gminy 7,95%. Z drugiej strony występuje niski poziom wskaźników związanych z przedsiębiorczością. Wskaźnik liczby zarejestrowanych przedsiębiorstw na 100 osób wynosi 1,46 i jest przeszło czterokrotnie niższy od wartości referencyjnej, a wskaźnik nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych wynosi 0,16 przy średniej dla Gminy 0,24. Kombinacja stosunkowo niskiego bezrobocia przy słabym poziomie rozwoju rynku pracy i przedsiębiorczości może świadczyć o tym, że po pierwsze ludzie młodzi wyjeżdżają z Gwoźdźca w poszukiwaniu perspektyw zawodowych, a po drugie o tym, że spora część osób utrzymuje się ze świadczeń pomocy społecznej. Potwierdzeniem wydaje się być wskaźnik udziału osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności, który jest wysoki, osiągający poziom 9,9 przy wartości referencyjnej 6,1. Zjawisko masowego wyjeżdżania ludzi młodych potwierdza wskaźnik liczby wydanych pozwoleń na budowę w przeliczeniu na 100 osób. Wynosi on 0,16, a wartość średnia dla Gminy wynosi 2,43. Różnica jest, więc ogromna i świadczy o małej atrakcyjności bytowej sołectwa, dlatego też ludzie młodzi wyjeżdżają, nie chcąc tutaj zakładać rodzin i osiedlać się. W zakresie zjawisk środowiskowych niepokojącym jest fakt, iż w Gwoźdźcu znajduje się 13,74 budynku z azbestem na km². Jest to wartość przeszło dwukrotnie przekraczająca średnią dla Gminy, wynoszącą 6,18 budynku z azbestem na km² i drugi najwyższy w Gminie po sołectwie Cisów Las, która również należy do obszaru objętego rewitalizacją.

W zakresie zjawisk przestrzenno-funkcjonalnych rozbudowy wymaga infrastruktura techniczna. Odsetek osób korzystających z sieci wodociągowej wynosi 75,65%, czyli jest nieco niższy od średniej w Gminie wynoszącej 81,7%, natomiast sieci kanalizacyjnej w Gwoźdźcu nie ma w ogóle, co jest już sytuacją kryzysową. Podobnie jak w innych sołectwach objętych obszarem rewitalizacji duży udział (71,36%) w całkowitej długości dróg stanowią drogi o złym stanie technicznym i słabej infrastrukturze około drogowej, co jest uciążliwe dla mieszkańców. W zakresie zjawisk technicznych poprawy wymaga liczba planów zagospodarowania na km² wynosząca 0,24 i będąca prawie o połowę niższa niż gminna średnia wynosząca 0,44. Niekorzystną sytuacją jest również brak zabytków na terenie sołectwa.

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

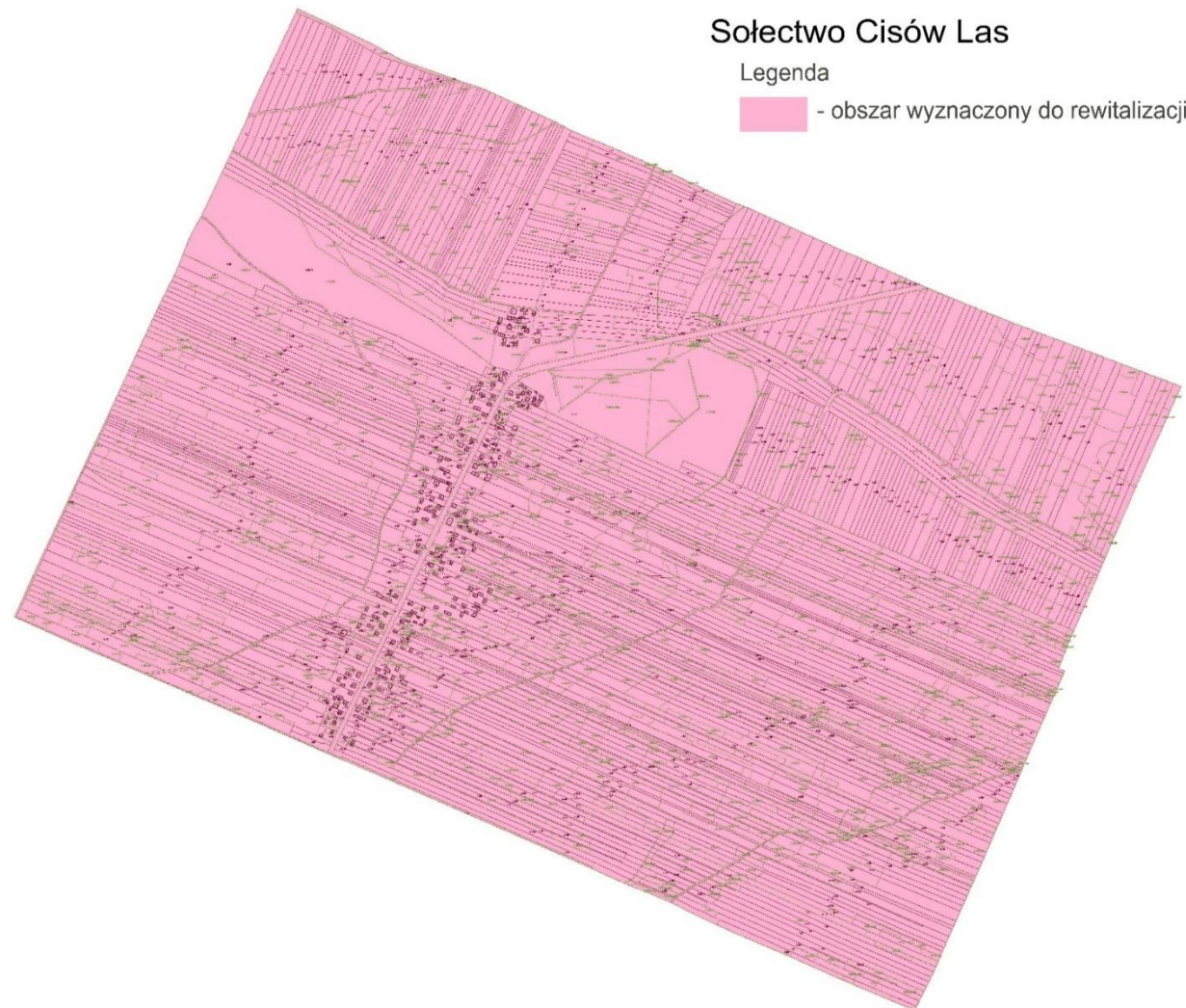
Rzeczpospolita
Polska

PODKARPACIE

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Mapa 5. Graficzna prezentacja obszaru rewitalizacji w sołectwie Cisów Las

Źródło: Opracowanie własne

Obszar rewitalizacji wyznaczony w sołectwie Cisów Las

Obszar ten jest zlokalizowany jest w południowej części Gminy Bojanów obejmuje swoim zasięgiem 480 ha, co stanowi 2,68% Gminy Bojanów. Liczba mieszkańców obszaru nr 3 wynosi 235, co stanowi 3,20% mieszkańców Gminy Bojanów.

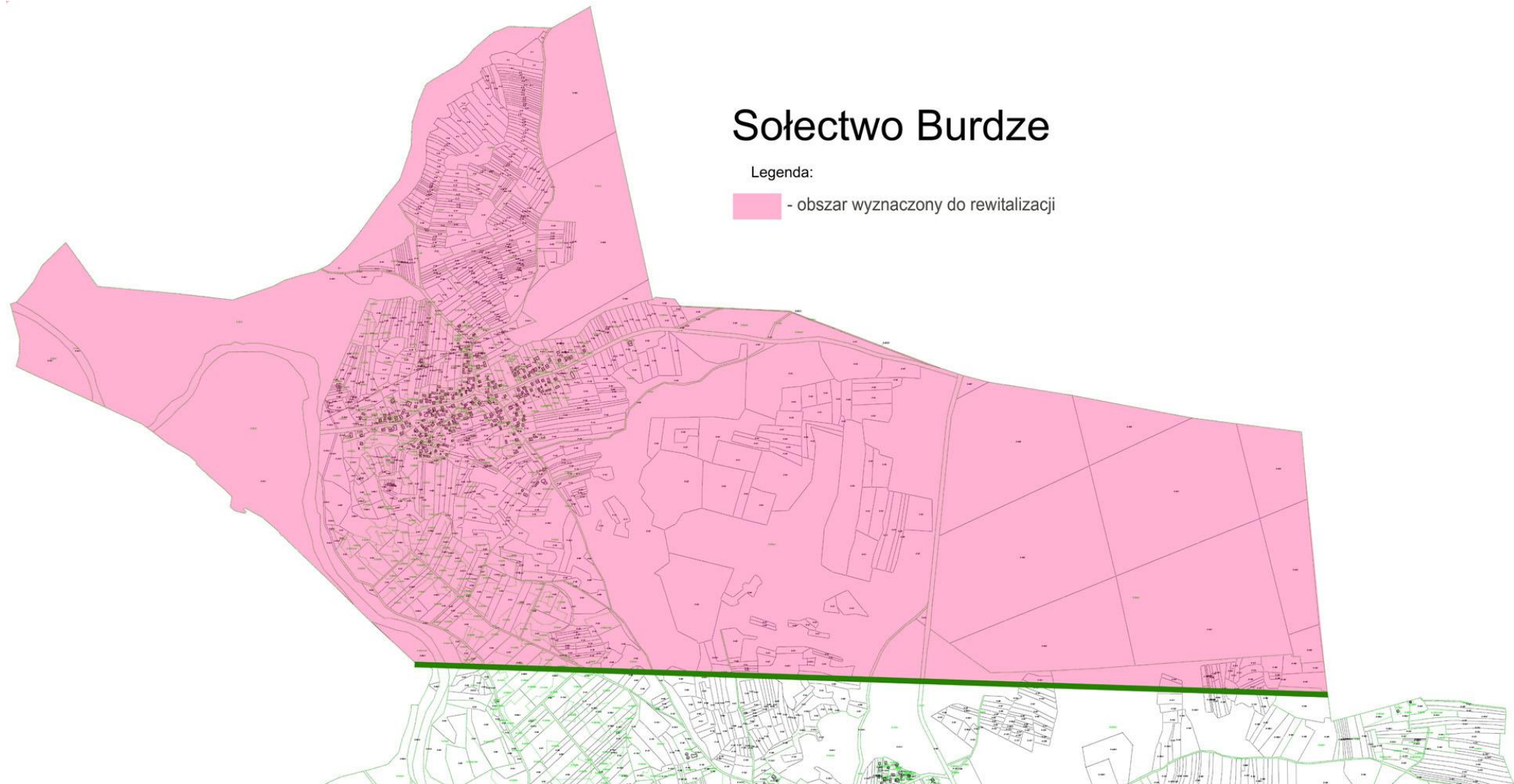
Pod względem funkcjonalnym obszar pełni następujące funkcje:

- Społeczną – świetlica wiejska
- Religijną - kościół parafialny p. w. Św. Michała Archanioła
- Mieszkaniową.

Kolejnym sołectwem, w którym zidentyfikowano szereg problemów w zakresie zjawisk społecznych, technicznych, środowiskowych i innych jest Cisów Las. Największym problemem sołectwa jest ujemne saldo migracji na pobyt stały. Wynosi ono -0,44 przy średniej dla Gminy. Jest to jedyna miejscowość w Gminie Bojanów, w której odnotowano ujemne saldo migracji. Wiąże się z tym starzenie się społeczeństwa w sołectwie. Podobnie jak powyżej w sołectwie Cisów Las osoby w wieku poprodukcyjnym stanowią największą część społeczeństwa spośród wszystkich sołectw w Gminie. Ta grupa stanowi aż 35,6% ogółu ludności sołectwa. Podobnie jak we wcześniejszych przypadkach wiąże się to z dużą skalą wyjazdów ludzi młodych do regionów bardziej perspektywicznych pod względem warunków życia i pracy. Paradoksalnie niski poziom bezrobocia wynoszący 6,71% przy średniej dla Gminy 7,95% potwierdza masowość wyjazdów, co jest mechanizmem ograniczającym bezrobocie, ale nie jest to mechanizm korzystny. Sytuację poprawia korzystny wskaźnik liczby nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych wynoszących 0,44 na 100 osób przy średniej dla Gminy 0,24. Wśród osób bezrobotnych największą grupę stanowią długotrwale bezrobotni. Jest ich, 70% co jest najwyższym wynikiem w Gminie, znacznie wyższym od wartości referencyjnej wynoszącej 61,5%. Kolejnym czynnikiem wymagającym uwagi jest liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób. Wynosi on 13,22 i jest drugim najwyższym wynikiem w Gminie, przewyższając jednocześnie wartość referencyjną przeszło dwukrotnie. W zakresie zjawisk środowiskowych niekorzystnym czynnikiem jest liczba 14,38 budynku z azbestem na km², co jest wynikiem najwyższym w całej Gminie i przeszło dwukrotnie wyższym od gminnej średniej wynoszącej 6,18 budynku z azbestem na km². Podobnie jak w innych sołectwach objętych obszarem rewitalizacji również w Cisów Las ma miejsce sytuacja kryzysowa w zakresie zjawisk przestrzenno-funkcjonalnych pod względem wyposażenia w infrastrukturę techniczną. Sołectwo nie jest wyposażone w sieć kanalizacyjną. Również bardzo niekorzystna sytuacja występuje w przypadku, jakości infrastruktury drogowej. Odsetek dróg o złym stanie technicznym wynosi 86,67%. Jest to wynik najwyższy na obszarze rewitalizacji, a także w całej Gminie. Oznacza to, iż jedynie niespełna 14% dróg charakteryzuje się dobrym stanem technicznym. W zakresie zjawisk technicznych niekorzystnie kształtuje się mała liczba wydanych pozwoleń na budowę. Wynosi 0,88 na 100 mieszkańców i jest trzykrotnie niższą od średniej dla Gminy wynoszącej 2,41. Wynika to również z masowych wyjazdów mieszkańców do innych regionów. Stałym problemem sołectw wchodzących w obszar rewitalizacji jest niski wskaźnik liczby planów zagospodarowania przestrzennego. W Cisowie Las wartość ta wynosi 0,21 planu na km² przy przeciętnej dla gminy 0,44. W sołectwie Cisów Las nie ma obiektów wpisanych do rejestru zabytków.

Mapa 6. Graficzna prezentacja obszaru rewitalizacji w sołectwie Burdze

Źródło: Opracowanie własne

Obszar rewitalizacji wyznaczony w sołectwie Burdze

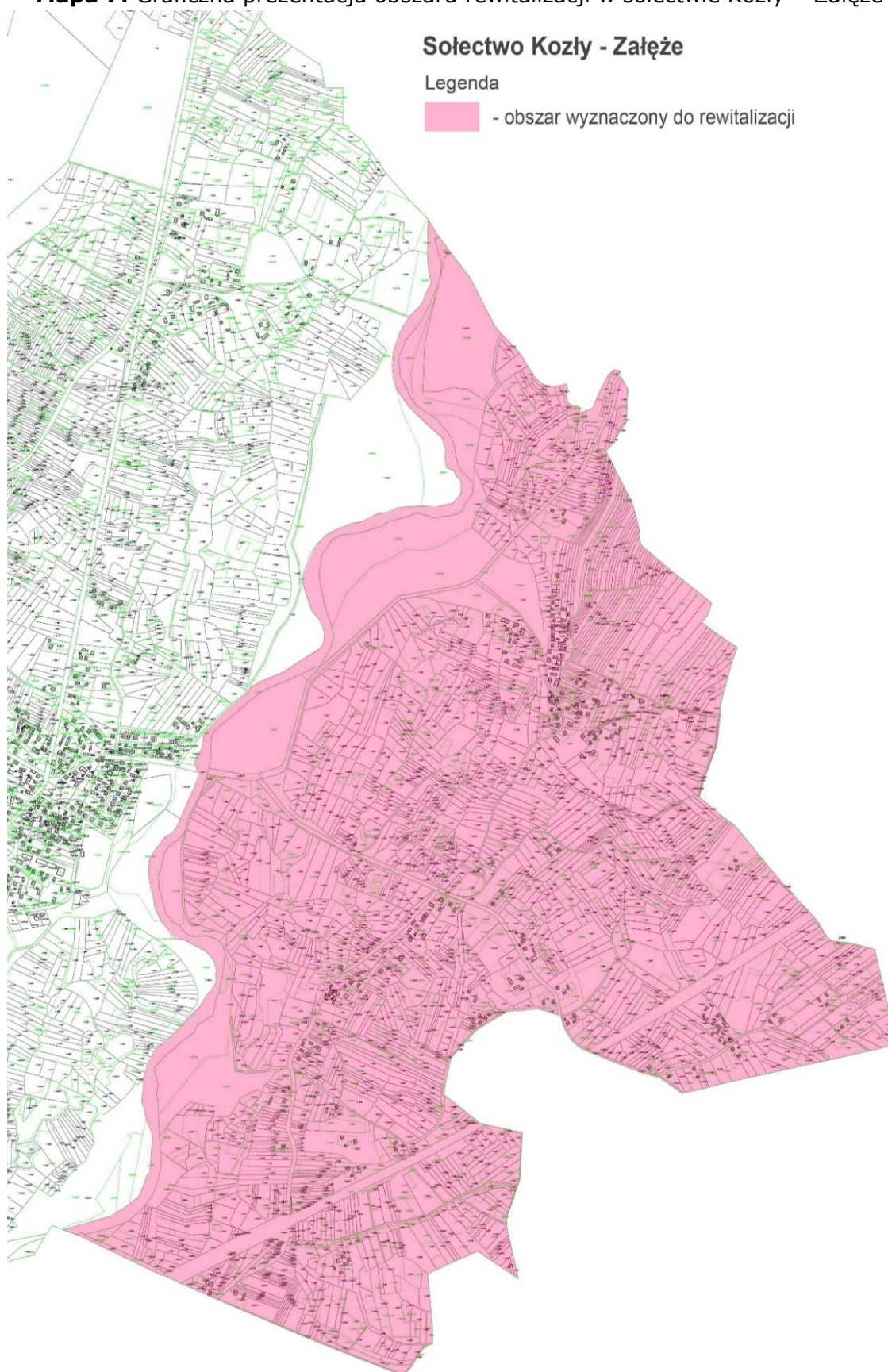
Obszar ten jest zlokalizowany w północnej części gminy Bojanów. Obejmuje swoim zasięgiem 410 ha, co stanowi 2,29% Gminy Bojanów. Liczba mieszkańców obszaru wynosi 314, co stanowi 4,30% mieszkańców Gminy Bojanów.

Pod względem funkcjonalnym obszar pełni następujące funkcje:

- Społeczną - Publiczna Szkoła Podstawowej w Przyszowie oraz Ochotnicza Straż Pożarna Przyszów – Burdze i Filia Gminnego Ośrodka Kultury
- Religijną - Kaplica w miejscowości Przyszów Zapuście
- Mieszkaniową.

Burdze są sołectwem o wielu problemach ograniczających atrakcyjność, jako miejsca zamieszkania oraz perspektywy na rynku pracy. Stąd saldo migracji, choć dodatnie wynoszące 0,97, to jednak jest niższe niż średnia dla Gminy. Powoduje to starzenie się społeczeństwa w sołectwie, co pokazuje udział osób w wieku poprodukcyjnym w liczbie ludności w wieku produkcyjnym. Wynosi on 24,4% i jest wyższy od wartości średniej wynoszącej 22,8%. Wynik ten należy do najwyższych w Gminie. Należy zauważyć, iż wszystkie najwyższe wyniki tego wskaźnika odnotowano w sołectwach objętych obszarem rewitalizacji. Również przyrost naturalny nie napawa optymizmem. Wynosi on 0, a więc jest niższy niż wartość referencyjna. Niekorzystna jest także sytuacja, jeśli chodzi o możliwość znalezienia pracy czy przedsiębiorczość mieszkańców. Odnotowuje się stosunkowo wysokie bezrobocie na poziomie 10,41%, co jest wynikiem o 2,5% wyższym od wartości średniej. Jest to także jeden z najwyższych wyników w Gminie. Wynika to m.in. z faktu słabej przedsiębiorczości mieszkańców. W 2014 r. nie założono żadnego podmiotu gospodarczego, a wskaźnik liczby przedsiębiorstw już figurujących w rejestrze REGON wynosił 0,97, czyli był przeszło pięciokrotnie niższy od wartości referencyjnej wynoszącej 7,6. Z kolei udział długotrwale bezrobotnych w ogóle bezrobotnych wynosi 65,22%, a więc jest wyższy niż wartość referencyjna wynosząca 61,5%, co przy stosunkowo wysokim bezrobociu jest sytuacją tym bardziej niekorzystną. W sołectwie odnotowano także stosunkowo wysoki odsetek osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej wynoszący 10,32 w przeliczeniu na 100 osób. Jest to trzeci najwyższy wynik w Gminie wyższy od wartości referencyjnej o ponad 4%. Kolejnym niekorzystnym zjawiskiem jest odsetek osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności. Wskaźnik ten wynosi 1,61 w przeliczeniu na 100 osób i jest o 0,7 wyższy od średniej dla Gminy wynoszącej 0,92. Jest zarazem jednym z najwyższych wskaźników w Gminie. Poprawy wymaga poziom kształcenia na poziomie podstawowym, czego dowodem są wyniki egzaminów 6-klasistów. Kształtują się one na poziomie 57,8% czyli niemal dokładnie 10% poniżej wartości referencyjnej (67,7%). W zakresie zjawisk przestrzenno-funkcjonalnych zdecydowanych działań wymaga stworzenie sieci kanalizacyjnej, której w Burdzach nie ma. Podobnie jest w przypadku infrastruktury drogowej. Niemal 80% dróg są to drogi o złym stanie technicznym. Oznacza to, że tylko, co piąty kilometr dróg w sołectwie charakteryzuje się dobrą, jakością nawierzchni jak i infrastruktury. Niską atrakcyjność sołectwa pokazują wskaźniki z zakresu zjawisk technicznych. W Burdzach nie wydano ani jednego pozwolenia na budowę. Nie było także obiektów wpisanych do rejestru zabytków. Sytuacja wymaga poprawy przede wszystkim, jeśli chodzi o liczbę wydawanych pozwoleń na budowę, a właściwie w zachęceniu mieszkańców o ubieganie się o nie oraz stworzeniu warunków do osiedlania się.

Mapa 7. Graficzna prezentacja obszaru rewitalizacji w sołectwie Kozły – Załęże

Źródło: Opracowanie własne

Obszar rewitalizacji wyznaczony w sołectwie Kozły-Załęże

Obszar ten jest zlokalizowany w centrum Gminy Bojanów obejmuje swoim zasięgiem 310 ha, co stanowi 1,73% Gminy Bojanów. Liczba mieszkańców obszaru nr 5 wynosi 308, co stanowi 4,20% mieszkańców Gminy Bojanów.

Pod względem funkcjonalnym obszar pełni następujące funkcje:

- Społeczną - Filia Gminnego Domu Kultury w Bojanowie i Filia Gminnej Biblioteki Publicznej w Bojanowie
- Religijną - Kościół parafialny p. w. Św. Jana Gwalberta i św. Tekli
- mieszkaniową.

W zakresie zjawisk społecznych największymi problemami sołectwa Kozły – Załęże są silnie ujemny przyrost naturalny i bardzo duży odsetek osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Przyrost naturalny wynosi -0,66. Jest to wynik o 0,7 niższy od wartości referencyjnej i najniższy w Gminie. Saldo migracji w przeliczeniu na 100 osób również nie kształtuje się korzystnie. Wynosi 0 przy średniej 1,31, czyli jest znacznie niższe niż przeciętnie w Gminie. Niska atrakcyjność bytowa przekłada się również na brak chęci młodych ludzi do pozostawania i osiedlania się w sołectwie. Obrazuje to wskaźnik liczby wydanych pozwoleń na budowę na 100 osób wynoszący 0. Oznacza to, że w 2014 r. nie wydano żadnego pozwolenia na budowę. To z kolei powoduje starzenie się społeczeństwa Kozłów – Załęża. Udział osób w wieku poprodukcyjnym stanowią 26,3% ogółu ludności w wieku produkcyjnym. Jest to drugi najwyższy odsetek w Gminie, wyższy od średniej dla gminy o 3,5%. Drugim bardzo niekorzystnym zjawiskiem jest liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. W Kozłach – Załężu wynosi ona 21,59 w przeliczeniu na 100 osób, co oznacza, że jest prawie cztery razy wyższa niż średnia w Gminie. Znacznie odstaje od wyników osiągniętych przez inne sołectwie w Gminie, przewyższając drugi najwyższy wynik niemal dwukrotnie. Nie dziwi więc fakt, iż również liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności jest wysoka. Wskaźnik wynosi 1,66 w przeliczeniu na 100 osób i jest znacznie wyższy od średniej wynoszącej 0,92. Kolejnym problemem jest bezrobocie w sołectwie. Wynosi ono 10,61% i należy do wyższych w Gminie. Wartość średnią dla Gminy przewyższa prawie o 3%. Również udział liczby osób długotrwale bezrobotnych w liczbie bezrobotnych ogółem jest wysoki. Wynosi 68,67% przy wartości referencyjnej wynoszącej 61,5%. W 2013 roku na terenie sołectwa nie powstała żadna organizacja pozarządowa, co świadczy o małej aktywności ludności Kozłów – Załęża. Nauczanie na poziomie podstawowym, podobnie jak w wielu innych sołectwach Gminy Bojanów, odbiega od poziomu wojewódzkiego. Wyniki egzaminów 6-klasistów w 2015 r. kształtowały się na poziomie 57% przy wartości referencyjnej 67,7%. Pod względem liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na terenie sołectwa sytuacja wygląda nie najlepiej. Wskaźnik 1,33 podmiotu w przeliczeniu na 100 osób. Jest on więc niższy od średniej przeszło czterokrotnie (średnia dla Gminy wynosi 7,6). Sołectwo jest wysoko zadłużone. Wskaźnik wynosi 1,33 tys. zł na 100 mieszkańców, gdzie średnia dla Gminy wynosi 0,4 tys. zł na 100 osób. Słabo rozwinięta jest infrastruktura techniczna na terenie sołectwa, a zwłaszcza sieć kanalizacyjna. Dostęp do niej ma tylko 33,89% ludności podczas gdy wartość referencyjna jest dwukrotnie wyższa i wynosi 68,7%. Znacznie od średniej odbiega też jakość infrastruktury drogowej. Średni odsetek dróg o złym stanie technicznym w Gminie wynosi 57,59%. W Kozłach-Załężu odsetek ten jest o 16% wyższy i wynosi 73,65%. Kolejny przejaw niskiej atrakcyjności sołectwa ujawnia się w liczbie zabytków na km². Kozły – Załęże nie posiadają żadnych obiektów wpisanych do rejestru zabytków.

Przeprowadzona diagnoza uwarunkowań społecznych, gospodarczych, środowiskowych, technicznych i przestrzenno – funkcjonalnych Gminy Bojanów z rozdziału nr IV, wyniki badań ankietowych mieszkańców oraz spotkań warsztatowych z interesariuszami programu rewitalizacji wskazują na następujące zagrożenia i potencjały obszaru:

Tabela 25. Wykaz zdiagnozowanych zagrożeń i potencjałów na obszarach rewitalizowanych

Kluczowe zjawiska	Zagrożenia	Potencjały
Społeczne	1. Wysoki poziom bezrobocia, 2. Wysoki odsetek osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, 3. Niskie wyniki egzaminów szkolnych 4. Zubożenie społeczeństwa 5. Zagrożenie alkoholizmem i narkomanią 6. Emigracja młodych i dobrze wykształconych osób	1. Mediana wieku wynosząca poniżej 38 lat, 2. Relatywnie niskie saldo migracji
Pozostałe (w tym, gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno – funkcjonalne)	1. Brak urządzeń komunalnych gospodarki kanalizacyjnej (sieci i oczyszczalni ścieków), 2. Niedostateczne wykorzystanie potencjału turystycznego, 3. Niska przedsiębiorczość mieszkańców, 4. Brak lub zbyt mała liczba połączeń komunikacyjnych, 5. Słabo rozwinięty sektor usług, 6. Brak miejsc integrujących starszych mieszkańców Gminy, 7. Pogorszający się stan dróg i niska jakość infrastruktury drogowej	1. Dobra dostępność komunikacyjna, 2. Położenie geograficzne atrakcyjne tereny, 3. Duże zalesienie, 4. Naturalne środowisko, 5. Czyste powietrze, 6. Podstawowa infrastruktura techniczna – wodociąg, gaz ziemny, elektryczność, sieci komórkowe, 7. Zorganizowana gospodarka odpadami 7. Turystyczna trasa rowerowa biegnąca przez obszar wyznaczony do rewitalizacji, 8. Niskie zadłużenie podatkowe mieszkańców, 9. Tereny pod zabudowę mieszkaniową i przemysłową

Źródło: Opracowanie własne

Mając na uwadze zarówno występowanie różnorodnych zjawisk i zagrożeń kryzysowych na obszarze rewitalizacji uwzględniając wewnętrzny potencjał tego obszaru i

jego znaczenie dla rozwoju społeczno-gospodarczego całej Gminy, zdiagnozowane i uwzględnione zostały następujące potrzeby w zakresie rewitalizacji:

1. Ograniczenie skali występowania problemów społecznych (w szczególności przeciwdziałanie zjawiskom oraz procesom wykluczenia i marginalizacji społecznej, wyrównywanie szans i dostępności do usług grupom defaworyzowanym, wzmocnienie więzi i integracji społecznej) w szczególności przez:
 - stworzenie nowych miejsc pracy,
 - podniesienie aktywności przedsiębiorczej i zawodowej mieszkańców,
 - aktywizacji gospodarczej obszaru i jego mieszkańców,
 - wyrównywanie szans i dostępności do usług grupom defaworyzowanym,
 - podniesienie poziomu wyników w nauce dzieci i młodzieży,
 - zwiększanie oferty zajęć edukacyjnych i sportowych dla dzieci i młodzieży,
 - nauka dzieci i młodzieży pełnego uczestnictwa w życiu gospodarczym, politycznym i kulturalnym,
 - wzmocnienie więzi i integracji społecznej,
 - wzmocnieniu tożsamości lokalnej i integracji społecznej mieszkańców,
2. Adaptacja i przystosowanie do pełnienia nowych funkcji społecznych oraz gospodarczych istniejących obiektów publicznych służących zaspokajaniu różnych potrzeb mieszkańców a szczególności związanych z przeciwdziałaniem wykluczeniu społecznemu,
3. Poprawa istniejącego stanu infrastruktury technicznej,
4. Poprawa stanu zagospodarowania i jakości (w tym estetyki) istniejących przestrzeni publicznych służących zaspokajaniu różnych potrzeb mieszkańców.

7.1 Pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji

Po wyznaczeniu obszarów zdegradowanych i obszaru rewitalizacji dokonano pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji. Jej głównym celem było zidentyfikowanie problemów społecznych występujących na wyznaczonych obszarach. Problemami towarzyszącymi były problemy gospodarcze (np. niska liczba przedsiębiorstw) oraz techniczne (np. zły stan obiektów publicznych).

Wyniki pogłębionej diagnozy umożliwiły sformułowanie kierunków i celów rewitalizacji, a także przedsięwzięć rewitalizacyjnych prowadzących do osiągnięcia zakładanych efektów.

Do opracowania pogłębionej analizy posłużyły dane statystyczne oraz badania jakościowe, w tym:

- badania ankietowe, które dotyczyły zagadnień społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych i środowiskowych.

Przeprowadzenie szczegółowej analizy potwierdziło, iż obszar rewitalizacji został wytypowany właściwie. Respondenci zgodzili się, że zdiagnozowane obszary kryzysowe i obszar rewitalizacji mają istotne znaczenie dla rozwoju Gminy Bojanów, a zarazem są obszarami o największej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych i gospodarczych. Obszar rewitalizacji został zdiagnozowany jako objęty w całości koncentracją powiązanych ze sobą problemów bezrobocia, ubóstwa, niskiego poziomu kształcenia co może być powodem do wykluczenia społecznego. Ponadto na tych obszarach występuje również duże natężenie problemów związanych z małą przedsiębiorczością, zagospodarowaniem przestrzennym oraz infrastrukturą użyteczności publicznej.

Jako uzasadnienie opinii mieszkańców poproszono ich o wskazanie głównych i najbardziej dotkliwych problemów do rozwiązania w procesie rewitalizacji, dotyczących

sfery społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, środowiskowej oraz technicznej.

Najwięcej problemów w sferze społecznej ankietowani wskazali w sołectwach Stany (78,57%), Burdze (71,43%).

Ankietowani podczas wyboru z listy dostępnych problemów, jako główne i najczęściej występujące wskazali problemy związane z uzależnieniami (55,17%), bezrobociem (41,38%), ubóstwem (22,41%) oraz niską przedsiębiorczością mieszkańców (31,03%), a co w dalszej perspektywie prowadzić może do wykluczenia społecznego. Te zjawiska sygnalizują zagrożenie pogłębiania się degradacji obszaru.

Wśród pozostałych zjawisk kryzysowych najczęściej padały odpowiedzi w postaci:

- niewykorzystanego potencjału turystycznego Gminy (24,14%),
- słabej samoorganizacji społecznej i współpracy pomiędzy mieszkańcami a władzami publicznymi (27,59%),
- niskiej dostępności do infrastruktury społecznej m.in. obiektów kulturalnych, sportowych, placówek edukacyjnych,
- braku rozwiązań technicznych w zakresie energooszczędności w obiektach budowlanych (24,41%).

Reasumując pogłębiona diagnoza obszaru wyznaczonego do rewitalizacji pozwoliła na wyznaczenie kluczowych zjawisk kryzysowych. Analizując poszczególne sfery można wyróżnić następujące zjawiska kryzysowe występujące na obszarze rewitalizacyjnym tj.:

Zjawiska kryzysowe społeczne:

- wysoka liczba osób długotrwale bezrobotnych,
- wysoka liczba osób korzystających z pomocy społecznej,
- niski poziom wyników egzaminów 6 - klasistów

Zjawiska kryzysowe gospodarcze:

- niskiej liczby funkcjonujących przedsiębiorstw,

Głównymi odbiorcami działań rewitalizacyjnych będą grupy społeczne w szczególności narażone na wykluczenie społeczne tj. min:

- dzieci i młodzież,
- osoby bezrobotne,
- osoby zagrożone ubóstwem,
- seniorzy,
- osoby zagrożone patologiami,

Przeprowadzona analiza w połączeniu z wynikami badań ankietowych mieszkańców Gminy Bojanów wskazuje na następujące potrzeby sołectw objętych obszarem rewitalizacji:

1. ograniczenie skali występowania problemów społecznych (w szczególności przeciwdziałanie zjawiskom oraz procesom wykluczenia i marginalizacji społecznej, wyrównywanie szans i dostępności do usług grupom defaworyzowanym, wzmocnienie więzi i integracji społecznej) w szczególności przez:

- stworzenie nowych miejsc pracy,
- podniesienie aktywności przedsiębiorczej i zawodowej mieszkańców,
- aktywizacji gospodarczej obszaru i jego mieszkańców,
- wyrównywanie szans i dostępności do usług grupom defaworyzowanym,
- podniesienie poziomu wyników w nauce dzieci i młodzieży
- zwiększanie oferty zajęć edukacyjnych i sportowych dla dzieci i młodzieży,
- nauka mieszkańców pełnego uczestnictwa w życiu gospodarczym, politycznym i kulturalnym,

- stworzenie oferty dotyczącej spędzenia wolnego czasu w szczególności dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
 - wzmocnienie więzi i integracji społecznej,
2. adaptacja i przystosowanie do pełnienia nowych funkcji istniejących obiektów publicznych służących zaspokajaniu różnych potrzeb mieszkańców a szczególności związanych z przeciwdziałaniem wykluczeniu społecznemu,
 3. poprawa istniejącego stanu infrastruktury technicznej,
 5. poprawa stanu zagospodarowania i jakości (w tym estetyki) istniejących przestrzeni publicznych służących zaspokajaniu różnych potrzeb mieszkańców.

Wybrane na podstawie stwierdzonych potrzeb kierunki działań rewitalizacyjnych oraz przedsięwzięcia, stanowią kluczowy element w procesie rewitalizacji. Przedsięwzięcia te wynikają z przeprowadzonej diagnozy, badań ankietowych oraz są istotne z punktu rozwoju Gminy. Są to przedsięwzięcia:

- organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży,
- organizacja kompleksowych usług w oparciu o ścieżkę reintegracji dla osób wykluczonych społecznie
- organizowanie usług szkoleniowo – doradczych zakresu aktywnego poszukiwania pracy osobom bezrobotnym a szczególności osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym
- organizacja usług szkoleniowo – doradczych a także finansowych dla osób chcących otworzyć własną działalność gospodarczą
- organizowanie zajęć dla seniorów.

Wśród działań rewitalizacyjnych zaproponowanych przez mieszkańców (opis w rozdziale 3) uwzględniono następujące propozycje przedsięwzięć:

- podniesienia poziomu edukacji np. program zajęć pozaszkolnych, przystosowanie szkół (18,47%),
- przedsięwzięcia w zakresie przestrzeni wspólnych i rekreacyjnych np. remont obiektów sportowych – budowa obiektu sportowego (13,66%),
- aktywizację grup wykluczonych np. szkolenia i warsztaty dla osób wykluczonych społecznie(11,65%),
- rewitalizacja przestrzeni publicznej np. odbudowa/przebudowa/remont domów kultury, bibliotek, zagospodarowanie nieużywanych budynków (10,04%),

W wyniku rewitalizacji mieszkańcy oczekują również remontu i przebudowy szkoły podstawowej w Gwoźdźcu, powstania klubu seniora.

Przedsięwzięcia zaproponowane przez mieszkańców stanowią wysoki procent założonych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Bojanów.

8. Założenia programu rewitalizacji

8.1. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Głównym efektem działań rewitalizacyjnych założonych w Programie Rewitalizacji Gminy Bojanów jest ograniczenie negatywnych zjawisk kryzysowych w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno - funkcjonalnej oraz technicznej poprzez wzmocnienie potencjału wytypowanych obszarów rewitalizacji w celu harmonijnego i zrównoważonego rozwoju całej Gminy. W efekcie wdrożenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gmina Bojanów stanie się obszarem stwarzającym optymalne warunki życia dla swoich mieszkańców, a także warunki do rozwoju gospodarczego obszaru.

Wizja wyprowadzania obszarów zdegradowanych i rewitalizacyjnych Gminy Bojanów ze stanu kryzysowego stanowi projekcję, opis pożądanego stanu rzeczywistości lokalnej w perspektywie 2023 roku. Określa ona stan docelowy, do którego dążyć będzie przede wszystkim szeroka grupa interesariuszy Lokalnego Programu Rewitalizacji, tj. władze samorządowe oraz ich partnerzy (lokalni oraz ponadlokalni, organizacje pozarządowe, GOPS,), wykorzystując przy tym możliwości płynące z mocnych stron i szans pojawiających się w otoczeniu. Wizja ukierunkowana jest prognostycznie, określa cel do osiągnięcia, którego zmierza Gmina Bojanów. Cel ten jest również zbieżny z innymi dokumentami strategicznymi, do jakiego zmierza Gmina Bojanów.

Wizja wyprowadzenia obszarów rewitalizacyjnych Gminy Bojanów ze stanu kryzysowego:

DO 2023 ROKU OBSZAR WYZNACZONY DO REWITALIZACJI W GMINIE BOJANÓW BĘDZIE MIEJSCEM ROZWINIĘTYM GOSPODARCZO, BEZPIECZNYM I ZAPEWNIAJĄCYM DOSTĘP DO NOWOCZESNEJ INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ. MIESZKAŃCY W SPOSÓB ŚWIADOMY I ZAANGAŻOWANY BĘDĄ UCZESTNICZYĆ W ŻYCIU SPOŁECZNYM W PEŁNI WYKORZYSTUJĄC POTENCJAŁ SPOŁECZNO – GOSPODARCZY OBSZARU.

WŁADZE LOKALNE POPRZEZ ORGANIZACJĘ LICZNYCH INICJATYWY OGRANICZAJĄ WYSTĘPOWANIE ZJAWISK WYKLUCZENIA SPOŁECZNEGO, BEZROBOCIA I UBÓSTWA. DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORGANIZOWANE SĄ DODATKOWE ZAJĘCIA, KTÓRE POZWALAJĄ NA ROZWÓJ ICH PASJI I UMIEJĘTNOŚCI BUDUJĄC TYM SAMYM KAPITAŁ LUDZKI NA KOLEJNE LATA.

Wyprowadzenie ze stanu kryzysowego obszaru wyznaczonego do rewitalizacji oraz osiągnięcie założonej wizji będzie możliwe dzięki zintegrowanym działaniom na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i gospodarki, w tym zwłaszcza:

- zmniejszeniu bezrobocia
- zmniejszenia zjawiska wykluczenia społecznego wśród mieszkańców,
- zapobieganiu wykluczeniu społecznemu
- aktywizacji gospodarczej i przedsiębiorczej obszaru i jego mieszkańców,
- wyrównywaniu szans i dostępności do usług grupom defaworyzowanym,
- poprawa dostępności dla osób niepełnosprawnych,
- stworzenie oferty dotyczącej spędzenia wolnego czasu w szczególności dla dzieci i młodzieży,
- wzmocnienie więzi i integracji społecznej,
- wzmocnieniu tożsamości lokalnej mieszkańców,
- rozwoju nowych oraz poprawa stanu zagospodarowania i jakości (w tym estetyki) istniejących przestrzeni publicznych służących zaspokajaniu różnych potrzeb mieszkańców, a także ich szerszej integracji i aktywizacji

8.2. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Tabela 26. Wykaz celów Lokalnego Programu Rewitalizacji

CEL GŁÓWNY PROGRAMU REWITALIZACJI		
Pobudzenie gospodarczo – społeczne obszarów zdegradowanych Gminy Bojanów poprzez kompleksowe projekty rewitalizujące		
CELE STRATEGICZNE PROGRAMU REWITALIZACJI		
I. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych na obszarze Gminy Bojanów poprzez zapewnienie wysokiej dostępności i odpowiedniego standardu infrastruktury służącej zaspokajaniu potrzeb mieszkańców	II. Redukcja negatywnych zjawisk społecznych na obszarach zdegradowanych Gminy Bojanów poprzez aktywizację społeczną i gospodarczą mieszkańców	III. Poprawa infrastruktury związanej z udogodnieniem życia mieszkańców z obszarów zdegradowanych
CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU REWITALIZACJI		
I.1 Wprowadzenie na obszary zdegradowane nowych funkcji dedykowanych społeczności lokalnej	II.1. Pobudzanie aktywności i przedsiębiorczości mieszkańców	III.1 Kształtowanie funkcjonalnej i bezpiecznej przestrzeni publicznej
I.2. Wykorzystanie istniejących zasobów do stworzenia oferty usług w ramach procesu rewitalizacyjnego odpowiadającej na potrzeby mieszkańców	II.2. Przeciwdziałanie procesom wykluczenia i marginalizacji społecznej	III.2. Zapewnienie dostępności i wysokiej jakości usług publicznych
I.3. Poprawa dostępności do usług dla społeczności lokalnych	II.3. Zwiększenie szans edukacyjnych młodych mieszkańców obszarów rewitalizowanych	III. 3. Tworzenie warunków dla dalszego rozwoju przestrzenno-funkcjonalnego obszarów zdegradowanych

Źródło: Opracowanie własne.

8.3. Karty podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Tabela 27. Karta podstawowego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 1

Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 1		
1.	Nazwa / tytuł	Organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży
2.	Podmiot zgłaszający i realizujący	Gmina Bojanów
3.	Czy przedsięwzięcie będzie realizowane w partnerstwie	tak
4.	Planowane źródło finansowania	DZIAŁANIE 9.2 RPO WP 2014-2020, Ministerstwo Sportu i Turystyki, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego Program Interreg CE, Środki celowe będące do dyspozycji Ministerstw, Pozostałe środki dotacyjne Budżet JST, Prywatne źródła finansowania np. środki stowarzyszeń,
5.	Miejsce realizacji	Burdze, Stany, Gwoździec, Cisów Las,
6.	Planowany termin realizacji	2020-2023
7.	Krótki opis i uzasadnienie potrzeby realizacji	W ramach przedsięwzięcia będą realizowane działania skierowane na kształtowaniu już w młodym wieku umiejętności i postaw przydatnych i ułatwiających funkcjonowanie na rynku pracy, a także stanowiących podstawę i kształtujących nawyk uczenia się przez całe życie. W zakresie kształcenia kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy realizowane będą zajęcia w zakresie porozumiewania się w językach obcych, kompetencji matematyczno-przyrodniczych, kompetencji informatycznych oraz właściwych postaw i umiejętności, tj. kreatywności, innowacyjności, umiejętności pracy zespołowej czy postaw przedsiębiorczych. Również w ramach tego działania będą organizowane zajęcia dodatkowe rozwijające uzdolnienia, kółka zainteresowań np. fotograficzne, muzyczne, teatralne, sportowe.
8.	Cele szczegółowe	II.2.Przeciwdziałanie procesom wykluczenia i marginalizacji społecznej II.3. Zwiększenie szans edukacyjnych młodych mieszkańców III.2. Zapewnienie dostępności i wysokiej jakości usług publicznych
9.	Zakres działań	Przeprowadzenie ankiet, przygotowanie projektu, pozyskanie dofinansowania
10.	Grupa odbiorców	Dzieci i młodzież

11.	Wskaźniki produktu, jednostki miary, wartości docelowe	Wskaźniki produktu: 1) Liczba zrealizowanych zajęć pozalekcyjnych -400 godz. Wskaźniki rezultatu: 1) Liczba uczniów objętych wsparciem w programie- 70 osób.
12.	Szacunkowy koszt realizacji projektu	150 000,00 PLN

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 28. Karta podstawowego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 2

Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 2		
1.	Nazwa / tytuł	Aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych w szczególności zagrożonych wykluczeniem społecznym
2.	Podmiot zgłaszający i realizujący	Gmina Bojanów
3.	Czy przedsięwzięcie będzie realizowane w partnerstwie	tak
4.	Planowane źródło finansowania	RPO WP 2014-2020 8.1 POWER 1.2.1 FIO Priorytet 2 Środki celowe będą ce do dyspozycji Ministerstw, Pozostałe środki dotacyjne Budżet JST Prywatne źródła finansowania, np. środki finansowe Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
5.	Miejsce realizacji	Burdze, Stany, Gwoździec, Cisów Las,
6.	Planowany termin realizacji	2020-2023
7.	Krótki opis i uzasadnienie potrzeby realizacji	Duże odsetek osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym na obszarach wyznaczonych do rewitalizacji wymaga kompleksowych działań wspierających integrację i aktywizację społeczną, edukacyjną i zawodową. Dlatego też zadania w ramach w/w projektu będą realizowane w oparciu o ścieżkę reintegracji którą będą tworzyć kompleksowe i zindywidualizowane formy wsparcia, mające na celu wyprowadzenie osób z ubóstwa lub wykluczenia społecznego. Celem realizacji w/w przedsięwzięcia jest nabycie lub wzmocnienie przez osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym kompetencji społecznych (min. zaradności, samodzielności i aktywności), dostosowanie kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy, wyposażanie w kompetencje oraz umiejętności pożądane na rynku pracy. W ramach działań umożliwiających powrót na rynek pracy będą prowadzone zajęcia podnoszące kluczowe kompetencje o charakterze zawodowym lub pozwalające zdobyć nowe kompetencje i

		umiejętności zawodowe, umożliwiające aktywizację zawodową.
8.	Cele szczegółowe	II.1. Pobudzanie aktywności zawodowej i przedsiębiorczości mieszkańców II.2. Przeciwdziałanie procesom wykluczenia i marginalizacji społecznej. III.2. Zapewnienie dostępności i wysokiej jakości usług publicznych.
9.	Zakres działań	Organizacja zadań w ramach ścieżki reintegracyjnej dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w tym osób niepełnosprawnych.
10.	Grupa odbiorców	Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym z obszarów objętych rewitalizacją
11.	Wskaźniki produktu, jednostki miary, wartości docelowe	Wskaźniki produktu: 1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie (os.): 30 Wskaźniki rezultatu: 1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, pracujących po opuszczeniu programu, (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek po opuszczeniu programu) (os.): 6
12.	Szacunkowy koszt realizacji projektu	50 000,00

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 29. Karta podstawowego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 3

Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 3		
1.	Nazwa / tytuł	Zwiększanie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych
2.	Podmiot zgłaszający i realizujący	Gmina Bojanów
3.	Czy przedsięwzięcie będzie realizowane w partnerstwie	tak
4.	Planowane źródło finansowania	RPO WP 2014-2020 7.1, POWER 1.2.1 FIO Priorytet 2 Środki celowe będące do dyspozycji Ministerstw, Pozostałe środki dotacyjne Budżet JST Prywatne źródła finansowania, np. środki Stowarzyszeń
5.	Miejsce realizacji	Burdze, Stany, Gwoździec, Cisów Las,
6.	Planowany termin realizacji	2020-2023
7.	Krótki opis i uzasadnienie potrzeby realizacji	Duże bezrobocie na obszarach wyznaczonych do rewitalizacji wymaga realizację działań wspierających aktywizację osób bezrobotnych w szczególności osób

		długotrwale bezrobotnych poprzez identyfikację potrzeb poprzez opracowanie Indywidualnego Planu Działania, organizację poradnictwa zawodowego, treningów aktywnego poszukiwania pracy, kursów zawodowych, staży zawodowych.
8.	Cele szczegółowe	II.1. Pobudzenie aktywności zawodowej i przedsiębiorczości mieszkańców II.2. Przeciwdziałanie procesom wykluczenia i marginalizacji społecznej III.2. Zapewnienie dostępności i wysokiej jakości usług publicznych
9.	Zakres działań	Realizacja kursów lub szkoleń dla osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych – np. kurs komputerowy, florystyczny, fryzjerski, doradztwo zawodowe, psycholog
10.	Grupa odbiorców	Osoby pozostające bez pracy i poszukujące pracy
11.	Wskaźniki produktu, jednostki miary, wartości docelowe	Wskaźniki produktu: 1. Liczba osób bezrobotnych w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie: (os.)60 2. Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie: (os.)20 Wskaźniki rezultatu: 1. Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu (os.): 80
12.	Szacunkowy koszt realizacji projektu	250 000,00

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 30. Karta podstawowego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 4

Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 4		
1.	Nazwa / tytuł	Zwiększenie aktywizacji gospodarczej osób pozostających bez pracy
2.	Podmiot zgłaszający i realizujący	Gmina Bojanów
3.	Czy przedsięwzięcie będzie realizowane w partnerstwie	tak
4.	Planowane źródło finansowania	RPO WP 2014-2020 7.3, POWER 1.2.1 Środki celowe będące do dyspozycji Ministerstw, Pozostałe środki dotacyjne Budżet JST Prywatne źródła finansowania, np. środki Stowarzyszeń
5.	Miejsce realizacji	Burdze, Stany, Gwoździec, Cisów Las
6.	Planowany termin realizacji	2020-2023
7.	Krótki opis i uzasadnienie potrzeby realizacji	Niska liczba funkcjonujących przedsiębiorstw a tym samym brak miejsc pracy czego konsekwencją jest wysoki odsetek osób bezrobotnych oraz osób korzystających z pomocy

		społecznej wymaga realizacji działań wspierających aktywizację gospodarczą osób szukających pracy. Główną inicjatywą zaplanowanego przedsięwzięcia jest udzielenie bezzwrotnego wsparcia finansowego na rozpoczęcie działalności gospodarczej (dotacje, wsparcie pomostowe, szkoleniowo - doradczej). Oprócz wsparcia finansowego uczestnicy otrzymają również wsparcie w postaci usług szkoleniowo - doradczych uwzględniających ich indywidualne potrzeby.
8.	Cele szczegółowe	II.1. Pobudzanie aktywności zawodowej i przedsiębiorczości mieszkańców II.2. Przeciwdziałanie procesom wykluczenia i marginalizacji społecznej III.2. Zapewnienie dostępności i wysokiej jakości usług publicznych
9.	Zakres działań	Realizacja zadań związanych z przyznaniem środków finansowych na rozpoczęcie i prowadzenie jednoosobowych działalności gospodarczych.
10.	Grupa odbiorców	Osoby pozostające bez pracy
11.	Wskaźniki produktu, jednostki miary, wartości docelowe	Wskaźniki produktu: 1. Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej (os.): 10 Wskaźniki rezultatu: 1. Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej (szt.): 10
12.	Szacunkowy koszt realizacji projektu	400 000,00

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 31. Karta podstawowego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 5

Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 5		
1.	Nazwa / tytuł	Rewitalizacja Gminy Bojanów skutecznym sposobem na rozwój Gminy
2.	Podmiot zgłaszający i realizujący	Gmina Bojanów
3.	Czy przedsięwzięcie będzie realizowane w partnerstwie	Nie
4.	Planowane źródło finansowania	RPO WP 2014-2020, Działanie 6.3 PROW 2014-2020, Typ operacji: 7.4.1, Pozostałe środki dotacyjne Budżet JST,
5.	Miejsce realizacji	Zadanie 1: Sołectwo Burdze, Zadanie 2: Sołectwo Gwoździec Zadanie 2: Sołectwo Stany,

		Zadanie 4: Sołectwo Cisów Las
6.	Planowany termin realizacji	2020-2023
7.	Krótki opis i uzasadnienie potrzeby realizacji	W ramach przedsięwzięcia zaplanowano następujące zadania: 1) Remont i zakup wyposażenia do Remizy OSP w sołectwie Burdze w celu nadania nowych funkcji: społecznej, gospodarczej, edukacyjnej, kulturalno – rekreacyjną. Realizacja inwestycji na działce 356 Burdze. Remiza OSP składa się z dwóch pomieszczeń tj. z sali oraz łazienki. Pomieszczenia są mocno zaniedbane i wymagają remontu min. szpachlowania, malowania ścian, ułożenia nowej podłogi, posadzek. Również zaplanowano tutaj prace związane z poprawą efektywności energetycznej m.in. poprzez instalację paneli fotowoltaicznych oraz prace związane z poprawą bezpieczeństwa publicznego m.in. poprzez instalację monitoringu. Powierzchnia użytkowa przeznaczona do remontu wynosi 84,21 m². Remontowane pomieszczenia będą dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Ogólnie budynek w którym znajduje się remiza jest w dobrym stanie technicznym. Jedynie remontu wymagają w/w pomieszczenia. Aby pomieszczenia mogły sprawować wyznaczone funkcję niezbędny jest również zakup wyposażania. W ramach wyposażania planowany jest zakup min. ławek, krzeseł, stolików, regałów. Potrzeba realizacji inwestycji jest odpowiedzią na potrzeby społeczne mieszkańców. W remontowanych pomieszczenia zaplanowano: • realizację czterech projektów społecznych finansowanych ze środków unijnych, • spotkania w ramach przedsięwzięcia Klub Seniora, • przestrzeń do prowadzenia drobnej działalności gospodarczej. Dodatkowo pomieszczenie będą wykorzystywane podczas organizacji spotkań wiejskich, imprez, spotkań integracyjnych, szkoleń, zajęć sportowych oraz zajęć dla dzieci. Należy również podkreślić, że w/w obiekt jest jedynym obiektem w sołectwie w którym będzie można prowadzić tego typu przedsięwzięcia stąd ważne jest aby ten budynek został odpowiednio przystosowany do nowych funkcji. 2) Rozbudowa Szkoły Podstawowej w sołectwie Gwoździec w celu nadania nowych funkcji: społecznej, kulturalnej, sportowo -rekreacyjnej. Realizacja inwestycji na działce 1172/2 Gwoździec. W ramach planowanego przedsięwzięcia jest dobudowa 370,02m² do obecnego budynku Szkoły Podstawowej. Obecnie powierzchnia szkoły wynosi 293,59 m², natomiast powierzchnia po dobudowaniu dodatkowych pomieszczeń będzie wynosić 663,61m². Dobudowanych zostanie 5 pomieszczeń/sal, korytarz oraz dwie łazienki. Dobudowane

pomieszczenia będą przystosowane dla osób niepełnosprawnych.

Nowopowstałe pomieszczenia będą wykorzystane na następujące przedsięwzięcia:

- jedna z sal będzie przeznaczona na salę do aktywności sportowej i fizycznej. Tutaj będą odbywały się zajęcia w ramach Działanie 9.2 RPO WP oraz zajęcia poprawiające sprawność fizyczną i zdrowotną osób starszych w ramach działalności Klubu Seniora.

Dodatkowo z sali będzie mogła korzystać społeczność lokalna. Tutaj będą prowadzić swoje treningi lokalne grupy sportowe. Również tutaj będą się odbywać zajęcia sportowe dla dzieci i młodzieży w ramach szkolnych zajęć wychowania fizycznego.

- w kolejnym dobudowanym pomieszczeniu będzie utworzona Izba Pamięci. Izba będzie upamiętniać dziedzictwo kulturowe, historyczne i osobowe sołectw Gminy Bojanów. Istotnym elementem jest usytuowanie Izby Pamięci przy Szkole Podstawowej, pozwalając młodym mieszkańcom poznać historię, kulturę i znane osobowości pochodzące z ich stron. Tutaj również będą organizowane spotkania osób starszych z młodzieżą.

- w pozostałych dobudowanych pomieszczeniach będą się odbywać zajęcia w ramach projektów z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz zajęcia w ramach działania Klubu Seniora.

Dodatkowo w/w pomieszczenia będą służyć jako sale lekcyjne w których będą się odbywać zajęcia szkolne. Dobudowane sale będą również służyć do organizacji spotkań wiejskich, imprez, szkoleń, zajęć sportowych oraz zajęć dla dzieci w ramach oddziału przedszkolnego. Tutaj też będą organizowane zajęcia w ramach Drużyny OSP.

Należy również podkreślić, że Szkoła Podstawowa stanowi swego rodzaju centrum aktywności życia mieszkańców. Dlatego dobudowa pomieszczeń do Szkoły Podstawowej pozwoli lub znacząco ułatwi mieszkańcom organizację czasu związanego z korzystaniem z zajęć w ramach zaplanowanych przedsięwzięć społecznych. Również na terenie sołectwa nie ma obecnie nie ma odpowiedniej sali do prowadzenia zajęć sportowych.

3) Remont i zakup wyposażenia do Domu Kultury w sołectwie Stany w celu nadania nowych funkcji: społecznej, edukacyjnej i gospodarczej. Realizacja inwestycji na działce 3494/4 Stany.

Powierzchnie użytkowa budynku wynosi 299,96 m².

Obecnie w budynku działalność prowadzą Gminna Biblioteka Publiczna oraz Gminny Ośrodek Kultury.

Remont będzie obejmował: trzy pomieszczenia/sale, hol i łazienkę. Prace remontowe to przede wszystkim będą obejmować: szpachlowanie, malowanie ścian, wymiana uszkodzonych płytek. Również zaplanowano tutaj prace

		związane z poprawą efektywności energetycznej m.in. poprzez instalację paneli fotowoltaicznych oraz prace związane z poprawą bezpieczeństwa publicznego m.in. poprzez instalację monitoringu. Pomieszczenia będą przystosowane dla osób niepełnosprawnych. Planowany jest również zakup sprzętu komputerowego który będzie wykorzystywany podczas realizacji działań w ramach przedsięwzięć społecznych min. służyć będzie uczestnikom projektów z EFS a także podczas spotkań w ramach działalności Klubu Seniora. Zakup sprzętu będzie bezpośrednio związany z nadanymi nowymi funkcjami. W remontowanych pomieszczeniach zaplanowano: • zajęcia w ramach projektów z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz w ramach działania Klubu Seniora • przestrzeń do prowadzenia drobnej działalności gospodarczej. Dodatkowo pomieszczenie będą wykorzystywane podczas organizacji spotkań wiejskich, imprez, spotkań integracyjnych, szkoleń, zajęć sportowych oraz zajęć dla dzieci. Wskazany do remontu budynek stanowi jedyny możliwy do wykorzystania obiekt w granicach sołectwa Stany, do prowadzenia istotnych z punktu widzenia procesu rewitalizacji działań o charakterze społecznym, edukacyjnym i gospodarczym na wyznaczonym obszarze. 4) Remont Świetlicy Wiejskiej wraz z zagospodarowaniem terenu w sołectwie Cisów Las w celu nadania nowych funkcji: gospodarczej, edukacyjnej. Realizacja inwestycji na działce 499 Cisów Las. W świetlica w sołectwie Cisów Las wymaga bieżącego remontu. Remont będzie obejmował min. malowanie dwóch pomieszczeń, kuchni, łazienki, wiatrołapu. Zaplanowano tutaj także prace związane z poprawą efektywności energetycznej m.in. poprzez instalację paneli fotowoltaicznych oraz prace związane z poprawą bezpieczeństwa publicznego m.in. poprzez instalację monitoringu. Pomieszczenia będą przystosowane dla osób niepełnosprawnych. Powierzchnia użytkowa budynku wynosi 207,60 m². Również niezbędne jest zagospodarowanie terenu wokół budynku min. poprzez utwardzenie terenu, wykonanie chodnika, miejsc postojowych oraz zieleńców. W Świetlicy zaplanowano: • prowadzenie zajęć w ramach zaplanowanych projektów z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz w ramach działania Klubu Seniora. • przestrzeń do prowadzenia drobnej działalności gospodarczej. Dodatkowo pomieszczenie będą wykorzystywane podczas organizacji spotkań wiejskich, imprez, spotkań integracyjnych, szkoleń, zajęć sportowych oraz zajęć dla dzieci.

		Wskazany do remontu budynek stanowi jedyny możliwy do wykorzystania obiekt w granicach sołectwa Cisów Las, do prowadzenia istotnych z punktu widzenia procesu rewitalizacji działań o charakterze społecznym, edukacyjnym i gospodarczym na wyznaczonym obszarze. Aby skutecznie pomagać i towarzyszyć uczestnikom projektu w wychodzeniu i zapobieganiu występowania problemów społecznych a także ze względu na dużą rozpiętość wiekową grup docelowych w poszczególnych przedsięwzięciach społecznych realizację w/w projektów zaplanowano w miejscu zamieszkania uczestników. Osoby z sołectwa Kozły Załęże które również jest objęte procesem rewitalizacji ze względu na brak obiektu w sołectwie którym mógłby być przystosowany do w/w funkcji a także ze względu na niedużą odległość do sołectwa Stany będą uczęszczać na zajęcia zorganizowane w sołectwie Stany. Reasumując wybrane cztery zadania w ramach w/w przedsięwzięcia infrastrukturalnego stanowią kompleksowy i niezbędny element w procesie rewitalizacyjnym obszarów zdegradowanych. Zaplanowane prace budowlane są konieczne do nadania nowych funkcji omawianym w/w obiektom. Nowe funkcję pozwolą na wprowadzanie działań niezbędnych do zmniejszenia zjawiska występowania sytuacji kryzysowych. Realizacja powyższego przedsięwzięcia będzie miała również duże znaczenie dla podniesienia atrakcyjności i konkurencyjności obszaru wyznaczonego do rewitalizacji a tym samym Gminy Bojanów.
8.	Cele szczegółowe	I.1 Wprowadzenie na obszary zdegradowane nowych funkcji dedykowanych społeczności lokalnej I.2. Wykorzystanie istniejących zasobów do stworzenia oferty usług w ramach procesu rewitalizacyjnego odpowiadającej na potrzeby mieszkańców I.3. Poprawa dostępności do usług dla społeczności lokalnych III.1 Kształtowanie funkcjonalnej i bezpiecznej przestrzeni publicznej III.2. Zapewnienie dostępności i wysokiej jakości usług publicznych III. 3. Tworzenie warunków dla dalszego rozwoju przestrzenno-funkcjonalnego obszarów zdegradowanych
9.	Zakres działań	Do wykonania: Pozwolenie na budowę/zgłoszenie Opracowanie dokumentacji projektowej, Uzyskanie dofinansowania
10.	Grupa odbiorców	Społeczność lokalna
11.	Komplementarność z projektami społecznymi	1) Organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży RPO WP 2014-2020 9.2 2) Aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych w szczególności zagrożonych wykluczeniem społecznym RPO WP 2014-2020 8.1

		3) Zwiększanie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych RPO WP 2014-2020 7.1, 4) Zwiększenie aktywizacji gospodarczej osób pozostających bez pracy RPO WP 2014-2020 7.3, 5) Utworzenie Klubu Seniora
13.	Wskaźniki produktu, jednostki miary, wartości docelowe	Zadanie nr 1 Wskaźniki produktu: 1) Liczba wyremontowanych budynków – 4 szt. 2) Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach – 68 szt. Wskaźniki rezultatu: 1) Liczba osób korzystających z wyremontowanych budynków: 480 osób (w skali roku) 2) Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją - 2133 ha
14.	Szacunkowy koszt realizacji projektu	2 800 000,00 PLN

Źródło: Opracowanie własne

8.4. Karty uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Tabela 32. Karta uzupełniającego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 6

Przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 6		
1.	Nazwa / tytuł	Utworzenie Klubu Seniora w Sołectwie
2.	Podmiot zgłaszający i realizujący	Gmina Bojanów
3.	Czy przedsięwzięcie będzie realizowane w partnerstwie	nie
4.	Planowane źródło finansowania	Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych (ASOS) na lata 2014-2020 Senior WIGOR – MPiPS
5.	Miejsce realizacji	Cisów Las, Burdze, Gwoździec, Stany
6.	Planowany termin realizacji	2020 - 2023
7.	Krótki opis i uzasadnienie potrzeby realizacji	Na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji można odnotować duży procent mieszkańców po 60 roku życia, którzy zgłaszają potrzebę integracji poprzez utworzenie Klubu Seniora. Potrzeba ta wynika z dużej ilości wolnego czasu u seniorów, którzy chcieliby rozwijać swoje pasje, brać udział w życiu towarzyskim. Są to najczęściej osoby samotne, które potrzebują wyjść z domu, aby pobyć z rówieśnikami. Stworzenie Klubu Seniora umożliwi organizację dla jego członków różnego rodzaju aktywności, zajęć, wydarzeń kulturalnych czy wycieczek, co będzie nie lada atrakcją dla osób

		starszych, które nie mają zbyt wielu możliwości na ciekawe spędzanie wolnego czasu w swoich miejscowościach.
8.	Cele szczegółowe	II.2.Przeciwdziałanie procesom wykluczenia i marginalizacji społecznej III.2. Zapewnienie dostępności i wysokiej jakości usług publicznych
9.	Zakres działań	Zorganizowanie zajęć dla seniorów, zainicjowanie wydarzeń kulturalnych, organizacja wycieczek Pozyskanie dofinansowania
10.	Grupa odbiorców	Mieszkańcy 60+
11.	Wskaźniki produktu, jednostki miary, wartości docelowe	<u>Wskaźniki produktu:</u> 1) Liczba zorganizowanych zajęć, wydarzeń kulturalnych – 40 godz. 2) Liczba zorganizowanych wycieczek -2 szt. <u>Wskaźniki rezultatu:</u> 1) Liczba osób, które uczestniczą w zajęciach w ramach Klubu Seniora -12 osób.
12.	Szacunkowy koszt realizacji projektu	100 000,00 PLN

Źródło: Opracowanie własne

8.5. Komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Jednym z podstawowych źródeł finansowania projektów (zarówno infrastrukturalnych, jak i społecznych) przewidzianych do realizacji w Programie Rewitalizacji Gminy Bojanów będzie Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014–2023. Za pośrednictwem tego programu kompleksowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne wspierane będą przede wszystkim w ramach działania 6.3.Rewitalizacja przestrzeni regionalnej. Głównym celem tego działania jest ograniczenie problemów społecznych na terenach zdegradowanych. W ramach powyższego działania wspierane będą projekty z Europejskiego Funduszu Społecznego ukierunkowane na ograniczenie istotnych problemów społecznych zidentyfikowanych w Programie Rewitalizacji. W ramach programu 6.3 Będzie opracowany projekt, który będzie zawierał siedem zadań:

- Remont i zakup wyposażenia do Remizy OSP w sołectwie Burdze
- Rozbudowa Szkoły Podstawowej w sołectwie Gwoździec
- Remont i zakup wyposażenia do Domu Kultury w sołectwie Stany
- Remont Świetlicy Wiejskiej wraz z zagospodarowaniem terenu w sołectwie Cisów Las

Zgodnie z zasadami przyjętymi w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2014–2020, inwestycje finansowane w ramach omawianego działania będzie uwzględniać dostosowanie infrastruktury i wyposażenia do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Uzyskanie wsparcia ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach działania 6.3. będzie uwarunkowane zobowiązaniem się wnioskodawcy do złożenia

komplementarnego wniosku o dofinansowanie środkami Europejskiego Funduszu Społecznego.

W związku z powyższym w Programie Rewitalizacji zostały zaplanowane projekty o charakterze społecznym, przewidziane w niniejszym dokumencie, które mogą zostać wsparte środkami Europejskiego Funduszu Społecznego w szczególności w ramach następujących działań Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego:

Działanie 9.2. Poprawa jakości kształcenia ogólnego (np. kształcenie kompetencji kluczowych na rynku pracy oraz właściwych postaw i umiejętności, kompleksowe programy wspomagające szkoły).

Działanie 8.1. Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym - zintegrowane i zindywidualizowane programy realizowane w oparciu o ścieżkę reintegracji, obejmujące usługi aktywnej integracji o charakterze: społecznym, edukacyjnym i zawodowym.

Działanie 7.1. Poprawa sytuacji osób bezrobotnych na rynku pracy - projekty ukierunkowane na aktywizację zawodową obejmujące m.in.: szkolenia mające na celu nabycie, podniesienie, uzupełnienie bądź też zmianę kwalifikacji oraz kompetencji zawodowych osób bezrobotnych, biernych zawodowo i poszukujących pracy).

Działanie 7.3. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości (projekty dotyczące m.in. bezwrotnego wsparcia na rzecz osób planujących rozpoczęcie prowadzenia działalności gospodarczej – np. wsparcie o charakterze doradczo-szkoleniowym).

Tabela 33. Wykaz komplementarności finansowej przedsięwzięć inwestycyjnych (EFRR) i społecznych (EFS)

I.p. 1	
Projekt z EFRR planowany do finansowania w ramach działania 6.3 (albo 6.5) RPO WP 2014-2020	Projekt(y) planowane do finansowania z EFS
Tytuł projektu Rewitalizacja Gminy Bojanów skutecznym sposobem na rozwój Gminy Wskazanie miejsca realizacji na obszarze rewitalizowanych W ramach projektu zaplanowano realizację następujących zadań: 1. Remont i zakup wyposażenia do Remizy OSP w sołectwie Burdze w celu nadania nowych funkcji: społecznej, edukacyjnej, kulturalno – rekreacyjną. 2. Rozbudowa Szkoły Podstawowej w sołectwie Gwoździec w celu nadania nowych funkcji: społecznej, gospodarczej, kulturalnej, sportowo -rekreacyjnej.	Tytuł projektu/projektów wraz z podaniem źródła Organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży RPO WP 2014-2020 9.2 Aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych w szczególności zagrożonych wykluczeniem społecznym RPO WP 2014-2020 8.1 Zwiększanie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych RPO WP 2014-2020 7.1,

3. Remont i zakup wyposażenia do Domu Kultury w sołectwie Stany w celu nadania nowych funkcji: społecznej, gospodarczej. 4. Remont do świetlicy wiejskiej wraz z zagospodarowaniem terenu przy świetlicy w sołectwie Cisów Las celu nadania nowych funkcji: gospodarczych, edukacyjnych	Zwiększenie aktywizacji gospodarczej osób pozostających bez pracy RPO WP 2014-2020 7.3,
Opis wpływu projektów na zdiagnozowaną sytuację kryzysową, w szczególności w sferze społecznej Pogłębiona diagnoza obszaru wyznaczonego do rewitalizacji pozwoliła na wyznaczenie kluczowych zjawisk kryzysowych a w szczególności negatywnych zjawisk społecznych. Wyróżniono następujące zjawiska kryzysowe: • wysoka liczba osób długotrwale bezrobotnych, • wysoka liczba osób korzystających z pomocy społecznej, • niski poziom egzaminów 6 – klasistów • niskiej liczby funkcjonujących przedsiębiorstw, Głównymi odbiorcami działań rewitalizacyjnych będą grupy społeczne w szczególności narażone na wykluczenie społeczne tj. min: • dzieci i młodzież, • osoby bezrobotne, • osoby zagrożone ubóstwem, • seniorzy, • osoby zagrożone patologiami, Sytuacja kryzysowa w sferze społecznej przede wszystkim związana jest z brakiem pracy. Brak pracy jest doświadczeniem bardzo destrukcyjnym, który oprócz wymiaru ekonomicznego ma duże znaczenie społeczne i psychologiczne. Niemożność znalezienia zatrudnienia szczególnie wśród osób młodych powoduje powstawanie wielu negatywnych skutków, takich jak: zanik ambicji, apatia, czy zniechęcenie. Pojawiają się problemy związane ze spadkiem poczucia własnej wartości i funkcjonowaniem poniżej własnych możliwości. Dochodzi do zaburzeń w pełnieniu szeregu ważnych ról społecznych. Okres pozostawania bez pracy jest przyczyną: ubóstwa, frustracji, uzależnienia oraz wycofywania się z życia społecznego tym samym prowadząc do wykluczenia społecznego. Kolejnym czynnikiem mającym negatywny wpływ na sytuację kryzysową jest duża liczba osób korzystających z pomocy społecznej. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w dużym stopniu zagrożone są wykluczeniem społecznym i ubóstwem, gdyż pomoc finansowa możliwa do uzyskania z pomocy społecznej nie wystarcza na realizowanie wszystkich potrzeb życiowych człowieka. Następną przyczyną wpływającą na sytuację kryzysową jest „dziedziczenie” wzorców bezradności społecznej przez młodych ludzi, wywodzących się z rodzin pokoleniowo korzystających z pomocy społecznej. Wyżej opisane bariery wskazują na konieczność objęcia tych osób kompleksowym wsparciem. W ramach działań rewitalizacyjnych zaplanowano realizację dwóch projektów z Europejskiego Funduszu Społecznego skierowanych w głównej mierze do osób wykluczonych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym a także dla osób nieposiadających zatrudnienia.	

Jednym z w/w projektów jest projekt „Aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych w szczególności zagrożonych wykluczeniem społecznym”. Projekt będzie składany w ramach programu RPO WP 2014 – 2020 Działanie 8.1.

Planowany projekt swym działaniem będzie obejmował mieszkańców miejscowości wyznaczonych do rewitalizacji.

W ramach działań umożliwiających powrót na rynek pracy będą prowadzone zajęcia podnoszące kluczowe kompetencje o charakterze zawodowym lub pozwalające zdobyć nowe kompetencje i umiejętności zawodowe, umożliwiające aktywizację zawodową. Dlatego też zadania w ramach w/w projektu będą realizowane w oparciu o ścieżkę reintegracji którą będą tworzyć kompleksowe i zindywidualizowane formy wsparcia, mające na celu wyprowadzenie osób z ubóstwa lub wykluczenia społecznego.

Potwierdzeniem pozytywnego wpływu projektu na zdiagnozowaną sytuację kryzysową będzie osiągnięcie zaplanowanych wskaźników min:

1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie (os.): 30
2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, pracujących po opuszczeniu programu, (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek po opuszczeniu programu) (os.): 6.

Drugim zaplanowanym przedsięwzięciem społecznym wspierającym osoby bezrobotne jest projekt pt.: Zwiększanie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych. Projekt będzie składany w ramach programu RPO WP 2014-2020, Działanie 7.1 i będzie wspierał osoby bez pracy w aktywnym jej poszukiwaniu. Planowany projekt swym działaniem będzie obejmował mieszkańców miejscowości wyznaczonych do rewitalizacji.

Potwierdzeniem pozytywnego wpływu projektu na zdiagnozowaną sytuację kryzysową będzie osiągnięcie zaplanowanych wskaźników min:

1. Liczba osób bezrobotnych w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie: (os.): 60
2. Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie: (os.)20
3. Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu (os.): 80.

Planowane przedsięwzięcie ma na celu przede wszystkim podniesienie aktywności zawodowej i społecznej mieszkańców obszarów zdegradowanych.

Działania w projekcie będą mieć wpływ przede wszystkim na zmniejszenie bezrobocia a tym samym zmniejszenia zagrożenia wykluczeniem społecznym. Projekt nakierowany będzie na: podniesienie poczucia własnej wartości, wsparcie indywidualne w powrocie na rynek, zwiększenie motywacji do działania, doszkalanie i podniesienie kwalifikacji zawodowych oraz zdobycie doświadczenia zawodowego.

Reasumując poprawa jakości życia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, a przede wszystkim profilaktyka w zapobieganiu wykluczeniu społecznemu jest odpowiedzią na występujące zjawiska kryzysowe.

Opis pożądanego stanu rzeczywistości określa Wizja i osiągnięcie tego stanu będzie świadczyło o prawidłowym przebiegu procesu rewitalizacyjnego.

Kolejnym zjawiskiem kryzysowym występującym na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji jest niski poziom kształcenia. Zaplanowany projekt pn.: Organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży” ma na celu zachęcić do większej aktywności edukacyjnej dzieci jak i młodzieży. Udział w projekcie stworzy im szansę prawidłowy rozwój edukacyjny, pozwoli na rozwinięcie swoich zainteresowań a także będzie kształtował umiejętności i postawy przydatne i ułatwiające funkcjonowanie na rynku pracy. Wyrównanie szans edukacyjnych jest szczególnie ważne dla dzieci z rodzin ubogich, niewydolnych wychowawczo, nieosiągających sukcesów edukacyjnych. Projekt

obejmie opieką uczniów pochodzących z obszarów wyznaczonych do rewitalizacji. Projekt również ma na celu uświadamianie dzieciom oraz ich rodzicom korzyści płynących z dobrej edukacji.

Potwierdzeniem pozytywnego wpływu projektu na zdiagnozowaną sytuację kryzysową będzie osiągnięcie zaplanowanych wskaźników min:

- Liczba zrealizowanych zajęć pozalekcyjnych -400 godz.
- Liczba uczniów objętych wsparciem w programie – 70 osób.

Istotnym zjawiskiem kryzysowym odzwierciedlającym złą sytuację kryzysową i wpływającym na inne zjawiska kryzysowe jest niska liczba funkcjonujących przedsiębiorstw. Niska przedsiębiorczość wynika między innymi z braku dobrych praktyk/wzorców wśród mieszkańców obszarów zdegradowanych, braku impulsu i motywacji do założenia do własnej działalności gospodarczej, strach przed prowadzeniem własnej działalności oraz braku środków finansowych. Rozwój przedsiębiorczości pozwoli na tworzenie nowych miejsc pracy, a także da szansę mieszkańcom na poprawę osiąganych przez nich dochodów.

Odpowiedzią na ten zidentyfikowany problem jest zaplanowana realizacja projektu w ramach działania 7.3 RPO WP pn.: Zwiększenie aktywizacji gospodarczej osób pozostających bez pracy, który w swym zakresie przewiduje między innymi: wsparcie doradczo – szkoleniowe, bezzwrotne dotacje, wsparcie finansowe pomostowe.

Potwierdzeniem pozytywnego wpływu projektu na zdiagnozowaną sytuację kryzysową będzie osiągnięcie zaplanowanych wskaźników min:

1. Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej: 10 - osób

2. Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej: 10 – osób.

Kolejną inicjatywą wpływającą na zmniejszenie w/w zjawiska kryzysowego jest tworzenie przestrzeni do prowadzenia drobnej działalności gospodarczej. Taka przestrzeń będzie wygospodarowana przy obiektach, które będą podlegać rewitalizacji. Realizacja przedstawionych projektów z EFS przyczyni się do osiągnięcia założonych standardów w Wizji Gminy.

Aby skutecznie pomagać i towarzyszyć uczestnikom projektu w wychodzeniu i zapobieganiu występowaniu problemów społecznych realizację zajęć w ramach projektów z Europejskiego Funduszu Społecznego zaplanowano na miejscu zamieszkania uczestników.

Realizacja przedstawionych projektów z EFS przyczyni się do osiągnięcia założonych w Wizji Gminy standardów.

Uzasadnienie niezbędności projektów dla realizacji założonych celów programu rewitalizacji

Realizacja powyżej omówionych projektów przyczyni się do osiągnięcia następujących celów Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Bojanów:

Założono Cel główny: „**Pobudzenie gospodarczo – społeczne obszarów zdegradowanych Gminy Bojanów poprzez kompleksowe projekty rewitalizujące**”

Osiągnięcie celu głównego będzie możliwe po osiągnięciu trzech celów strategicznych a tym samym celów szczegółowych.

Pierwszy cel strategiczny: *Rewitalizacja obszarów zdegradowanych na obszarze Gminy Bojanów poprzez zapewnienie wysokiej dostępności i odpowiedniego standardu infrastruktury służącej zaspokajaniu potrzeb mieszkańców.* W ramach tego celu zostały wyznaczone cele szczegółowe:

II.1 Wprowadzenie na obszary zdegradowane nowych funkcji dedykowanych społeczności lokalnej

I.2. Wykorzystanie istniejących zasobów do stworzenia oferty usług w ramach procesu rewitalizacyjnego odpowiadającej na potrzeby mieszkańców

I.3. Poprawa dostępności do usług dla społeczności lokalnych

Cel obejmuje kompleksowe przedsięwzięcie dotyczące poprawy infrastruktury, której dostosowanie jest niezbędne do zaspokojenia potrzeb mieszkańców poprzez przygotowanie odpowiedniej oferty społecznej, edukacyjnej, kulturalnej i sportowo – rekreacyjnej.

Drugi cel strategiczny: *Redukcja negatywnych zjawisk społecznych na obszarach zdegradowanych Gminy Bojanów poprzez aktywizację społeczną i gospodarczą mieszkańców* W ramach tego celu zostały wyznaczone cele szczegółowe:

II.1. Pobudzanie aktywności i przedsiębiorczości mieszkańców

II.2. Przeciwdziałanie procesom wykluczenia i marginalizacji społecznej

I.3. Zwiększenie szans edukacyjnych młodych mieszkańców obszarów rewitalizowanych

Cel obejmuje działania ukierunkowane na przeciwdziałaniu wykluczeniu oraz zagrożeniu wykluczeniem społecznym poprzez rozwój aktywności zawodowej, przedsiębiorczej, integracyjnej oraz zwiększeniem dostępności edukacyjnej.

Trzeci cel strategiczny: *Poprawa infrastruktury związanej z udogodnieniem życia mieszkańców z obszarów zdegradowanych.* W ramach tego celu zostały wyznaczone cele szczegółowe:

II.1 Kształtowanie funkcjonalnej i bezpiecznej przestrzeni publicznej

III.2. Zapewnienie dostępności i wysokiej jakości usług publicznych

III.3. Tworzenie warunków dla dalszego rozwoju przestrzenno-funkcjonalnego obszarów zdegradowanych

Cel obejmuje swym zakresem działania mające zapewnić funkcjonalny, bezpieczny dostęp do przestrzeni publicznej oraz jak najwyższą jakość oferowanych usług tworząc tym samym coraz lepsze warunki do dalszego rozwoju obszarów zdegradowanych.

Poszczególne przedsięwzięcia wzajemnie uzupełniają się i oddziałują na siebie oraz są spójne z założonymi celami. Cele założone w Programie Rewitalizacji zostały zdefiniowane w odpowiedzi na główne problemy Gminy, bazując na jej potencjałach.

Opis komplementarności projektów

Zaplanowane przedsięwzięcia w ramach EFS i EFRR wzajemnie uzupełniają się i są skierowane na osiągnięcie wspólnego celu tym samym zachowują efekt komplementarności. W ramach działania 6.3 RPO WP 2014-2020 zaplanowano kompleksowy projekt: „Rewitalizacja Gminy Bojanów skutecznym sposobem na rozwój Gminy”. Projekt składa się 4 zadań, które łącznie tworzą całość działań rewitalizacyjnych niezbędnych do przeprowadzenia skutecznego procesu rewitalizacji. Zadania zostały w taki sposób wybrane by współtworzyć komplementarność z działaniami społecznymi a tym samym przyczyniając się do ograniczenia problemów na terenie wyznaczonym do rewitalizacji w szczególności problemów społecznych.

Jednym z kluczowych zadań zaplanowanych w ramach przedsięwzięcia z działania 6.3 RPO WP jest dostosowanie wyznaczonych obiektów w sołectwach: Burdze, Gwoździec, Stany i Cisów Las do realizacji projektów społecznych finansowanych z Europejskiego

Funduszu Społecznego oraz innych przedsięwzięć społecznych wynikających z potrzeb mieszkańców.

Prace budowlane i remontowe zostaną przeprowadzone w następujących budynkach:

- Remiza OSP w sołectwie Burdze (remont)
- Szkoła Podstawowa w sołectwie Gwoździec (rozbudowa)
- Dom Kultury w sołectwie Stany (remont)
- Świetlica Wiejska w sołectwie Cisów Las (remont).

Dodatkowo podczas prac przystosowawczych niezbędny będzie zakup wyposażenia. Do lokalu w sołectwie Burdze będzie zakupione następujące wyposażenie: ławki, krzesła, stoliki, regały. Natomiast do lokalu w sołectwie Stany będzie zakupiony sprzęt komputerowy, który będzie wykorzystywany podczas zajęć w ramach projektów z EFS oraz w ramach działalności Klubu Seniora.

Efektom zakończenia prac przygotowawczych tj. prac remontowo – budowlanych oraz zakupu sprzętu i wyposażenia będzie w pełni dostosowanie w/w obiektów do nadania im nowych funkcji tj. społecznych, gospodarczych, edukacyjnych, kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych.

W remontowanych pomieszczeniach między innymi będą się odbywać zajęcia w ramach czterech projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego tj.:

- **Organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży - Działanie 9.2 RPO WP 2014-2020.**

W ramach przedsięwzięcia będą realizowane działania skierowane na kształtowaniu umiejętności ułatwiających funkcjonowanie na rynku pracy, a także kształtujących nawyki uczenia się przez całe życie. Będą to zajęcia min. w zakresie porozumiewania się językami obcych, matematyczno - przyrodnicze, informatyczne a także zajęcia zwiększające kreatywność, innowacyjność, umiejętność pracy w zespole, przedsiębiorczość. Również w ramach tych zajęć będą organizowane kółka zainteresowań. Zajęcia skierowane są przede wszystkim dla uczniów szkół podstawowych zamieszkujących na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji. Z uwagi na różną porę organizacji zajęć dostosowaną do planu zajęć a także wiek uczestników zajęcia w ramach w/w przedsięwzięcia będą się odbywać w miejscu zamieszkania uczniów. Zajęcia będą realizowane w sołectwach: Burdze, Gwoździec, Cisów Las i Stany. Uczniowie z sołectwa Kozły Załęże, które są objęte procesem rewitalizacji ze względu na brak obiektu w sołectwie, który mógłby zostać przystosowany do w/w funkcji a także ze względu na niedużą odległość do sołectwa Stany będą uczęszczać na zajęcia zorganizowane w sołectwie Stany.

- **Aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych w szczególności zagrożonych wykluczeniem społecznym – Działanie 8.1 RPO WP 2014-2020**

Celem przewidzianym do osiągnięcia w wyniku realizacji projektu będzie aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez poprawę ich zdolności do zatrudnienia. W ramach projektu będą odbywać się zajęcia nakierowane na nabycie lub wzmocnienie przez osoby zagrożone wykluczeniem społecznym kompetencji społecznych, dostosowanie kwalifikacji zawodowych do obecnego rynku pracy, pomoc w podjęciu decyzji dotyczącej wyboru lub zmiany zawodu. Zajęcia w

ramach w/w przedsięwzięcia będą się odbywać w czterech sołectwach: Burdze, Gwoździec, Cisów Las i Stany. Osoby zamieszkujące sołectwo Kozły Załęże, które są objęte procesem rewitalizacji ze względu na brak obiektu w sołectwie, który mógłby zostać przystosowany do w/w funkcji a także ze względu na niedużą odległość do sołectwa Stany będą uczęszczać na zajęcia zorganizowane w sołectwie Stany. Organizacja zajęć w miejscu zamieszkania uczestników projektu jest istotnym elementem powodzenia projektu. Realizacja zajęć na miejscu zamieszkania zwiększy motywację i chęć uczestnictwa w projekcie a tym samym zwiększy szanse na zmianę ich dotychczasowego życia. Również organizacja zajęć w miejscu zamieszkania zniweluje ewentualne problemy komunikacyjne i ekonomiczne.

- **Zwiększanie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych Działanie 7.1 RPO WP 2014-2020.**

W ramach tego przedsięwzięcia będą organizowane działania zwiększające możliwość zatrudnienia osób bezrobotnych, biernych zawodowo oraz poszukujących pracy. Program aktywizacji zawodowej będzie obejmował m.in. opracowanie Indywidualnego Planu Działania, poradnictwo zawodowe, treningi z aktywnego poszukiwania pracy, kursy i staże zawodowe. Jednym z głównych założeń przedsięwzięcia jest, że realizacja w/w projektu będzie się odbywać w miejscu zamieszkania uczestników. Taki zamysł jest niezwykle ważny i pomocny podczas kierowania pomocy dla osób zagrożonych wykluczeniem bądź wykluczonych społecznie. Takim osobom łatwiej zdecydować i zmotywować do udziału w projektach, jeżeli realizacja projektów będzie się odbywać w miejscu ich zamieszkania wśród znanym im miejsc i osób a także zniweluje ewentualne problemy komunikacyjne i ekonomiczne. Zajęcia w ramach w/w przedsięwzięcia będą się odbywać w czterech sołectwach: Burdze, Gwoździec, Cisów Las i Stany. Osoby zamieszkujące sołectwo Kozły Załęże, które są objęte procesem rewitalizacji ze względu na brak obiektu w sołectwie, który mógłby zostać przystosowany do w/w funkcji a także ze względu na niedużą odległość do sołectwa Stany będą uczęszczać na zajęcia zorganizowane w sołectwie Stany.

- **Zwiększenie aktywizacji gospodarczej osób pozostających bez pracy Działanie 7.3 RPO WP 2014-2020.**

W ramach tego przedsięwzięcia będą organizowane działania wspierające rozwój przedsiębiorczości. Projekt skierowany jest dla osób pozostających bez pracy a chcących otworzyć własną działalność gospodarczą. Niska przedsiębiorczość obszaru wynika między innymi z braku środków finansowych na otwarcie własnej działalności gospodarczej, z braku odpowiedniej wiedzy dotyczącej zakładania i prowadzenia własnej działalności gospodarczej. W/w przedsięwzięcie jest odpowiedzią na zidentyfikowane trudności. W ramach projektu będzie oferowane m.in.: wsparcie doradczo – szkoleniowe, bezzwrotne dotacje, wsparcie pomostowe. Zajęcia w ramach w/w przedsięwzięcia będą się odbywać w czterech sołectwach: Burdze, Gwoździec, Cisów Las i Stany. Osoby zamieszkujące sołectwo Kozły Załęże, które są objęte procesem rewitalizacji ze względu na brak obiektu w sołectwie, który mógłby zostać przystosowany do w/w funkcji a także ze względu na niedużą odległość do sołectwa Stany będą uczęszczać na zajęcia zorganizowane w sołectwie Stany. Organizacja zajęć w miejscu zamieszkania uczestników projektu jest istotnym elementem powodzenia projektu. Realizacja zajęć na miejscu zamieszkania zwiększy motywację i chęć uczestnictwa w projekcie a tym samym zwiększy szanse na zmianę ich dotychczasowego życia. Również organizacja zajęć w miejscu zamieszkania zniweluje ewentualne problemy komunikacyjne i ekonomiczne.

Wybór opisanych projektów społecznych podyktowany został zdiagnozowanymi kryzysowymi zjawiskami na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji.

Jednym z głównych założeń przedsięwzięć społecznych jest, że realizacja w/w projektów będzie się odbywać w miejscu zamieszkania uczestników. Ten zamysł jest niezwykle ważny i pomocny podczas kierowania pomocy dla osób z grup defaworyzowanych. Takim osobom łatwiej zdecydować i zmotywować do udziału w projektach, jeżeli realizacja projektów będzie się odbywać w miejscu ich zamieszkania. Ponadto grupa docelowa projektów jest bardzo zróżnicowana ze względu na wiek, status społeczny, sprawność a tym samym mobilność. Realizacja projektów społecznych w miejscu zamieszkania pozwoli na objęcia wsparciem wszystkich osób wymagających pomocy.

Należy również podkreślić, że obecnie sołectwach objętych procesem rewitalizacji nie ma budynków odpowiednio przystosowanych do planowanych funkcji, w których będzie można prowadzić tego typu przedsięwzięcia społeczne.

Kolejnym ważnym aspektem będzie utworzenie i przystosowanie powierzchni do prowadzenia działalności gospodarczej. Takie powierzchnie powstaną w wyremontowanych pomieszczeniach tj. przy:

- Remizie OSP w sołectwie Burdze,
- Domu Kultury w sołectwie Stany,
- Świetlicy Wiejskiej w sołectwie Cisów Las.

Oprócz prac adaptujących lokale na potrzeby projektów EFS, wyremontowane pomieszczenia będą również służyły starszym mieszkańcom w ramach działalności Klubu Seniora. Klub Seniora będzie wspierał aktywność społeczną osób starszych, którzy chcieliby rozwijać swoje pasje, brać udział w życiu towarzyskim. Są to najczęściej osoby samotne, które potrzebują wyjść z domu, aby pobyć z rówieśnikami. Stworzenie Klubu Seniora umożliwi organizację dla jego członków różnego rodzaju aktywności, zajęć m.in. zajęć ruchowych, manualnych, komputerowych, wydarzeń kulturalnych, co będzie nie lada atrakcją dla osób starszych, które obecnie nie mają zbyt wielu możliwości na ciekawe spędzanie wolnego czasu w swoich sołectwach.

Ponadto wyremontowane pomieszczenia będą służyć społeczności lokalnej do zaspakajania innych bieżących potrzeb. Tutaj będą się odbywać różnego rodzaju wydarzenia lokalne m.in. zebrania, spotkania wiejskie, imprezy, szkolenia, zajęcia sportowe np. lokalnych grup sportowych oraz zajęcia dla dzieci np. zajęcia w ramach Dziecięcej Ochotniczej Straży Pożarnej. Również w Szkole Podstawowej w Gwoźdźcu dobudowane pomieszczenia będą służyć do prowadzenia zajęć szkolnych i przedszkolnych.

Reasumując przedstawione przedsięwzięcia społeczne i infrastrukturalne są niezbędne do przeprowadzenia efektywnego procesu rewitalizacyjnego. W czterech sołectwach z obszaru rewitalizacji wyznaczono obiekty, w których będą realizowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne:

1) w Remizie OSP w sołectwie Burdze będą realizowane następujące przedsięwzięcia:

- Zajęcia w ramach projektów EFS
- Zajęcia w ramach Klubu Seniora
- Wyznaczanie powierzchni do prowadzenia działalności gospodarczej

- Dodatkowe przedsięwzięcia społeczne i integracyjne dla mieszkańców sołectwa: zebrania lokalne, spotkania lokalne, imprezy wiejskie, wydarzenia lokalne: dzień seniora, dzień matki, dzień kobiet, dzień dziecka.

2) w Szkole Podstawowej w sołectwie Gwoździec będą realizowane następujące przedsięwzięcia:

- Zajęcia w ramach projektów EFS
- Izba Pamięci
- Zajęcia W ramach Klubu Seniora
- Dodatkowe przedsięwzięcia społeczne i integracyjne dla mieszkańców sołectwa:
 - zebrania lokalne,
 - spotkania lokalne,
 - imprezy wiejskie,
 - wydarzenia lokalne: dzień seniora, dzień matki, dzień kobiet, dzień dziecka,
 - zajęcia sportowe dla mieszkańców,
 - zajęcia w ramach Dziecięcej Drużyny Strażackiej OSP

Również z dobudowanych sal będą się odbywać zajęcia szkolne oraz zajęcia przedszkolne.

3) w Dom Kultury w sołectwie Stany będą realizowane następujące przedsięwzięcia:

- Zajęcia w ramach projektów EFS
- Zajęcia W ramach Klubu Seniora
- Wyznaczanie powierzchni do prowadzenia działalności gospodarczej
- Dodatkowe przedsięwzięcia społeczne i integracyjne dla mieszkańców sołectwa: zebrania lokalne, spotkania lokalne, imprezy wiejskie, wydarzenia lokalne: dzień seniora, dzień matki, dzień kobiet, dzień dziecka.

4) w Świetlicy Wiejskiej w sołectwie Cisów Las będą realizowane następujące przedsięwzięcia:

- Zajęcia w ramach projektów EFS
- Zajęcia W ramach Klubu Seniora
- Wyznaczanie powierzchni do prowadzenia działalności gospodarczej
- Dodatkowe przedsięwzięcia społeczne i integracyjne dla mieszkańców sołectwa: zebrania lokalne, spotkania lokalne, imprezy wiejskie, wydarzenia lokalne: dzień seniora, dzień matki, dzień kobiet, dzień dziecka.

Sołectwo Kozły Załęże nie posiada odpowiedniego obiektu który można by było dostosować do przeprowadzenia przedsięwzięć społecznych niezbędnych w procesie rewitalizacji. Związku z powyższym mieszkańcy będą uczestniczyć w przedsięwzięciach realizowanych w sołectwie Stany.

Również należy podkreślić o powstałej wartości dodawanej omówionych przedsięwzięć w postaci, wspólnej i aktywnej integracji mieszkańców, odbudowaniu istniejących więzi społecznych i tworzeniu nowych. Wymienione formy spędzenia czasu mają kluczowe znaczenie dla osób zagrożonych bądź wykluczonych społecznie w celu przywrócenia ich prawidłowych ról społecznych.

Źródło: Opracowanie własne

Resumując zaplanowane przedsięwzięcia przyczynia się do rozwoju społeczno – gospodarczy Gminy.

Tabela 34. Wykaz komplementarności przedsięwzięć rewitalizacyjnych o charakterze inwestycyjnym i społecznym

Wykaz przedsięwzięć społecznych					
	Organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży	Aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych w szczególności zagrożonych wykluczeniem społecznym	Zwiększenie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych	Zwiększenie aktywizacji gospodarczej osób pozostających bez pracy	Utworzenie Klubu Seniora w Sołectwie Cisów Las
Wykaz przedsięwzięć inwestycyjnych	Rewitalizacja Gminy Bojanów skutecznym sposobem na rozwój Gminy				

Źródło: Opracowanie własne

Wdrożenie Lokalnego Programu Rewitalizacji planowane jest przede wszystkim w oparciu o środki finansowe pochodzące z RPO WP Działanie 6.3 Rewitalizacja przestrzeni regionalnej na podstawie przygotowanego kompleksowego Projektu składającego się z następujących przedsięwzięć inwestycyjnych, zgłoszonych przez Interesariuszy obszarów zdegradowanych:

- Remont i zakup wyposażenia do Remizy OSP w sołectwie Burdze
- Rozbudowa Szkoły Podstawowej w sołectwie Gwoździec
- Remont i zakup wyposażenia do Domu Kultury w sołectwie Stany
- Remont Świetlicy Wiejskiej wraz z zagospodarowaniem terenu w sołectwie Cisów Las

W wyniku prac przygotowawczych prowadzonych przez Komitet Rewitalizacji i pracowników Urzędu Gminy w Bojanowie nad dokumentacją projektową, w tym wymaganymi pozwoleniami, wykaz przedsięwzięć inwestycyjnych wchodzących w skład projektu kompleksowego może ulec zmianie.

Tabela 35. Wykaz komplementarności finansowej przedsięwzięć inwestycyjnych (EFRR) i społecznych (EFS)

	Wykaz przedsięwzięć społecznych finansowanych z EFS			
	Organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży (9.2 RPO WP)	Aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych w szczególności zagrożonych wykluczeniem społecznym (8.1 RPO WP)	Zwiększanie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych (7.1 RPO WP)	Zwiększenie aktywizacji gospodarczej osób pozostających bez pracy (7.3 RPO WP)
Projekt kompleksowy złożony z 4 zadań, finansowany z RPO WP, Działanie 6.3 Rewitalizacja przestrzeni regionalnej	KOMPLEMENTARNOŚĆ PROJEKTÓW			

Źródło: Opracowanie własne

Oprócz wykazanej powyżej **komplementarności źródeł finansowania** przedsięwzięć rewitalizacyjnych, istotne jest zachowanie także komplementarności przestrzennej, problemowej, proceduralno – instytucjonalnej i międzyokresowej, która podczas wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji będzie rozumiana w następujący sposób:

- **komplementarność przestrzenna** - w wyniku przeprowadzonej diagnozy obszarów kryzysowych Gminy Bojanów, popartej konsultacjami społecznymi z interesariuszami programu, zostały wyznaczone obszary zdegradowane a potem obszary do rewitalizacji, na których natężenie występowania zjawisk kryzysowych w obszarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym, funkcjonalno – przestrzennym oraz technicznym jest najwyższe. W ramach LPR zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą realizowane na pięciu wyznaczonych obszarach rewitalizacyjnych, ale ich zasięg oddziaływania będzie znacznie szerszy. Oddziaływanie projektów wpłynie na poprawę sytuacji i przyspieszenie rozwoju na obszarze całej Gminy. Zaplanowane przedsięwzięcia inwestycyjne i społeczne wzajemnie się uzupełniają przestrzennie i zachodzi między nimi efekt synergii.
- **komplementarność problemowa** – LPR Gminy Bojanów składa się z szeregu przedsięwzięć o charakterze społecznym, edukacyjnym, kulturalnym, rekreacyjnym, gospodarczymi technicznym. Pięć przedsięwzięć zostało zaplanowane jako przedsięwzięcia rewitalizacyjne podstawowe, o fundamentalnym znaczeniu dla wdrożenia LPR i realizacji wyznaczonej wizji oraz jedno przedsięwzięcie zostało zaplanowane jako przedsięwzięcie rewitalizacyjne uzupełniające którego realizacja wzmocni oczekiwane efekty programu. Zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne wzajemnie się uzupełniają tematycznie tworząc spójny i kompleksowy program rozwiązania problemów kryzysowych i negatywnych zjawisk na terenach zdegradowanych.
- **komplementarność proceduralno – instytucjonalna** - w ramach LPR został opracowany system wdrażania, zarządzania, ewaluacji, monitoringu i modyfikacji

programu rewitalizacji, który został osadzony w systemie zarządzania Gminy Bojanów. W momencie przystąpienia do prac nad opracowaniem LPR w strukturze organizacyjnej Urzędu Gminy w Bojanowie został wytypowany Zespół ds. rewitalizacji, który przyczyni się do sprawnej współpracy różnych instytucji zlokalizowanych na obszarze Gminy na rzecz opracowania i wdrożenia programu.

komplementarność międzyokresowa – zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne są komplementarne do już zrealizowanych projektów współfinansowanych ze środków unijnych w ramach EFRR i EFS.

W Gminie Bojanów zrealizowano i realizuje jest szereg projektów, które wzmocnią będą rezultaty planowanych działań rewitalizacyjnych. Działania ujęte w programie rewitalizacji są kolejnym krokiem wspierającym wychodzenie ze stanów kryzysowych obszarów wyznaczonych do rewitalizacji w Gminie Bojanów. Działania te nawiązują do działań rewitalizacyjnych podejmowanych w poprzednim a także obecnym okresie programowania. W latach 2007 -2013 zrealizowano kluczowy projekt z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Poddziałania 7.1.1 pn. „Czas na aktywność w gminie Bojanów”. Projekt był skierowany do osób, których sytuacja materialna, rodzinna czy społeczna była trudna i wymagała wsparcia ze strony Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Celem projektu było ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego poprzez udzielenie pomocy i wsparcia osobom bezrobotnym, korzystającym z pomocy społecznej do powrotu do aktywnego życia społecznego i zawodowego.

Następnym przykładem projektów które będą wzmocniać procesy rewitalizacyjne jest realizacja dwóch projektów unijnych pn.: „Przedszkolaki na start” oraz „W stumilowym lesie” w ramach działania 9.1 RPO WP. Celem wymienionych projektów jest zwiększenie liczby miejsc wychowania przedszkolnego a tym dając możliwość rodzicom powrotu na rynek pracy. Następnym przykładem dobrych praktyk jest realizacja projektu z działania 9.2 RPO WP pn.: „Sukces rośnie z nami”. Głównym celem projektu jest zwiększenie kompetencji kluczowych uczniów oraz nauczycieli. Realizacja projektu przyczyni się do podniesienia, jakości kształcenia, zmniejszenia dysproporcji w osiągnięciach szkolnych uczniów, oraz wzmocnieni u uczniów poczucia własnej wartości jak również przezwyciężanie stereotypów związanych z nauką w szkole wiejskiej i pochodzeniem z małej miejscowości.

Kolejnym podejmowanym działaniem były projekty infrastrukturalne, które były realizowane w poprzednim okresie programowym m.in. na obszarze rewitalizacyjnym. Jednakże ze względu na ograniczone środki finansowe nie zostały w pełni zrewitalizowane.

Poniżej przedstawiono szczegółowe informacje dotyczące zrealizowanych projektów w miejscowościach wyznaczonych do rewitalizacji w ramach perspektywy 2007 – 2013.

Tabela 36. Wykaz doświadczenia w realizacji projektów unijnych przez Gminę Bojanów

Tytuł projektu	Okres realizacji	Wartość całkowita	Źródło
Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej na	2013-2014	1 257 119,72	RPO WP 2007-2013, środki własne

terenie Gminy Bojanów			
Poprawa efektywności energetycznej budynków dwóch szkół podstawowych Gminy Bojanów miejscowości Stany i Bojanów w drodze termomodernizacji	2013 – 2014	1511823,30	RPO WP 2007-2013, środki własne
Przebudowa budynków po byłych szkołach na świetlice wiejskie w Laskach i Cisowym Lesie oraz budowa świetlicy wiejskiej w Korabinie w z wyposażeniem i zagospodarowaniem terenu.	2013-2014	892 645,34	PROW, Środki własne
Przebudowa i remont budynków po byłych szkołach na Dom Kultury i Bibliotekę w Stanach oraz świetlicę wiejską w Przyszowie Ruda	2013-2014	713 168	PROW, środki własne
Budowa łowiska wędkarskiego w Parku podworskim w Stanach	2013-2014	574 624,49	PO RYBY środki własne
Wzrost bezpieczeństwa i przeciwdziałanie zagrożeniom w gminach Bojanów, Stalowa Wola, Zaleszany	2010	2 233 401,08	RPO WP 2007-2013 Środki własne
Budowa kanalizacji sanitarnej Gminy Bojanów w miejscowościach Stany i Bojanów wraz z gminną oczyszczalnią ścieków w miejscowości Stany.	2008-2010	20 496 046,48	RPO WP 2007 -2013 środki własne
Budowa kompleksowego boiska wielofunkcyjnego w Stanach, przy ul.	2013	337 092,47	PROW, środki własne

Szkolnej, gmina Bojanów			
Budowa wiaty turystycznej w miejscowości Stany, gmina Bojanów	2013	36 982,37	PROW, środki własne
Wykonanie placu zabaw w miejscowości Przyszów Burdze, gmina Bojanów	2013	15 202,80	PROW, środki własne

Źródło: Opracowanie własne

8.6 Oczekiwane wskaźniki realizacji programu rewitalizacji

Ze względu na planistyczny charakter LPR, wskaźniki określone poniżej mają wartość szacunkową i mogą ulec zmianom w trakcie realizacji programu. Część wskaźników (szczególnie rezultatu) zostanie osiągnięta w perspektywie długoterminowej, dlatego zostaną one dookreślone podczas opracowywania szczegółowych koncepcji konkretnych projektów. Zrealizowane projekty inwestycyjne i społeczne będą analizowane pod kątem osiągnięcia wskaźników produktu i rezultatu:

Tabela 37. Wykaz oczekiwanych wskaźników realizacji programu

Lp.	Nazwa Wskaźnika	Źródło danych	Jednostka miary	Wartość docelowa wskaźnika
Wskaźniki produktu				
1.	Liczba zrealizowanych zajęć pozalekcyjnych	Monitoring własny	godz.	400
2.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	Monitoring własny	os.	30
3.	Liczba osób bezrobotnych w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie	Monitoring własny	os.	60
4.	Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie	Monitoring własny	os.	20
5.	Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały	Monitoring własny	os.	10

	bezwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej			
6.	Liczba wyremontowanych budynków	Monitoring własny	szt.	4
7.	Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach	Monitoring własny	szt.	68
8.	Liczba zorganizowanych zajęć, wydarzeń kulturalnych	Monitoring własny	godz.	40
9.	Liczba zorganizowanych wycieczek	Monitoring własny	szt.	2
Wskaźniki rezultatu				
1.	Liczba uczniów objętych wsparciem w programie	Monitoring własny	os.	70
2.	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, pracujących po opuszczeniu programu, (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek po opuszczeniu programu)	Monitoring własny	os.	6
3.	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	Monitoring własny	os.	80
4.	Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej	Monitoring własny	os.	10
5.	Liczba osób korzystających z wyremontowanych budynków	Monitoring własny	os.	480 (w skali roku)

6.	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją	Monitoring własny	ha.	2133
7.	Liczba osób, które uczestniczą w zajęciach w ramach Klubu Seniora	Monitoring własny	os.	12

Źródło: Opracowanie własne

8.7 Wykaz niezbędnych pozwoleń i opinii

Tabela 38. Wykaz niezbędnych opinii i pozwoleń do realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Lp.	Nazwa realizowanego przedsięwzięcia	Wymagane pozwolenia
1.	Rewitalizacja Gminy Bojanów skutecznym sposobem na rozwój Gminy	Zadanie nr 1: Remont i zakup wyposażenia do Remizy OSP w sołectwie Burdze Realizacja projektu wymaga przedmiaru robót i kosztorysu. Zadanie nr 2: Rozbudowa Szkoły Podstawowej w sołectwie Gwoździec. Realizacja wymaga projektu i pozwolenia na budowę. Przedsięwzięcie jest zgodne ze Studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego. Zadanie nr 3: Remont i zakup wyposażenia do Domu Kultury w sołectwie Stany Realizacja projektu wymaga przedmiaru robót i kosztorysu. Zadanie nr 4: Remont Świetlicy Wiejskiej wraz z zagospodarowaniem terenu w sołectwie Cisów Las Realizacja projektu wymaga przedmiaru robót i kosztorysu.

Źródło: Opracowanie własne

Z uwagi na listę planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych władze Gminy Bojanów nie muszą podejmować uchwał, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego (Dz.U. z 2014 r. poz. 150 oraz z 2015 r. poz. 1322). Realizacja projektów rewitalizacyjnych nie wymaga dokonywania zmian w Studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego / Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego.

9. Opis powiązań programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi planistycznymi dotyczącymi Gminy

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Bojanów wykazuje silne powiązania z innymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi. Istotą rewitalizacji jest prowadzenie kompleksowych działań na obszarach cechujących się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej ze sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, bądź technicznej. Podejmowana interwencja wiązać się będzie z realizacją szeregu projektów rewitalizacyjnych mających na celu przywrócenie do życia określonych fragmentów gminy, gwarantując w ten sposób poprawę jakości życia jego mieszkańców. Poniższa tabela prezentuje powiązania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Bojanów z celami/obszarami wyznaczonymi w dokumentach strategicznych o charakterze europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym.

Tabela 39. Powiązania Programu Rewitalizacji do dokumentów strategicznych i planistycznych

Lp.	Nazwa dokumentu	Założenia dokumentu
Poziom europejski		
1.	Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu	Cel - Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu Obszar I - Zatrudnienie Obszar II - Walka z ubóstwem i wykluczeniem społecznym
Poziom krajowy		
2.	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie	Cel strategiczny: Efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym. Cel 1 - Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów („konkurencyjność”) Cel 2 - Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”) Cel 3 - Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie („sprawność”)
3.	Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Polski Wschodniej do roku 2020	Cel strategiczny: Wzrost poziomu spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej całej Polski Wschodniej i każdego z jej województw w rozszerzonej Unii Europejskiej z uwzględnieniem zasady trwałego

		i zrównoważonego rozwoju Priorytet I - Oddziaływanie na poprawę, jakości kapitału ludzkiego Priorytet III - Wspieranie gospodarki, wspieranie funkcjonowania MSP
4.	Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020	Cel główny: Rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia Cel 1 - Wzrost zatrudnienia Cel 2 - Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej, jakości funkcjonowania osób starszych Cel 3 - Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym Cel 5 - Podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji obywateli
5.	Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020	Cel główny: Wzmocnienie udziału kapitału społecznego w rozwoju społeczno gospodarczym Polski Cel 1 - Kształtowanie postaw sprzyjających kooperacji, kreatywności oraz komunikacji Cel 2 - Poprawa mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne Cel 3 - Usprawnienie procesów komunikacji społecznej oraz wymiany wiedzy
6.	Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030	Cel główny: Efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w długim okresie Cel 2 - Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów Cel 6 - Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego
Poziom regionalny		
7.	Strategia Rozwoju Województwa -Podkarpackie 2020	Cel strategiczny: Efektywne wykorzystanie zasobów wewnętrznych i zewnętrznych dla zrównoważonego i inteligentnego rozwoju społeczno-gospodarczego drogą do poprawy, jakości życia mieszkańców

		Cel 1 - Rozwijanie przewag regionu w oparciu o kreatywne specjalizacje, jako przejaw budowania konkurencyjności krajowej i międzynarodowej Cel 2 - Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego, jako czynników: innowacyjności regionu oraz poprawy poziomu życia Cel 3 - Podniesienie dostępności oraz poprawa spójności funkcjonalno-przestrzennej, jako element budowania potencjału rozwojowego regionu Cel 4 - Racjonalne i efektywne wykorzystanie zasobów z poszanowaniem środowiska naturalnego sposobem na zapewnienie bezpieczeństwa i dobrych warunków życia mieszkańców oraz rozwoju gospodarczego województwa
8.	Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014 – 2020	Cel główny: Wzmocnienie i efektywne wykorzystanie gospodarczych i społecznych potencjałów regionu dla zrównoważonego i inteligentnego rozwoju województwa
Poziom lokalny		
9.	Strategia Rozwoju Gminy Bojanów	Misja: Bojanów jest nowoczesną gminą, w której warto inwestować, mieszkać, pracować i wypoczywać. Charakteryzuje się nieskażonym środowiskiem naturalnym, jest atrakcyjna kulturowo i przyrodniczo. Mieszkańcy są aktywni, wykształceni, zintegrowani, a zmodernizowana infrastruktura, rozwinięta baza turystyczna i bogata oferta inwestycyjna zachęcają do odwiedzenia gminy. Cel strategiczny I: poprawa, jakości życia mieszkańców gminy Bojanów. Cele szczegółowe: 1.1 Zapewnienie wysokiego poziomu edukacji mieszkańcom gminy, w szczególności dzieciom i młodzieży. 1.3 Sprawny system pomocy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym 1.4 Zaspokojenie potrzeb kulturalnych i sportowo-rekreacyjnych społeczeństwa Gminy. 1.6 Działania na rzecz osób niepełnosprawnych. 1.7 Zapobieganie wykluczeniu społecznemu i gospodarczemu kluczowych dla rozwoju obszarów gminy. Cel strategiczny IV: Tworzenie warunków dla zrównoważonego rozwoju gospodarczego oraz wykorzystanie potencjału turystycznego gminy. Cele szczegółowe: 4.1 Tworzenie korzystnych warunków do rozwoju przedsiębiorczości.

10.	Strategia Integracji i rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bojanów na lata 2014-2023	Cel strategiczny I: Przeciwdziałanie długotrwałemu bezrobociu wśród klientów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bojanowie pozostających w najtrudniejszej sytuacji materialno – bytowej. Ochrona dzieci przed negatywnymi następstwami bezrobocia rodziny. Priorytet: Zmniejszenie skali bezrobocia na terenie Gminy Bojanów

Źródło: Opracowanie własne

10. Indykatywne ramy finansowe programu rewitalizacji

10.1. Źródła finansowania programu

Realizacja LPR Gminy Bojanów zostanie zapewniona poprzez komplementarność źródeł finansowania łącząc wsparcie ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), Funduszu Spójności (FS) oraz pozostałych dostępnych źródeł finansowania (prywatnych i publicznych):

1. Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014–2020
2. Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014 -2020
3. Ministerstwo Sportu i Turystyki
4. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
5. Fundusz Inicjatyw Obywatelskich Priorytet 2 Aktywne Społeczeństwo
6. Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych (ASOS) na lata 2014-2020
7. Program Interreg CE
8. Program Senior Wigor,
9. PROW 2014 -2020 Typ operacji 7.4.1 Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne lub kształtowanie przestrzeni publicznej
10. Środki celowe będące do dyspozycji Ministerstw,
11. Pozostałe środki dotacyjne
12. Budżetu JST,
13. Prywatne źródła finansowe.

Tabela 40. Wykaz źródeł finansowania z wyszczególnieniem programów / działań dla Gminy Bojanów w podziale na przedsięwzięcia podstawowe i uzupełniające

Lp.	Nazwa projektu	Wartość projektu (PLN)	Źródła finansowania
Przedsięwzięcia podstawowe			
1.	Organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży	150 000,00 PLN	RPO WP 2014-2020 Działanie 9.2 Ministerstwo Sportu i Turystyki Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego Program Interreg CE Środki celowe będące do dyspozycji Ministerstw Pozostałe środki dotacyjne BUDŻET JST Prywatne źródła finansowania np. środki finansowe stowarzyszeń
2.	Aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych w szczególności zagrożonych wykluczeniem społecznym	50 000,00 PLN	RPO WP 2014-2020 8.1 POWE 1.2.1 FIO Priorytet 2 Środki celowe będące do dyspozycji Ministerstw Pozostałe środki dotacyjne Budżet JST Prywatne źródła finansowania, np. środki finansowe Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
3.	Zwiększanie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych	250 000,00 PLN	RPO WP 2014-2020 7.1, POWE 1.2.1 FIO Priorytet 2 Środki celowe będące do dyspozycji Ministerstw Pozostałe środki dotacyjne Budżet JST Prywatne źródła finansowania, np. środki finansowe stowarzyszeń
4.	Zwiększenie aktywizacji gospodarczej osób pozostających bez pracy	400 000,00 PLN	RPO WP 2014-2020 7.3, POWER 1.2.1 Środki celowe będące do dyspozycji Ministerstw Pozostałe środki dotacyjne Budżet JST Prywatne źródła finansowania, np. środki Stowarzyszeń

4.	Rewitalizacja Gminy Bojanów skutecznym sposobem na rozwój Gminy	2 800 000,00 PLN	RPO WP 2014-2020 Działanie 6.3 PROW 2014 -2020 Typ operacji 7.4.1 Pozostałe środki dotacyjne Prywatne źródła finansowania Budżet JST
Przedsięwzięcia uzupełniające			
8.	Utworzenie Klubu Seniora	100 000,00 PLN	Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych (ASOS) na lata 2014-2020 Senior WIGOR – MPiPS
Ogółem:		3 750 000,00 PLN	

Źródło: Opracowanie własne

10.2. Harmonogram realizacji programu

Harmonogram realizacji zaplanowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych dla Gminy Bojanów w podziale na przedsięwzięcia podstawowe i uzupełniające przedstawia poniższa tabela:

Tabela 41. Harmonogram realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Lp.	Nazwa projektu	Lata realizacji						
		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Przedsięwzięcia podstawowe								
1.	Organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży							
2.	Aktywizacja społeczna i zawodowa osób bezrobotnych w szczególności zagrożonych wykluczeniem społecznym							
3.	Zwiększanie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych							
4.	Zwiększenie aktywizacji gospodarczej osób pozostających bez pracy							
5.	Rewitalizacja Gminy Bojanów skutecznym sposobem na rozwój Gminy							
Przedsięwzięcia uzupełniające								
6.	Utworzenie Klubu Seniora							

Źródło: opracowanie własne

11. System wdrażania i monitorowania programu rewitalizacji

11.1. Struktura zarządzania realizacją programu rewitalizacji

Proces zarządzania Lokalnym Programem Rewitalizacji składa się z 3 elementów składowych:

- procesu wdrażania,
- procesu monitorowania i ewaluacji (szczegółowy opis w podrozdziale 2),
- procesu modyfikacji (szczegółowy opis w podrozdziale 3),

Strukturę zarządzania Lokalnym Programem Rewitalizacji Gminy Bojanów przedstawia poniższy schemat:

Pierwszym etapem wdrożenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Bojanów będzie jego przyjęcie w drodze uchwały Rady Gminy w Bojanowie. Modyfikacja Lokalnego Programu Rewitalizacji będzie możliwa z zachowaniem tej samej formy.

Zgodnie ze strukturą zarządzania Lokalnym Programem Rewitalizacji osobą nadzorującą proces wdrażania programu będzie **Zastępca Wójta**, działający w imieniu Władzy wykonawczej, decydujący o zaangażowaniu organizacyjnym Gminy. Szczególna rola Gminy w tym zakresie polega na ukierunkowaniu, uchwaleniu, kontrolowaniu oraz ocenie Lokalnego Programu Rewitalizacji z punktu widzenia realizacji lokalnej strategii rozwoju Gminy Bojanów.

Rada Gminy uchwałą powoła Komitet Rewitalizacji, w skład którego wchodzi powołani w wyniku uchwały Rady Gminy przedstawiciele różnych grup społecznych, gospodarczych oraz przedstawiciele grup interesariuszy, zgłoszeni przez mieszkańców Gminy. Skład i zasady działania Komitetu określi uchwała Rady Gminy w terminie do 3 miesięcy, licząc od dnia uchwalenia Lokalnego Programu Rewitalizacji. Zasadniczą funkcją

Komitetu jest stanowienie forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełnienie funkcji opiniodawczo-doradczej Wójta. Komitet, jako inicjator współpracy jest odpowiedzialny za zapewnienie warunków do realizacji zasady partycypacji społecznej interesariuszy programu. Do głównych zadań Komitetu Rewitalizacji należą:

- koordynowanie realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji w kierunku przestrzegania zasad wdrożenia, w zgodzie z uregulowaniami gminnymi i unijnymi,
- opiniowanie propozycji zmian w Lokalnym Programie Rewitalizacji,
- aktualizacja i hierarchizacja katalogu przedsięwzięć / projektów rewitalizacyjnych,
- opiniowanie wniosków składanych przez beneficjentów lub partnerów rewitalizacji,
- promowanie działań rewitalizacyjnych,
- informowanie społeczeństwa o stopniu realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji,
- ocena efektywności Lokalnego Programu Rewitalizacji w oparciu o monitoring i sprawozdawczość,
- zatwierdzanie raportów okresowych i raportu końcowego z realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji,
- współpraca z Wójtem i Zespołem ds. rewitalizacji.

Za wdrażanie i monitorowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych odpowiada **Zespół ds. rewitalizacji** powołany w drodze zarządzenia przez Wójta, składający się z pracowników Urzędu Gminy w Bojanowie. Do głównych zadań Zespołu ds. rewitalizacji należą:

- zbieranie danych i informacji o realizacji projektów od kierowników, znajdujących się w wykazie podstawowych i uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych Lokalnego Programu Rewitalizacji,
- przygotowanie raportów okresowych i raportu końcowego z realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji,
- przyjmowanie zgłoszeń projektów od interesariuszy programu w fazie wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji,
- realizacja zadań zleconych przez Wójta i Komitet Rewitalizacji w zakresie wdrażania Programu Rewitalizacji.

Za realizację konkretnych projektów rewitalizacyjnych objętych Lokalnym Programem Rewitalizacji odpowiadają **Kierownicy projektów**. Do ich zadań należą w szczególności: kontrola formalna i merytoryczna stopnia realizacji projektu, składanie wniosków i rozliczenie projektu, sporządzanie raportów i przekazywanie danych do Zespołu ds. rewitalizacji w zakresie objętym monitoringiem i ewaluacja projektów.

Tabela 42. Harmonogram realizacji Programu Rewitalizacji Gminy Bojanów na lata 2017-2023

Lp.	Zakres działań realizacji Programu Rewitalizacji w Gminie Bojanów 2017-2023	Termin
1.	Opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji wraz z konsultacjami społecznymi	II 2017 – V 2017
2.	Przyjęcie uchwałą Rady projektu uchwały Programu Rewitalizacji	V 2017

3.	Przyjęcie uchwałą Rady Gminy skorygowanego wyniku oceny merytorycznej zgodnie z wytycznymi Województwa Podkarpackiego Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Bojanów	IX 2017
4.	Przyjęcie uchwałą Rady Gminy zaktualizowanego zgodnie z wytycznymi Województwa Podkarpackiego Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Bojanów	IV 2018
5.	Powołanie Komitetu Rewitalizacji	IV-VII 2018
6.	Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych zgodnie z Lokalnym Programem Rewitalizacji	2018-2023
7.	Przeprowadzenie okresowych ocen realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji	Raz w roku
8.	Aktualizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji	Raz na 3 lata
9.	Przeprowadzenie końcowego raportu z realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji	XII 2023

Źródło: Opracowanie własne.

11.2. System monitorowania i ewaluacji programu rewitalizacji

Monitorowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji będzie polegało na systematycznym zbieraniu informacji o stopniu realizacji zaplanowanych projektów. Celem działań monitorujących jest uzyskanie odpowiedzi na pytanie czy projekty przebiegają zgodnie z planem oraz czy udaje się osiągnąć zamierzone w nich rezultaty. Monitoring w tej fazie skupia się na realizacji projektu badając trzy elementy: harmonogram działań, budżet oraz zaplanowane rezultaty. Analiza danych ilościowych i jakościowych pozwoli na wcześniejsze zdiagnozowanie niezgodności, a w ich następstwie na wprowadzenie działań naprawczych. W ramach LPR zastosowane będą następujące formy monitoringu:

- Monitoring rzeczowy – będzie polegał na bieżącej weryfikacji inwestycji przeprowadzanych w badanym okresie, pozyskiwaniu informacji o postępach w ich realizacji, zapewnieniu zgodności inwestycji z celami Programu Rewitalizacji.
- Monitoring finansowy – będzie polegał na kontroli finansowej inwestycji oraz zapewnieniu trwałości osiągniętych rezultatów.

Dane pochodzące z monitoringu są podstawą do wykorzystania w ewaluacji. Celem działań ewaluacyjnych jest uzyskanie odpowiedzi na pytanie czy realizacja projektów pozwoliła na osiągnięcie celów Lokalnego Programu Rewitalizacji. Podmiotem odpowiedzialnym za ewaluację Lokalnego Programu Rewitalizacji jest Komitet Rewitalizacji, który w ramach swoich funkcji będzie dokonywał ewaluacji poszczególnych projektów, a następnie corocznej ewaluacji wdrażania Programu Rewitalizacji. W roku 2023 zostanie przeprowadzona kompleksowa ocena efektów realizacji, porównanie osiągniętych wskaźników produktu i rezultatu z prognozowanymi, a także zostaną podjęte kroki w celu

wyznaczenia kierunków rewitalizacji na następne lata. W tym celu Komitet Rewitalizacji opracuje kartę oceny projektu. Każdy podmiot odpowiedzialny za realizację projektu przyczyniającego się do realizacji programu będzie wypełniał kartę oceny projektu po zakończeniu jego realizacji. Opracowanie jednorodnej karty umożliwi skwantyfikowanie i porównanie osiągniętych wskaźników produktu i rezultatu z perspektywy pojedynczej inwestycji i całościowo z perspektywy Lokalnego Programu Rewitalizacji. Dokonywanie okresowych analiz i ocen skutków wdrażania projektów / zadań pozwoli na szybsze reagowanie na występujące nieprawidłowości i elastyczną modyfikację założonych działań. Oprócz korygowania poszczególnych elementów w trakcie realizacji projektów, możliwe będzie uwzględnienie nowych projektów / zadań w Lokalnym Programie Rewitalizacji, które przyczyniają się do wyznaczonych celów strategicznych.

Do efektywnego monitorowania procesów wdrażania Programu Rewitalizacji posłużą wskaźniki produktu i rezultatu wskazane w tabeli Oczekiwane wskaźniki realizacji programu rewitalizacji oraz wskaźniki wskazane w Wspólnej Liście Wskaźników Kluczowych (WLWK) dla projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS).

Tabela 43. Wykaz Wspólnej Listy Wskaźników Kluczowych (WLWK)

WSKAŹNIKI KLUCZOWE DLA PROJEKTÓW FINANSOWANYCH Z EFRR:
Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach [szt.]
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją [ha]
WSKAŹNIKI KLUCZOWE DLA PROJEKTÓW FINANSOWANYCH Z EFS:
Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu [os.]
Liczba uczniów objętych wsparciem w programie [os.]
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie [os.]
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, pracujących po opuszczeniu programu, (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek po opuszczeniu programu) [os.]
Liczba osób bezrobotnych w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie [os.]
Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie [os.]
Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu [os.]
Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej [szt.]
Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie [os.]

Źródło: Opracowanie własne.

Dane do badania stopnia osiągnięcia wskaźników mogą być zaczerpnięte od beneficjentów (dane na temat konkretnych przedsięwzięć / projektów rewitalizacyjnych) oraz innych zinstytucjonalizowanych źródeł typu Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, dane z publikacji Głównego Urzędu Statystycznego, dane pozyskane przez Urząd Gminy w Bojanowie lub jego jednostki organizacyjne. Zebranie i analiza danych statystycznych będzie podstawą do podsumowania realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji oraz wytyczenia następnych działań na kolejne lata.

11.3. System modyfikacji programu rewitalizacji

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Bojanów będzie podlegał ocenie aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej przez Wójta Gminy, co najmniej raz na 3 lata, zgodnie z przyjętym systemem monitorowania i oceny określonym w tym programie. Ocena sporządzona przez Wójta podlega zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu na stronie internetowej Gminy Bojanów.

W przypadku stwierdzenia, że Lokalny Program Rewitalizacji wymaga zmiany, Wójt Gminy występuje do Rady Gminy z wnioskiem o jego zmianę. Do wniosku załącza się opinię, o której mowa w pierwszym akapicie. W przypadku stwierdzenia, w wyniku przeprowadzonej oceny stopnia realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji, osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych, Rada Gminy uchyla uchwałę w sprawie Lokalnego Programu Rewitalizacji w całości albo w części, z własnej inicjatywy albo na wniosek Wójta Gminy. Zmiana Lokalnego Programu Rewitalizacji następuje w trybie, w jakim jest on uchwalany, a koszty sporządzenia oraz zmiany Lokalnego Programu Rewitalizacji pokrywane są z budżetu gminy.

11.4. Mechanizmy włączania interesariuszy w proces rewitalizacji

Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie Lokalnego Programu Rewitalizacji. Partycypacja społeczna jest obligatoryjnym elementem procesu programowania rewitalizacji. Obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji poprzez uczestnictwo w konsultacjach społecznych oraz w pracach Komitetu Rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział następujących grup interesariuszy:

- mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczyści nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe;
- pozostali mieszkańcy gminy;
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
- organy władzy publicznej;
- pozostałe podmioty realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Komitet Rewitalizacji zostanie powołany w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia uchwalenia Lokalnego Programu Rewitalizacji. Komitet Rewitalizacji będzie stanowił forum dialogu współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz funkcję opiniodawczo-doradczą dla Wójta Gminy. W proces opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Bojanów zostali włączeni mieszkańcy reprezentujący wszystkie sektory gospodarki: sektor społeczny, gospodarczy oraz publiczny.

Pierwsze Konsultacje społeczne zostały rozpoczęte **15 marca 2017 r.** Konsultacje zostały przeprowadzone w formie bezpośredniej i pośredniej. W ramach formy bezpośredniej zostało przeprowadzone spotkanie, które dotyczyło idei rewitalizacji, a także ważności udziału społeczności lokalnej w opracowaniu Lokalnego Programu Rewitalizacji. Spotkanie miało charakter otwarty. Podczas konsultacji wyrażane były pierwsze opinie i przemyślenia na temat dokumentu oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Po spotkaniu zostały rozdane ankiety, które posłużyły do określenia obszarów zdegradowanych. W spotkaniu brało udział 23 osoby. Ankieta była również dostępna w formie on-line w dniach od 23.03.2017 do 31.03.2017r. na stronie internetowej gminy w aktualnościach na stronie www.bojanow.pl oraz w formie papierowej w Urzędzie Gminy w Bojanowie. W badaniu ankietowym wzięło łącznie udział 58 mieszkańców Gminy Bojanów.

Drugie konsultacje społeczne zostały przeprowadzone **11.04.2017 r.** w sposób bezpośredni w formie warsztatowej. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele Gminy, organizacji pozarządowych, sołtysi, radni i mieszkańcy. W spotkaniu brało udział 19 osób. Spotkanie dotyczyło prezentacji wybranych obszarów zdegradowanych w Gminie Bojanów. Na podstawie analizy danych statystycznych za obszary o najwyższym natężeniu problemów społecznych, gospodarczych, środowiskowych oraz technicznych uznano sołectwa: **Kozły - Załęże, Burdze, Cisów Las, Stany i Gwoździec.** Ponadto przybliżono idę rewitalizacji oraz przedstawiono wyniki ankiet służących do określenia obszarów zdegradowanych oraz najważniejszych problemów w oczach mieszkańców Gminy. Spotkanie miało charakter otwarty. Podczas konsultacji wyrażane były również opinie na temat zaprezentowanych danych.

Podczas konsultacji wyrażane były opinie oraz pomysły dotyczące proponowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Po spotkaniu przeprowadzono konsultacje społeczne w formie on-line projektu dotyczące proponowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Ankieta była dostępna w dniach 11.04.2017 r. do 28.04.2017 r.

Trzecie konsultacje społeczne - warsztaty zostały przeprowadzone w miejscowościach w których wskazano obszary zdegradowane. **23.04.2017 r.** odbyło się spotkanie dla mieszkańców sołectwa Stany (uczestniczyło 22 osoby), **29.04.2017 r.** odbyły się spotkania dla mieszkańców w miejscowościach Burdze (uczestniczyło 22 osoby), Kozły - Załęże (uczestniczyło 13 osób). Natomiast **04.05.2017 r.** odbyły się spotkania dla mieszkańców miejscowości Gwoździec (uczestniczyło 25 osób) i Cisów Las (uczestniczyło 22 osoby). Spotkania dotyczyły wyboru obszarów rewitalizacyjnych i przedsięwzięć rewitalizacyjnych dla obszarów zdegradowanych w Gminie Bojanów. Przedstawiono dotychczas zidentyfikowane tematyczne oraz geograficzne obszary interwencji, a także przedstawiono przegląd możliwych do zrealizowania przedsięwzięć wraz ze wskazaniem funduszy zewnętrznych, mogących wspomóc ich realizację. Przedsięwzięcia te (zarówno o charakterze „miękkim” jak i inwestycyjnym) posłużą do zniwelowania zidentyfikowanych negatywnych zjawisk na zdegradowanych obszarach Gminy Bojanów - miejscowościach Stany, Kozły-Załęże, Gwoździec, Cisów-Las oraz Burdze.

W dniach **17.03.2018 r.** w sołectwie Burdze (uczestniczyło 12 osób) oraz **18.03.2018 r.** w sołectwach: Stany i Kozły - Załęże (uczestniczyło 22 osoby), Cisów Las (uczestniczyło 10 osób), Gwoździec (uczestniczyło 10 osób) odbyły się spotkania zamykające proces konsultacji społecznych. Spotkania miały na celu przedstawienie proponowanych zmian w zakresie celów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych do Lokalnego Programu Rewitalizacyjnego Gminy Bojanów. Na konsultacje zostali zaproszeni mieszkańcy z obszarów wyznaczonych do rewitalizacji. Zaproponowane zmiany w sposób komplementarny wpływają na niwelację sytuacji kryzysowych występujących na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji. Proponowane zmiany do Lokalnego Programu Rewitalizacji, zostały przyjęte pozytywnie przez uczestników spotkania. Uczestnicy mieli również możliwość wniesienia własnych uwag dotyczących zaproponowanych zmian. Jednakże nie wniesiono żadnych uwag.

W dniach **19-22.03.2018 r.** przedstawiono opinii publicznej projekt Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Bojanów. W trakcie w/w terminu była możliwość zgłaszania ewentualnych uwag. Mieszkańcy nie wnieśli uwag.

Podczas opracowywania dokumentu współpracowano z Urzędem Gminy w Bojanowie, Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Bojanowie, Powiatowym Urzędem Pracy w Stalowej Woli, Posterunkiem Policji w Bojanowie, Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Stalowej Woli, Biblioteką Publiczną w Bojanowie.

Dzięki ich udziałowi pozyskano rzetelne i prawdziwe dane dotyczące sfery społecznej, gospodarczej, przestrzennej i technicznej poszczególnych miejscowości Gminy Bojanów i wyznaczono obszary zdegradowane.

Proces przygotowania programu rewitalizacji zakończyła ostatecznie uchwała Rady w Bojanowie o przyjęciu Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Bojanów.

Wskazane jest, aby partycypacja społeczna występowała również w fazie wdrożeniowej Programu Rewitalizacji. W tym celu można powołać zespoły zadaniowe, komitety społeczne złożone z różnych grup interesariuszy lub prowadzić spotkania / warsztaty konsultacyjne na temat postępów w realizacji programu. Wskazane są również działania informujące mieszkańców gminy o zrealizowanych przedsięwzięciach rewitalizacyjnych, wynikach przeprowadzonych analiz i raportów, harmonogramu realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji oraz wyników monitoringu. Co najmniej raz na rok planuje się spotkanie z interesariuszami, na których omawiane będą bieżące działania w realizacji, przedstawianie osiągniętych wskaźników oraz informowanie o problemach podczas realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji. Informacje z przebiegu konsultacji były zamieszczane w aktualnościach na stronie www.bojanow.pl w zakładce Rewitalizacja.

11.5. Ocena oddziaływania na środowisko programu rewitalizacji

Zgodnie z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016., 353 z późn. zm.) projekt Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Bojanów został przedłożony Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Rzeszowie w sprawie uzgodnienia konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz określenia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko w przypadku konieczności jej opracowania.

W odpowiedzi Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie w piśmie z dnia 27 września 2017 r. o numerze WOOŚ.410.1.263.2017.AP.2 poinformował, iż Lokalny Program Rewitalizacji nie wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny na środowisko.

Projekt Programu Rewitalizacji został również pozytywnie zaopiniowany przez Podkarpacki Państwowy Wojewódzki Inspektorat Sanitarny z siedzibą w Rzeszowie – pismo z dnia 01 czerwca 2017 r. oraz pismo z dnia 28 września 2017 r.

Załącznik:

1. Lokalizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych inwestycyjnych.

Spis tabeli

Tabela 1. Powierzchnia oraz liczba mieszkańców Gminy Bojanów w podziale na sołectwa w 2015 r.....	6
Tabela 2. Liczba ludności w Gminie Bojanów na tle powiatu stalowowolskiego i województwa podkarpackiego w latach 2011-2015	7
Tabela 3. Liczba szkół i uczniów w Gminie Bojanów w latach 2007-2016	9
Tabela 4. Współczynnik skolaryzacji brutto (%) w Gminie Bojanów na tle powiatu stalowowolskiego i województwa podkarpackiego w latach 2011-2015	10
Tabela 5. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Gminie Bojanów na tle powiatu stalowowolskiego i województwa podkarpackiego w latach 2011 – 2015.....	12
Tabela 6. Liczba osób korzystających z pomocy opieki społecznej w Gminie Bojanów na tle powiatu stalowowolskiego i województwa podkarpackiego w latach 2011-2015	13
Tabela 7. Liczba podmiotów nowo zarejestrowanych w Gminie Bojanów, powiecie stalowowolskim oraz województwie podkarpackim	15
Tabela 8. Dochody i wydatki Gminy Bojanów w latach 2011-2015	17
Tabela 9. Liczba pomników przyrody w Gminie Bojanów na tle powiatu stalowowolskiego oraz województwa podkarpackiego	18
Tabela 10. Ludność korzystająca z oczyszczalni w Gminie Bojanów, powiecie stalowowolskim oraz województwie podkarpackim	18
Tabela 11. Korzystający z instalacji gazowej w % ogółu ludności w Gminie Bojanów, powiecie stalowowolskim oraz województwie podkarpackim	20
Tabela 12. Liczba budynków mieszkalnych w Gminie Bojanów, powiecie stalowowolskim oraz województwie podkarpackim.....	21
Tabela 13. Problemy w wybranych sołectwach	24
Tabela 14. Problemy społeczne w Gminie Bojanów.....	25
Tabela 15. Wykaz wybranych kryteriów oceny i wskaźników zjawisk społecznych do wyznaczania obszarów zdegradowanych.....	35
Tabela 16. Zestawienie zbiorcze wskaźników z zakresu społecznego dla Gminy Bojanów	49
Tabela 17. Wykaz wybranych kryteriów oceny i wskaźników pozostałych zjawisk.....	52
Tabela 18. Stan techniczny obiektów użyteczności publicznej	63
Tabela 19. Zestawienie zbiorcze pozostałych wskaźników z zakresu gospodarczego, środowiskowego, przestrzenno-funkcjonalnego oraz technicznego w Gminie Bojanów ...	65
Tabela 20. Wskaźniki syntetyczne - występowania negatywnych zjawisk społecznych i pozostałych zjawisk w podziale na sołectwa	69
Tabela 21. Liczba wskazań dla Wskaźnika syntetycznego zjawisk społecznych.....	70
Tabela 22. Wykaz wybranych wartości wskaźników dla obszaru rewitalizacji zgodnych z Instrukcją przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020	72
Tabela 23. Wykaz wybranych wartości wskaźników dla poszczególnych sołectw uwzględnionych w obszarze rewitalizacji zgodnych z Instrukcją przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020	74
Tabela 24. Wybór obszarów do rewitalizacji	79
Tabela 25. Wykaz zdiagnozowanych zagrożeń i potencjałów na obszarach rewitalizowanych	90
Tabela 26. Wykaz celów Lokalnego Programu Rewitalizacji	96
Tabela 27. Karta podstawowego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 1.....	97

Tabela 28. Karta podstawowego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 2.....	98
Tabela 29. Karta podstawowego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 3.....	99
Tabela 30. Karta podstawowego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 4.....	100
Tabela 31. Karta podstawowego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 5.....	101
Tabela 32. Karta uzupełniającego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 6.....	106
Tabela 33. Wykaz komplementarności finansowej przedsięwzięć inwestycyjnych (EFRR) i społecznych (EFS)	108
Tabela 34. Wykaz komplementarności przedsięwzięć rewitalizacyjnych o charakterze inwestycyjnym i społecznym	117
Tabela 35. Wykaz komplementarności finansowej przedsięwzięć inwestycyjnych (EFRR) i społecznych (EFS)	118
Tabela 36. Wykaz doświadczenia w realizacji projektów unijnych przez Gminę Bojanów	119
Tabela 37. Wykaz oczekiwanych wskaźników realizacji programu	121
Tabela 38. Wykaz niezbędnych opinii i pozwoleń do realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	123
Tabela 39. Powiązania Programu Rewitalizacji do dokumentów strategicznych i planistycznych	124
Tabela 40. Wykaz źródeł finansowania z wyszczególnieniem programów / działań dla Gminy Bojanów w podziale na przedsięwzięcia podstawowe i uzupełniające	128
Tabela 41. Harmonogram realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	129
Tabela 42. Harmonogram realizacji Programu Rewitalizacji Gminy Bojanów na lata.....	131
Tabela 43. Wykaz Wspólnej Listy Wskaźników Kluczowych (WLWK)	133

Spis wykresów

Wykres 1. Piramida wieku w 2015r.	7
Wykres 2. Przyrost naturalny w Gminie Bojanów na tle powiatu stalowowolskiego i województwa podkarpackiego w latach 2011-2015	8
Wykres 3. Saldo migracji na 1 tys. ludności w Gminie Bojanów na tle powiatu stalowowolskiego i województwa podkarpackiego w latach 2011-2014	9
Wykres 4. Wyniki egzaminu 6-klasisty w Gminie Bojanów na tle powiatu stalowowolskiego i województwa podkarpackiego w 2015 roku	11
Wykres 5. Udział osób bezrobotnych w stosunku do liczby ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Bojanów na tle powiatu stalowowolskiego i województwa podkarpackiego w latach 2011-2015	13
Wykres 6. Liczba rodzin otrzymująca zasiłki rodzinne na dzieci w Gminie Bojanów na tle powiatu oraz województwa	14
Wykres 7. Udział (%) dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku w Gminie Bojanów, powiecie stalowowolskim oraz województwie podkarpackim.....	14
Wykres 8. Podmioty gospodarcze w Gminie Bojanów wpisane do rejestru REGON w podziale na sekcje (2015 r.)	15
Wykres 9. Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności w gminie Bojanów, powiecie stalowowolskim oraz województwie podkarpackim	16
Wykres 10. Udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa, podatek dochodowy od osób fizycznych na 1 mieszkańca.....	17
Wykres 11. Lesistość w Gminie Bojanów, powiecie stalowowolskim oraz województwie podkarpackim	18

Wykres 12. Udział osób korzystających z wodociągu w ogóle liczby ludności w Gminie Bojanów, powiecie stalowowolskim oraz województwie Podkarpackim	19
Wykres 13. Korzystający z instalacji gazowej w % ogółu ludności w Gminie Bojanów, powiecie stalowowolskim oraz województwie podkarpackim	20
Wykres 14. Ankietowani wg. wieku (w %)	22
Wykres 15. Ankietowani według wykształcenia (w %)	22
Wykres 16. Ankietowani według aktywności zawodowej (w %).....	23
Wykres 17. Ankietowani według miejsca zamieszkania (w %)	23
Wykres 18. Ocena Gminy Bojanów, jako swoje miejsce zamieszkania	24
Wykres 19. Główne problemy gospodarcze występujące w wybranych sołectwach	27
Wykres 20. Główne problemy środowiskowe występujące w wyżej wybranych sołectwach	28
Wykres 21. Główne problemy przestrzenno - funkcjonalne występujące w wybranych sołectwach.....	28
Wykres 22. Główne problemy techniczne występujące w wybranych sołectwach	29
Wykres 23. Główni odbiorcami działań rewitalizacyjnych	29
Wykres 24. Najważniejsze cele, które powinny zostać osiągnięte w wyniku procesu rewitalizacji	30
Wykres 25. Saldo migracji na pobyt stały w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania w 2014 roku w Gminie Bojanów	37
Wykres 26. Przyrost naturalny w przeliczeniu na 100 osób wg faktycznego miejsca zamieszkania w 2014 roku w Gminie Bojanów	38
Wykres 27. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności	39
Wykres 28. Mediana wieku w 2014 roku w Gminie Bojanów.	40
Wykres 29. Odsetek osób długotrwale bezrobotnych w liczbie bezrobotnych ogółem w 2014 roku (%) w Gminie Bojanów	41
Wykres 30. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg miejsca zamieszkania w 2014 roku w Gminie Bojanów	42
Wykres 31. Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania w 2014 roku w Gminie Bojanów	43
Wykres 32. Korzystający ze świadczeń pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w przeliczeniu na 100 osób wg miejsca zamieszkania w 2014 roku w Gminie Bojanów.....	44
Wykres 33. Wyniki egzaminu szóstoklasisty (w %) w 2015 roku w Gminie Bojanów	45
Wykres 34. Liczba organizacji pozarządowych na 100 osób wg miejsca zamieszkania w 2013 roku w Gminie Bojanów.....	46
Wykres 35. Frekwencja w wyborach w % do organów jednostek samorządu terytorialnego (I tura) w roku 2014 w Gminie Bojanów	47
Wykres 36. Liczba zapisanych czytelników w liczbie ludności ogółem w 2014 r. w Gminie Bojanów	48
Wykres 37. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w REGON na 100 osób wg miejsca zamieszkania w Gminie Bojanów w 2014 r.	54
Wykres 38. Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w REGON na 100 osób wg miejsca zamieszkania w Gminie Bojanów w 2014 r.....	55
Wykres 39. Wysokość zadłużenia podatkowego w tys. na 100 mieszkańców w Gminie Bojanów w 2014 r.	56
Wykres 40. Liczba budynków z azbestem na 1 km ² w Gminie Bojanów w 2015 r.	57
Wykres 41. Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej w 2014 r. w Gminie Bojanów	58
Wykres 42. Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w 2014 roku w Gminie Bojanów	59

Wykres 43. Liczba interwencji OSP na 100 osób w 2015 r. w Gminie Bojanów	60
Wykres 44. Odsetek długości dróg wraz z infrastrukturą wymagających poprawy w	61
Wykres 45. Liczba zabytków wpisanych do rejestru zabytków na 1 km ² w Gminie Bojanów w 2015 r.	62
Wykres 46. Liczba planów miejscowego zagospodarowania na km ² w Gminie Bojanów ..	62
Wykres 47. Liczba wydanych pozwoleń na budowę na 100 osób wg miejsca zamieszkania w Gminie Bojanów w 2015 r.	63

Spis map

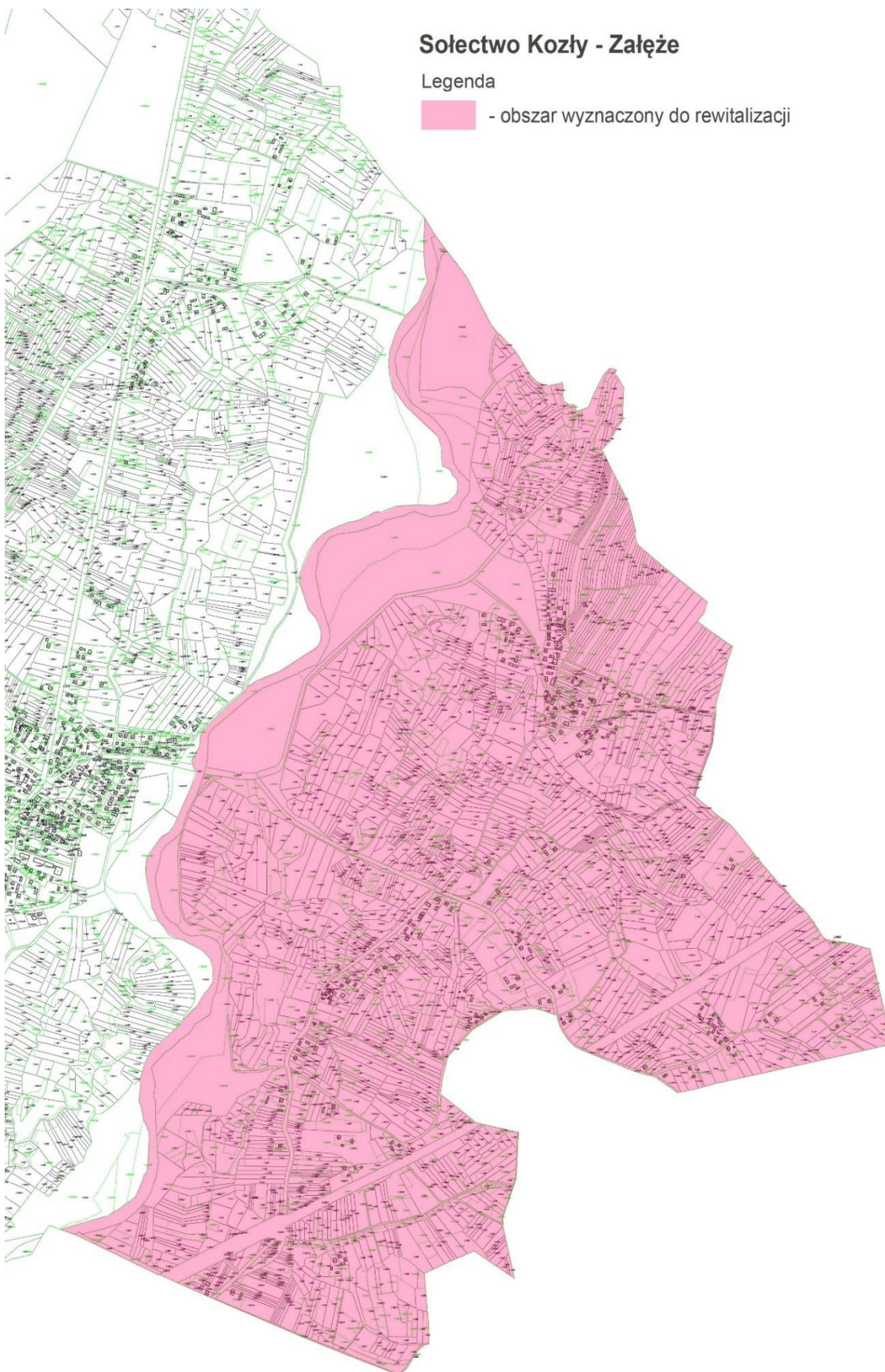
Mapa 1. Gmina Bojanów	5
Mapa 2. Obszary zdegradowane w Gminie Bojanów.	71
Mapa 3. Graficzna prezentacja obszaru rewitalizacji w sołectwie Stany	80
Mapa 4. Graficzna prezentacja obszaru rewitalizacji w sołectwie Gwoździec	82
Mapa 5. Graficzna prezentacja obszaru rewitalizacji w sołectwie Cisów Las	84
Mapa 6. Graficzna prezentacja obszaru rewitalizacji w sołectwie Burdze	86
Mapa 7. Graficzna prezentacja obszaru rewitalizacji w sołectwie Kozły – Załęże.....	88

Załącznik: Lokalizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych inwestycyjnych

Sołectwo Kozły - Załęże

Legenda

 - obszar wyznaczony do rewitalizacji

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Rzeczpospolita
Polska

PODKARPACKIE

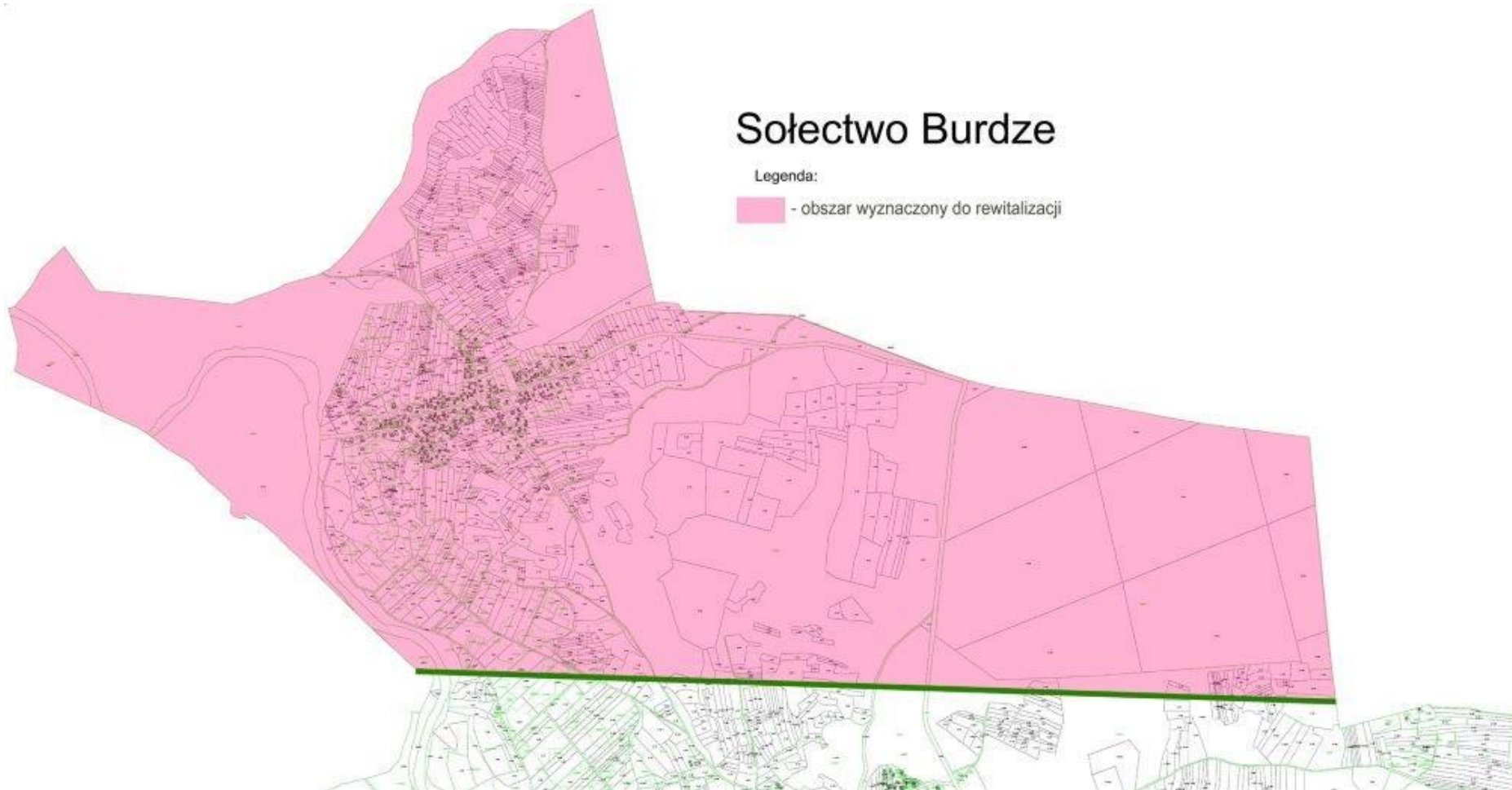
Unia Europejska
Fundusz Spójności

Sołectwo Burdze

Legenda:

 - obszar wyznaczony do rewitalizacji

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Rzeczpospolita
Polska

PODKARPACKIE

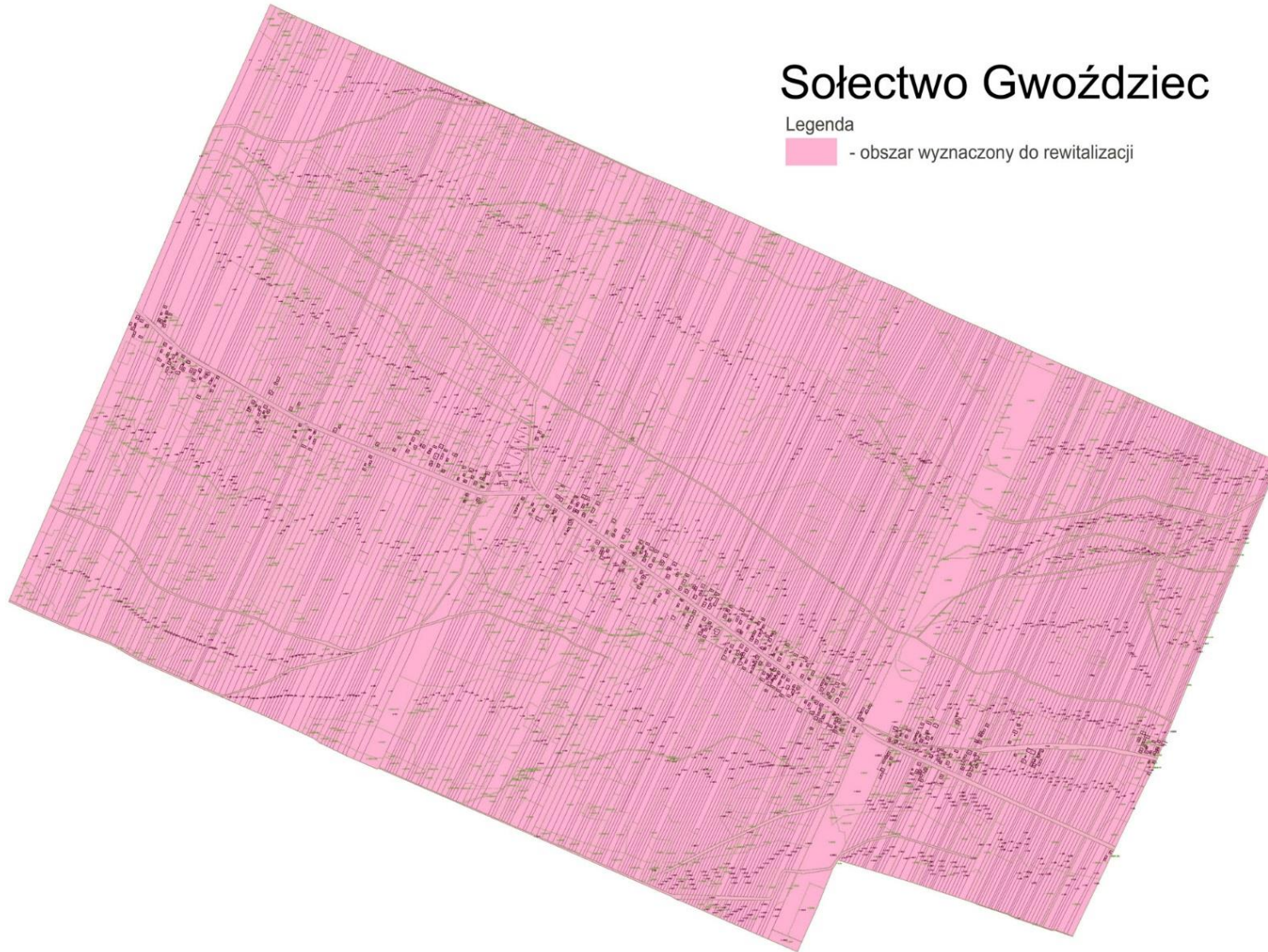
Unia Europejska
Fundusz Spójności

Sołectwo Gwoździec

Legenda

 - obszar wyznaczony do rewitalizacji

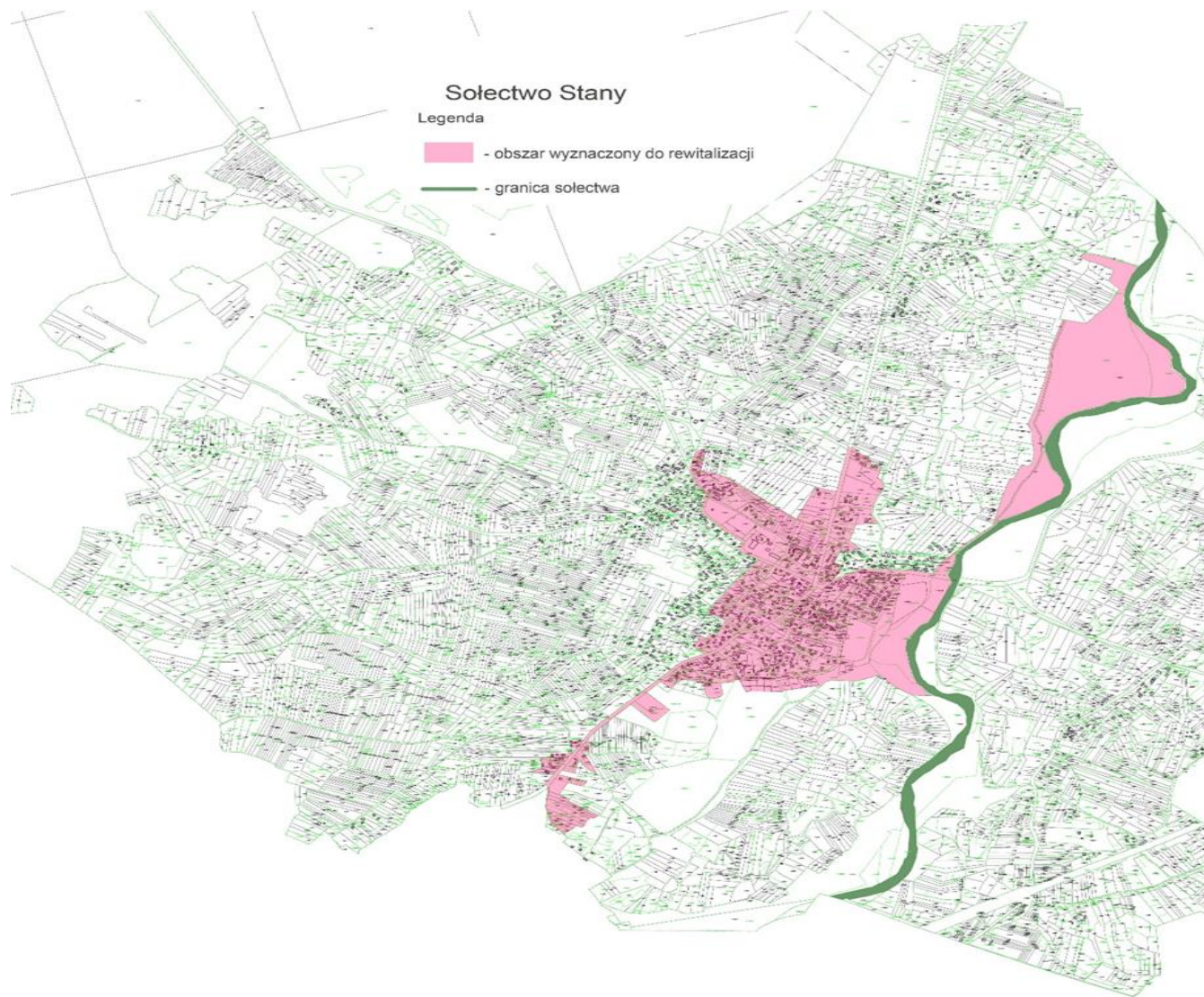
Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

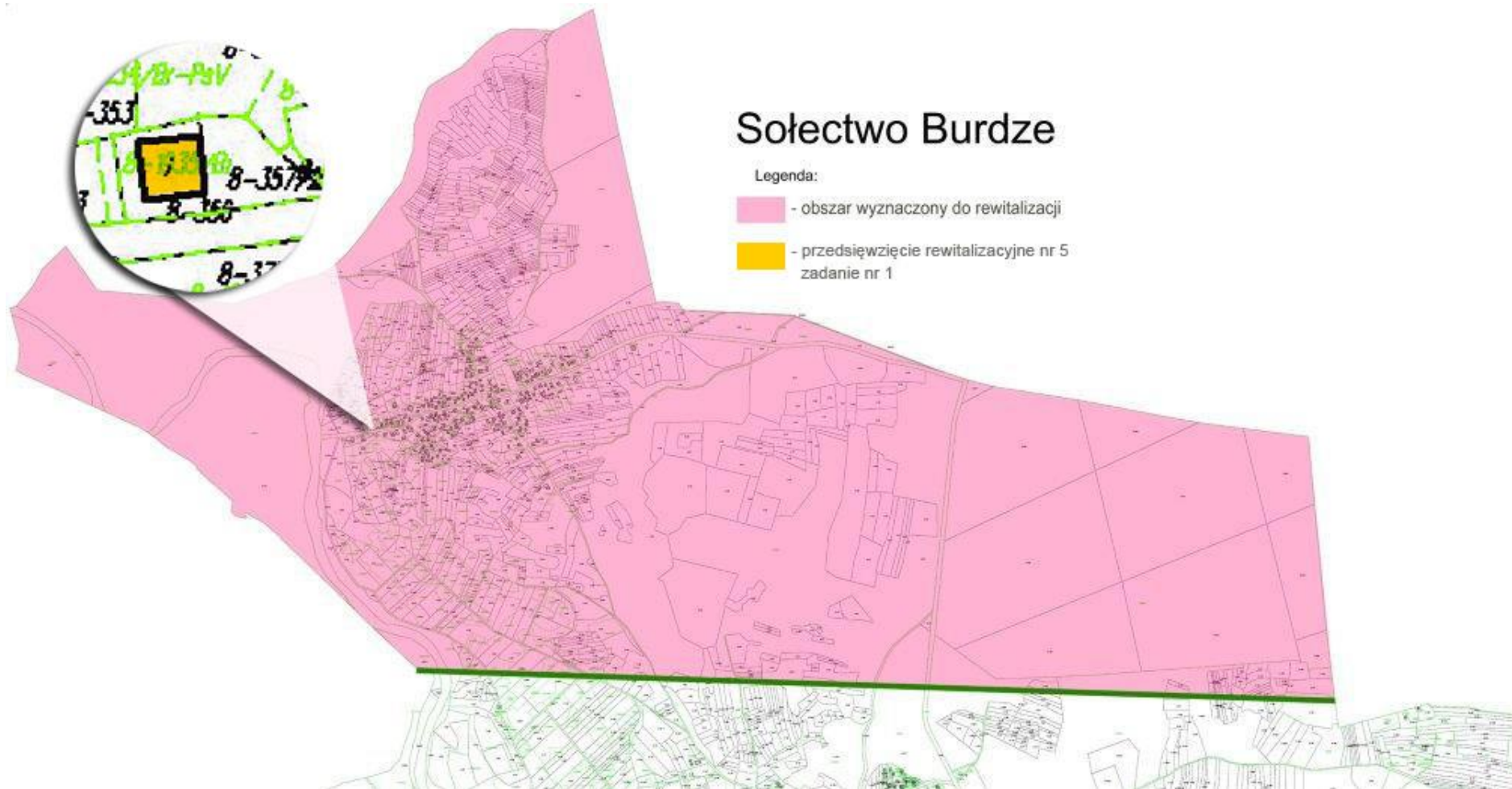

Sołectwo Cisów Las

Legenda

 - obszar wyznaczony do rewitalizacji

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Rzeczpospolita
Polska

PODKARPACKIE

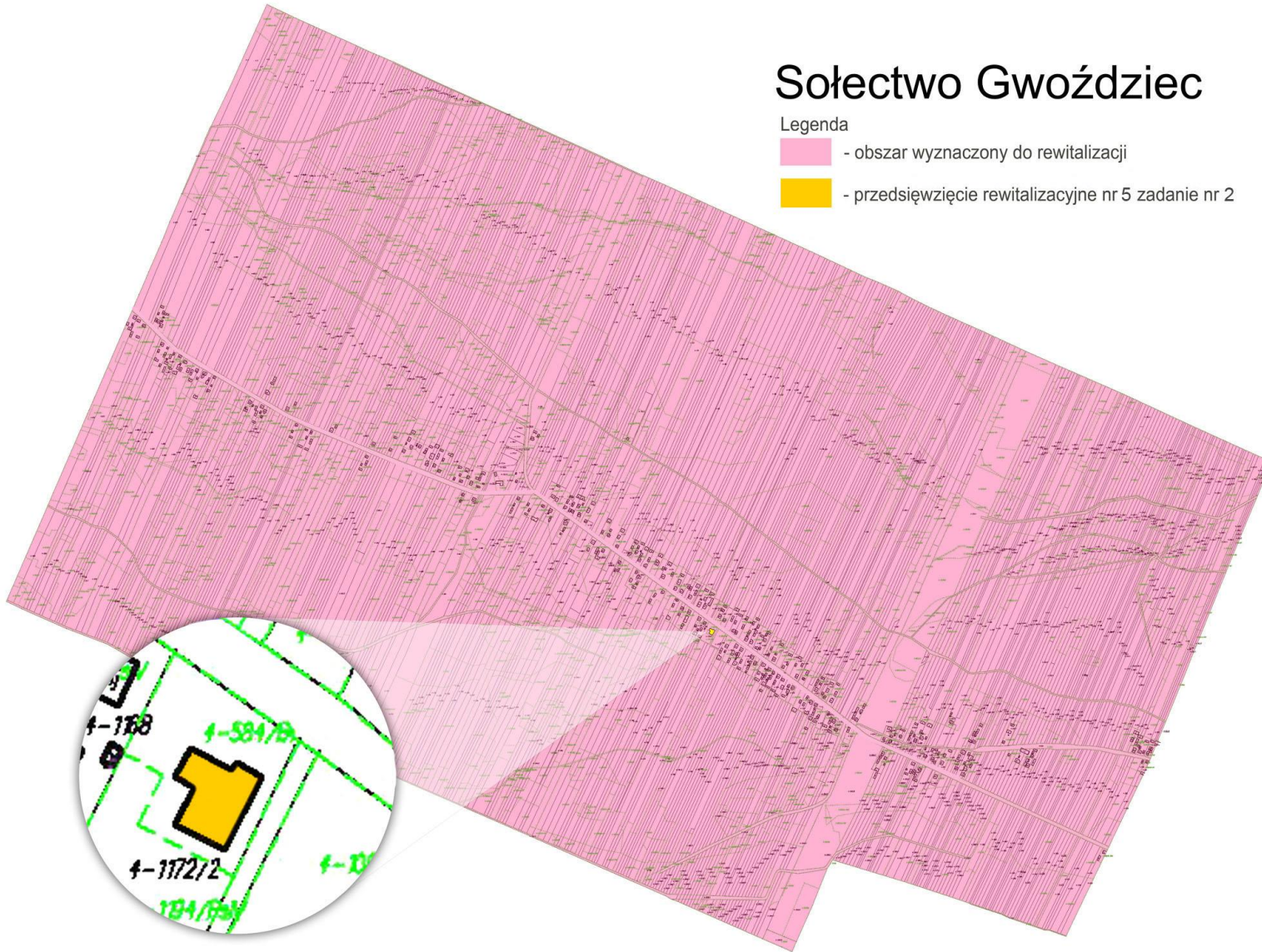
Unia Europejska
Fundusz Spójności

Sołectwo Gwoździec

Legenda

- - obszar wyznaczony do rewitalizacji
- - przedsięwzięcie rewitalizacyjne nr 5 zadanie nr 2

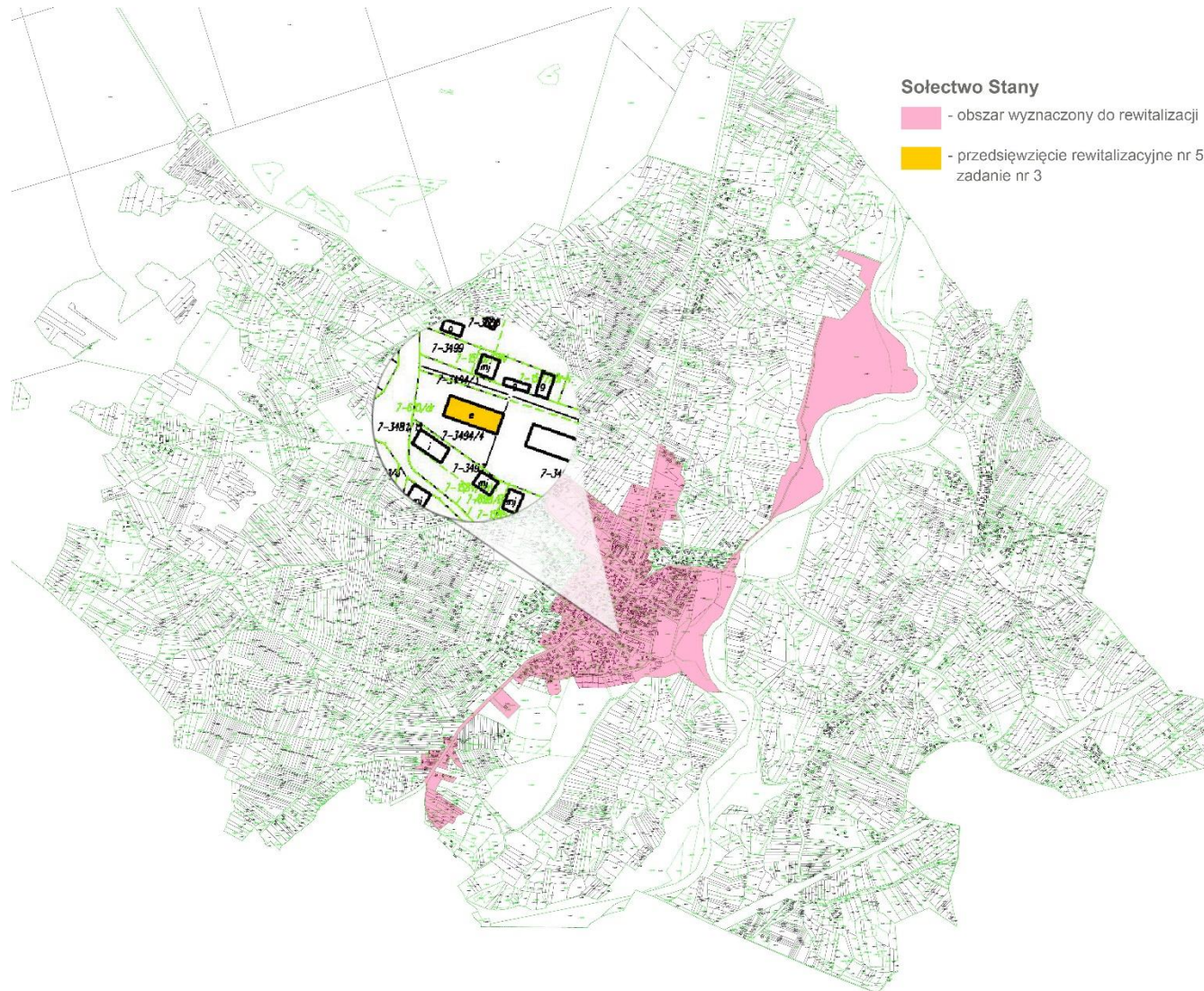
Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Rzeczpospolita
Polska

PODKARPACKIE

Unia Europejska
Fundusz Spójności

